ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՅԻՍ 7, 1910. Ն° 19

ԹՍՐՍՈՒՍԸՆ ԳԻՏՆՈՍ ՋԱՅՐՆԸՆ "ՍՈՒ ԹԻՅՆԷԼԻ" ՏԷՆԻԼԷՆ ՋԱՂԼԱՂԱՆԸ

﴿ اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادته بابل هاوسده — مدير مسئول ـ صموئيل ق٠ هاروتيونيان ﴾

ԳԻՐԱՔԻԹ
Սկիզբէն 40 Դրչ.
Ամբողջ Իչուն 2 Տօլ.
Ինկլիթերրա ,, 8 Շիլին
Մեմ. սարբէ ,, 10 Ֆրնգ.
Ելեէն Նումախսի 40 փր.
Ի'լանաք գրչակիթլերի մի'թեխիլ

ԱԻԵՏԱԲԵՐ
ԵՐՄԵՆԻՃԷ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՂԱԶԷԹԱ
Միւ'ղղիգներ Հ٠ Մ٠ Ալէն
Հ٠ Ս٠ Պարնըմ
Մ٠ Մինասեան
Պայպըլ Հաուս ,
Տէր ի Սա'ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ ՓԻԼԻՍԼԻՍԻՆԷ ՎԷՐԻԼԷՆ Ի'ԱՆԵԼԷՐ

Զէօքմէրզիմէն ինձ. քիլիէսխնատէն 108 ղուրչ., Մարաշ Իքինճի քիլիէսխնատէն 108, «Լէյճէք փէֆ'ա» Վեր. Պիւլպիւլեանտան [54, Մէլքոն էֆ. Պէնճեհանտան 54, Տիչճի Ս. Միրաքեանտան 20, Թալաս գըզլար սինեօր Քրիսչըն Էնտիվըրտան 20, Վեր. Գ. Ասլահատեանտան 10, Սպարթա. Վեր. Յ. Յակոբեանտան 10 ղրչ։

Պու տօսթլարա մէմնունիյէթիմիզի 'արզ էտէրիզ Աֆիօն Գարահիսար չօպանը Յ'ուքֆ Ս. Եըլանեան։

1—1

'ԻԼԱՆ

Ֆարիճատէն խասթախանէմիզէ թավսիյէ իլէ վէ պիւա թավսիյէ կէօնտէրիլէն ֆուգարա խասթալարը մէճճանէն թէտավի էտէր վէ հիյն ի հաճէթատէ խասթախանէյէ գապուլ էտէր իտէք տէ, կէլէն խասթալարըն կիմմէք իչուն օլան եօլ մէտարիֆիէնի վէրմէք խուսուսընտա պիր թէրճիւմիզ օլմատըղընտան, խասթախանէմիզին պիլ ճիւմլէ տօսթլարընտան րիճա էտէրիզ քի, կէօնտէրիլէն խասթալարըն եօլ մէտարիֆլէրինի պէրապէր եօլլասընլար. չէօյլէ քի թէտավիտէն սօնրա կէրէք քիլիսէլէրէ վէ կէրէք խասթախանէյէ եիւք օլմայար։

3—3

'Ա.ինթապ Ա. Պէյվէր

ՄԱԼՓԷՐԷՍՊԻԻՔ

Տր. Ճօրճ Ո-օլտբըն

1.

Հէմ Ալլահա հէմ տէ մալէ դուլուզ էտէմէզսինիզ։ Մաթ. 6.24։

Պունտան թագրիպէն կարըմ 'ասր էվվէլ, հա'նի 1840 իլէ 1850 սէնէսի արասընտա տիւչէն միւատէթէ, էվրօփա վէ Ամէրիգանըն պայլճա իմանլարը զայէթ մուխթարալը պիր սէֆէր իճրասը իչուն հազըրլանան սէֆինէլէր իլէ տօլու իխթիյարլարտան սէֆէր իճրասընա զայր ի միւնասիպ իտիյսէլէր տէ, եինէ տէ հէփսի տախի եօլճըլար իլէ խընճախընճ տօլու յօլլար իտի։ Օվ եօլճըլար հէր սընֆա մէնսուպ ատէմլէրտէն, էղճիւմլէ քէնտի տիւքքեանլարընը եիւզ իւսթիւնէ պրագմըշ թաճիրլէրտէն, քէնտիլէրին սէն'աթընը թէրք էթմիյ սէն'աթքեարլարտան, քէնտի միչթիրլէրինտէն վազ կէչմիյ տա'վա վէքիլլէրինտէն, կէնճլէր իլէ իխթիյարլարտան, միւ'թէպէր զաթլար իլէ խապիս չափկընլարտան միւրէքքէպ իտիլէր։ Իսքէլէլերին իւզէրինտէ տախի քէնտի սէվկիւլիւլէրինի թէքբար կէօրճէքքլէրինէ փէք ազ իւմիտլէրի օլան աղլայան գարըլար, վալիտէլէր վէ չօճուղլար թօփլանմըշլար իտի։

Պու սէֆինէլէրտէն էքսէրիսի էանա ի բահատ զարգ օլտուլար, պա'զըլարընըն քնաֆի տէրէճէտէ զախիրլէրի օլմատըղընտան, կէմիճիլէր ամլարընտան էօլտիւլէր։ Սա'իրլէրի իսկ սալիմէն մէնզիլի մադուտլարընա եէթիչտիլէր։ Լաքին կէրէք եօլճուլար կէրէք կէմիճիլէր տէրհալ անլէրին իչինէն չզըզպ անլէրի քէնտիլէրին լէնկէրլէրինէ պաղը հալտէ չիւրիւմէյէ թէրք էթտիլէր։

Ա.նի վագթտա Միսիսիփի ըրմաղընտան Պարը Մուհիթ ի բէպիրէ գատար իմթիտատ էտէն վա-սի' չէօլտէն տէնիզ եօլճըլարընտան տահա մէ'յուս վէ միւղթարիպ հալտէ պուլունան եօրդուն սաէմլէր զիւմրէլերի կէչմէքտէ իտիլէր։ Պու'տը մէսաֆէ 2,000 միլ օլուպ եէկտահանէ սէքէնէ տիւչմէն վահչիլէր չէթէլերի իտիլէր։ Եօլտա իսսիզ չէօլլէր վէ գար իլէ մէսաֆուր ուզուն տազ սիլսիլէլերի վար իտի։ Պուրալարտա միւթէմմէտտին սատմ հիչ այագ պասմամըշ իտի։

Պու զիւմրէլերտէն պա'զրլարը եէրլի վահչիլէր վասըթասըյլէ իթլաֆ էտիլտիլէր. սա'իրլէր չէօլտէ սուսըզլըգտան թէլէֆ օլտուլար. վէ տահա պա-

(Պագ սահիֆէ 459)

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻՂՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՄԱՅԻՍ 7, 1910. Ն: 19

ՄԻԼԼԷԹ ԻՋԻՒՆ ՏՈՒ'Ա

Եա Ալլահ սէնին պիղէ պիր գավմ մագամընտա իհսան էթմիշ օլդուղդն պէօյիւք զաթ. լարտան տօլայը չատ ու մէսրուր օլուր ըզ։ Սէն պիղէ զէմինին ագվամը արասընտա պէօ. յիւք պիր մէմլէքէթ, կիւզել պիր միրաս թագտիր էյլէտին։ Պիղ միրասըմըզա տախիլ օլուպ անը թէմէլլիւք էյլէտիք։ Լաքին սէն տէրեա վէ գարանըն պիլճիւմլէ խազինէլէ. րինտէն զիյատէ պիզի 'ալի հայաթլար, պասար ը պասիրէթէ, ֆէվգէլ'ատէ ճէսա. րէթ վէ չէճա'աթա մալիք, վէ հուրրիյէթ, 'ատալէթ վէ հագիգաթըն մուհաֆազա վէ միւտաֆա'ասը ուղրունտա ֆէտա ի ճան էթմէյէ հազըր զաթլար իլէ պիզի զէնկինլէշտիր. տին։ Սալահը քէնտի ճանլարընտան զիյատէ սէվճն պիլճիւմլէ ատէմիէրտէն տօլայը, հէմ ճինսլէրինին հուգուգը փայմալ օլունճա քէնտի նազարլարընտա ճանլարընը դըյմէթլի թուրթմայան զաթլարտան տօլայը սանա չիւքը էտեր իզ։ Հուրրիյէթին, սէլամէթին վէ ա. տէմլեր արասընտա հիւան ի րիզանըն ճէմի' ի մուհիպպլէրինտէն, պասիրլէրինտէն տօլայը սանա չիւքը էտեր իզ։ Անլէրին գալպլէրինի նուրլանտըրըպ թուրթուչըրմըզ օլան քէչի ու վահեի նազարլարըմըզ էօնինտէն ասլա զա''իլ օլմասըն։ Անլէրին եւրուպմիշ օլդուգլարը տար վէ էնսիզ թարիգ պիղէ հատտէն աչըրը չէթին կէօրիւնմէսին. սուհուլէթ վէ խօտ. պինլիյին սափա եօլլարընա սափմագըղա պիզի պրագմա։ Նիյազ էտերիզ կէօզլէրիմիզէ տօգուն քի սէնին վէյդամպէրլէրինին ճէլալ վէ գուվվէթինի անլէր տահա սաղ իքէն կէօ. րէլիմ, թա քի անլէրին քէլամլարընը սէնին Րուհընըն թէ''քիտ վէ թէլաֆֆիւզլէրի մա. գամընտա գապուլ էտերէք քէմալը մէսերրէթլէ անլէրէ իգթիֆար եա'նի անլէրին ա. սարընա իմթիսալ էտէլիմ։ Եա Ալլահ, պիզի սերվէթի, սիւս վէ տարաթը, վէ գուվվէ. թին կէչիճի չան ու ճէլալինի սէվմիշ օլան միլլէթլէրին համագաթ վէ սէֆահէթինտէն գուրթար, Սէլամէթ վէ էմնիյէթ իչին զօր վէ գուվվէթէ կիւվէնմիշ, վէ թատաֆիւ' վէ թէճավուզ իչին գըլըճա սարըլմըշ օլան գավմլարըն քէօրիւք վէ ճինսէթինտէն պիզի գուրթար։ Պիզէ եարտըմ էյլէ քի սալահըն քիֆայէթ վէ եպէտիյէթինէ լինանալըմ։ Իհ. սան էյլէ քի հեր նէվ' չերր վէ ֆէնալըղը սէնին քերեմ վէ հագիգաթըն գուվվէթի վէ սէնին գուտսիյէթինին զիյնէթ վէ հիւանիյլէ եէնելիմ. Ամին։

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ
(Հ. Մ. Ալէն)

Մր. Րօզէվէլթին փոխարէն Մր. Րօզէվէլթին պինաղիր չախսիյէթի հիչ պիր զէմանատա միւշարիւէյհին էվրօփատաքի սէյահաթ ը ախիրէսի զարֆընտաքի գատար էյիճէ կէօրիւլմէմիչ իտի : Էվրօփատա էն մուհաֆազաքեար օլան Ավսթրիա սէրայը հիւքմատարիսնատէն Փուտափէշթայա 'ազիմէթ էտիպ , օրատատա վաթանփէրվէրլիյէ տա'իր աթէչէն քէլամլարըյլէ Մաճարլարը հարէքէթէ կէթիրմիչ տիր : Միւշարիւէյհէ հիւքմատարլարա կէօսթէրիլէն պիլճիւմէ իհթիրամաթ վէ թա'զիմաթ ասարը կէօսթէրիլմիչ , վէ `այնի վագիտատա միւշարիւէյհ էվրօփատա հիչ պիր սիյասէթչինասըն իսթի'մալա ճէսարէթ էտէմէյէճէյի պիր հուրրիյէթլէ իրատ ը քէլամ էյլէմիչ տիր : Ֆրանսատատա Մր. Րօզէվէլթին նա'իլ օլարզը հիւան ի գապուլ օլ սըճագ ևիւրէքլի վէ միւնէվվէր ֆիքրւի գավմա չէսիան պիր սուրէթատէ օլմուշ տըր : Ո էվրօփանըն էն փարլագ փայիթախթընատա Սօրպօն տար իւլ ֆիւնունընատա էն միւթէ'ալիմ էրքէք վէ գատընլարատան միւրէքքէպ 3,000 զէվաթ հուզուրընատա Պէր Շէհրինէն վէղ"էֆէ մատաէսինէ տա'իր պիր նուֆուզ իրատ էթմիչ տիր : Թայֆ պունըն ֆէվգել'ատէ վէ Մր. Րօզէվէլթին էվսաֆ վէ խասսաիլինի միւքէմմէլէն կէօսթէրէն պիր նուֆուզ օլարզընը պիլտիրմէքտէ տիր : Միւշարիւէյհ պու նուֆուզընը էօյլէ չէսիտ պիր 'ալդ ու չէվդ վէ ճիտահիյէթ իլէ իրատ էյլէմիչ տիր քի քէնտիսինի տինլէյէնլէրի քեամիլէն իգնա' էյլէմիչ տիր . «Միւշարիւէյհ քէնտինին նուֆուզընը տինլէյէնլէրէ միւլէթէֆիթանէ սէօզլէր սէօյլէմէտի եահսատ նազիք մէս"էլէլէրի զիքր էթմէքտէն սագընմատը , եահսատ անլէրէ նէնի չէյլէր սէօյլէյէրէք անլէրին գուլագլարընը խօշլանտըրմատը : Աչըգճա սէօյլէյէրէք Մր. Րօզէվէլթին չէհրիւիյէ տա'իր գօտըզը ախլագի էսաս , Ուրխթիյանլըգ գատար էսքի վէ անըն էվէյլի պիր գըսմը անտէն տէ էսքի տիր : Նուֆուզընըն խիւլասատը չու տըր քի օլ էսաս օլմագսըզըն ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէ մա'մուր , եահսատ հաթթա ուզուն միւտտէթ պագափէզիր պիլէ օլամազ վէ հիւքիւմէթ ի ճիւմհուրիյէլէրատ , չէհրիւէր հէյ"էթինին քէնտիէրի հիւքմատար օլտըգլարընատան , պու էսաս հիւքիւմէթին սա"իր ուսուլլարընտա օլտըզընատան տանա կէնիչ գօնուլմալը տըր :»

«Մր. Րօզէվէլթ 'ագլի ինֆիրատը վէ էզվագ վէ պէտայի'ի հայաթը թանգիր էթմէքտէն 'իպարէթ օլան քէլպիյուն մէսլէքինի գուվվէթ տէյիլ , անճագ զա'աֆ 'ալամէթի մագամընտա թագպիհ էթմէքտէն չէքինմէմիչ տիր : Հայաթը թէլագգը էթմէնին էն գէնա թարզը անը հէճվ ու իսթիհզա էթմէք մէսլէքի տիր , վէ օլ սօզուդ վէ գօրգագ քիմսէլէր հագգընտա Մր. Րօզէվէլթին թահգիրի պէօյիւք Ֆիօրէնցալընընքի գատար չէտիա տիր : Զանն օլուննտըղընա կէօրէ , պէօյիւք Ֆիօրէնցալը' Սօրպօն՝ տանա նէնի միւ"էսէս պուլունտըղը զէմանլարատա Փարիս մէքթէպլերինատէ թահսիլ ի 'իլմ վէ նուֆուզլար իրատ էթմիչ տիր :» Թայֆընն պէյանընճա Մր. Րօզէվէլթին պիր սընճ խալգ զաիպ օլուպ տա սա'իրլերին զարարընա օլարագ, պիլճիւմէլ ֆէվա'իտ վէ մուհասսէնաթը էլէ կէչիրմէսի ևիւզիւնատէն պիր մէմլէքէթէ կէլէճէք մուխաթաբա հագգընտա սէօյլէտիյի ազըր սէօզլէր չայան ը միւհահազա տըրլար։ Մէզքիւր նուֆուզըն աֆիտէքի իճմալը Մր. Րօզէվէլթին 'ա'իլէնին միւլի հայաթընն էսասը օլմասը հագգընտաքի էֆքէարընը կիւզէլճէ իզահ էտէր : Պիզ պու էֆքէարը պիլճիւմէլ էրմէնի գարիյունըմըզընն ճիտտի սուրէթատէ նազար ը ի'թիպարէ ալմալարընը թավսիյէ էտէր իզ :

«Հէր քէս իչլէմէլի , չալըշմալը տըր : Ո քէնտիսինի կէչինտիրմէյէ մուգթէտիր օլմատըգճա, միւլէթի իչիւն հիչ պիր չէյ եափամազ : Շու տա վար քի պունտան պաչգա նէյլի թէքսիր էթմէքլիք 'ալի պիր վազիֆէ տիր : Նէսլին զէմինի միրաս ալաճագ տըր , քէլամը Ֆ. Մուգատատա զէմանլարընն խայր տու'ասը օլարզը կիպի զէմանէմիզին տախի խայր տու'ասը տըր : Գըսըրլըգ էն ֆէնա պէլալատան պիրիսի տիր , վէ իսթիյարի գըսըրլըգտան զիյատէ չայան ը մու"ախաղէ հիչ պիր չէյ եօգ տըր : Ասլ լազըմ օլան չէյ պու տըր քի էրքէք վէ գատընն սաղլամ չօճուգլարընն փէտէր վէ վալիտէսի օլսունլար , քի պու սայէտէ նէվ' ի պէչէր էքսիլմէյիպ արթաբն : Իսթիյարի գըսըրլըգ ֆէլաքէթատէն տանա ֆէնա տըր : Պու հալ խօտապինլիքտէն , էլէմ ու իղթիրապ վէ մուխաթաբա գօրգուսընատան նէչ'էթ էտէն պիր ճինայէթ տիր , վէ էօյլէ պիր ճինայէթ տիր քի թապի'աթ անը սօն սօնընտա սա'իր հէր չէյատէն տանա չէտիա սուրէթատէ միւճազաթ էտէճէք տիր : Էկէր պէօյիւք ճումհուրիյէթէ մէնսուպ օլան պիզլէր , զատր ու խաթա էսարէթինատէն գուրթուլմուշ իտիյի իտտի'ասընտա պուլունան ազատ հուրր պիր գավմա մէնսուպ օլան պիզլէր գըսըրլըգ պէլասընը քէնտի էլէրիմիզլէ պաչըմըզա կէթիրիր իսէք , պիլճիւմէլ իճրա'աթըմըզատան տօլայը իֆթիխար էթմէքլիք նաֆիլէ հէրէ նէֆէս թիւքէթմէճէլիք օլուր :Հայաթ 'իւլվիյէթին , զէվգ

ը սէլիմ Նէզաքէթինին, մատի թէրադգընըն, ճէմ' ի սէրվէթին, սէնայի'ի վէ էտէպիյաթ թէքէմմիւլաթընըն հիչ պիր տէրէճէսի պէօյիւք էսասի ֆազիլէթլէրին զայ'աթընըն եէրինի տօլտուրմազ, վէ իչպու էսասի ֆազիլէթլէրին էն պէօյիւյիւ պիր գավմըն քէնտի Նէսլինի ի'ձէ վէ իտամէ խուսուսըընտաքի գուվվէթի տիր։

Էֆէնըընը Նեվ'է պէչէրէ եէնէ պիր հեռիյէթ. Էխիսընըն էն սօն տէֆ'ա իթմամ վէ իքմալընա մուվաֆֆագ օլտըղը իսթիրա' Նէվ'ի պէչէրէ մուճիպ օլաճաղը մուհասսէնաթը 'ատիաէսի սէպեպիյէ, դայէթլէ չայան ը տիգգաթ տըր։ Միւշարիւէյհ սէնէլէրճէ միւտաէթաէն պէրու, իչինտէ էլէքթրիգին պիր գուվվէթ մագամընտա պիրիքտիրիլիպ գուլլանըլապիլէճէյի պիր պաթարիայը իքմալ էթմէյէ չալըչմագլա իչթիղալ էթմէքտէ պուլունմըչ տըր։ էլէքթրիգէ վէ գաթարլարըն իչլէտիլմէսինտէն թուէթ տա պիր քիմսէնին քէնտի թա'ամընը փիչիրմէսինէ վարընճայա գատար անըն պին պիր չէչիտ սուրէթի թաթպիգ ու իսթի'մալէրինէ վագըթ օլանլարա; Էխիսընըն էլեվմ իքմալընա մուվաֆֆագ օլմուչ օլտըղը էլէքթրիգ իտտիխար պաթարիասը Նաֆի'իյյէթճէ միւշարիւէյհին չիմտիյէ գատար Նէվ'ի պէչէրէ իթհաֆ էթմիչ օլտըղը, պիլճիւմլէ իսթիրա'լարընա ֆա"իդ օլաճաղ կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Իտտիխար պաթարեասը իլէ իչլէյէն թրամվայ արապասընըն պիրինճիսի' Նիւ Եօրգտա խուսուսի պիր խաթթ իւզէրինտէ 3 հաֆթալըգ պիր թէճրիպէյի իքմալ էթմիչ տիր։ Պու թրամվայ արապասը թէք պիր սէֆէր պիլէ զայպ էթմէքսիզին վէ էքսէր զէմանլէրտէ եօլճուլար իլէ խընճախընճ տօլու օլտըղը հալտէ, կիւնտէ 14 սա'աթ հիչ տուրուպ տինլէնմէքսիզին իչլէմիչ տիր։ Շմէնտըֆէր մէ"մուրլէրի անտէն տօլայը զայէթ չատ ու խէնտան տըրլար։ Անլէրին էն զիյատէ նազար ը տիգգաթ ու իսթիհանլարընը ճէլպ էտէն ճիհէթ ուճուզլուղը տըր։

Իւչ հաֆթալըգ թէճրիպէտէն միլ պաչընա օն փարալըգտան տահա ազ էլէքթրիգ գուվվէթի սարֆ էտիլտիյի անլաչըլմըչ տըր։ 'Ատի էլէքթրիգ թրամվայ արապասընտա իսէ հէր միլ իչիւն 50 փարալըգ էլէքթրիգ գուվվէթի սարֆ էտիլիր իսէ տէ, պունլար էխիսընըն արապասընա նիսպէթէն պիրազ պէօյիւճէէք տիրլեր։

Էխիսընըն թրամվայ արապասը կիւնտէ միլթէվասըթ հիսապլէ $60\frac{3}{4}$ միլիք եօլու $7\frac{1}{2}$ ղրուշլըգտան պիր ազ էքսիք էլէքթրիգ գուվվէթի սարֆ էտէրէք քէսմիչ տիր։ Արապանըն էլէքթրիգ պաթարեասընը կիւնտէ անճագ պիր տէֆ'ա տօլտուրմագ քէաֆի իտի, վէ արապա 14 սա'աթ միլթէվալիյէն իչլէտիքտէն սօնրա տահի իտտիխար պաթարեասընտա եէրնէ արապանըն 20 միլիք եօլ գաթ' էթմէսինէ քէաֆի օլաճագ տէրէճէտէ էլէքթրիգ գուվվէթի պագը գալըյօր իտի։

Պու իխթիրա' իհթիմալ քի էլեվմ պիր ի զէմինտէն եախօտ ֆէվգէզ զէմինտէն կէչէն թէլէֆտէն էլէքթրիգ գուվվէթլէրի ալարագ, թրամվայ արապալարը իչլէթմէք ուսուլլարընը գալտըրաճագ վէ օթօմօպիլլէրի, մօթօրլը սէֆինէլէրի վէ սա"իր պին պիր չէչիտ իճատլարընը իսթի'մալընը օրթա հալը ատէմլէրին տա"իրէ ի իգթիտարը տահիլինէ կէթիրէճէք տիր։

— . —

ՄԻԼԼԷԹԻ ՆԷ ՇԷՅ ԳՈՒՐԹԱՐԸՐ
(Հ. Մ. Ալէն)

Նաձար ը տիգգաթլարընը Թիւրքիատաքի ճէրէյան ը ահվալա տիքմիչ օլանլար, պիր միլլէթին — եէնի պիր միլլէթին 'ալեմ ի վիճուտէ կէլմէսինի սէյր ու թէմաչա էտիյօրլար։ Ա'սար ը մազիյէտէ էօյլէ պիր հիւքիւմէթին Թահթ ը հիւքմիւնտէ պուլունըյօր իտի քի, օ տա"իրէ ի հուտուտը վէ զիրի հիմայէ ի հիւքմրանիսինտէ պուլունան պիր խայը գավմլարը թէխալլիւֆ էտէն պիր գուվվէթ վէ 'ատալէթլէ իտարէ էտիյօր իտիյսէ տէ, վահիտ վէ միլթէէհիտ պիր միլլէթի թէմսիլ էթմէյօր իտի։ Էլեվմ Ատրիաթիգ սուլարընտան Իրան օվալարը հուտուտընա, Պահր ը Սիյահտան 'Արապիթան սէվահիլինէ գատար, պիր միլլէթ զաթէն ահէսթէ ահէսթէ վիճուտէ կէլմէքտէ տիր, վէ պու միլլէթ սէպավէթ տէվրինի կէչիրիպ տէ քէմալ չաղընա էրիչինճէ՝ սա"իր գուվվէթլի տէվլէթլէրտէն պիրիսի օլաճագ տըր։ Իչպու ուլյուսունսուզ վէ ճանկիւտազ էյամտա պունը քէօչէ ի խաթըրտան չըգարմայալըմ։ Կէլէճէք չէյլէրին քէչֆ ու վահիսի՝ պու կիւնիւն մուհիմմ ի'մար իչինի իճրա իչիւն պիզէ գուվվէթ վէրէճէք տիր։

Սանըրսըն պա'զըլարըն էֆքէարընճա, մէմալիք տախիլինտէ ազամ ը մուխթէլիֆէ վէ եէքտիկէրլէրինէ զայէթ զըտտ 'ագիտէլէրին պուլունմասը, իթթիհատ ը միլլի տա'վասընը տիւչար ը մուխաթարա էտէր, եախօտ ազալլի զա'իֆլէնտիրիր։ Սա"իր տէվլէթլէրէ պիր 'աֆֆ ը նազար պու խուսուստա պիզի թէ"մին էթսէ կէրէք տիր։ Տիւնեանընն էն գուվվէթլի ազամը գանճա վէ տինճէ միլթէճճանիս օլանլար տէյիլ, անճագ պիր պայրագ ալթընտա թօփլանմըչ օլմազլէ պէրապէր էվսաֆ ը գավմիյէլէրինտէն վէ ի'թիգատաթ ը տինիյէլէրինտէն զէրրէ գատար վազ կէչմէմիչ պուլունան պիր

դաչ գավմլարտան միւրէքքէպ տէվլէթլէր տիր։ Մէսէլա Ինկիլթէրրայը ալալըմ· վասի' միւսթա՚մէրաթընը պիւսպիւթիւն հիսապըն խարիճինտէ պրագարագ, էլեէվմ Ինկիլթէրրա տէմէքլէ եալընդ Ինկիլթէրրա տէյիլ, անճագ Իսգօչիա, Իրլանտա վէ Ուէյլզ տախի պիրլիքտէ անլաշըլըր։ Պունլարըն հէր պիրիսի պունտան 2 'սար էվվել հէքթիկէրլէրինտէն նէ գատար ֆարզլը իսթյսէլէր, էլեէվմ տախի օ գատար վէ պէլքի տահա զիյատէ տէ ֆարզլը տըրլար։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրաբէր միլլէթ պիր վէ գուվվէթլի տիր։ Իթթիհատը միլլինին տահա 'ամիպ վէ պէլքի տահա մա'նատար պիր միսալը Մ. Ամէրիդա տըր։ Օրատա եիւզպինլէրճէ էֆրատտան միւրէքքէպ մուխթէլիֆ գավմլար՝ միւթթէհիտա Ամէրիդա միլլէթինին ագասմընը թէշքիլ էտէրլէր։ Շայան ը տիգգաթ տըր քի տիւնեանըն սա'իր հիչ պիր մէմլէքէթինտէ 'անասրը ը մուխթէլիֆէտէն 'իպարէթ օլան իշպու ճիւմհուրիյէթտէ պուլունանտան տահա հագիդաթլը վէ տահա չէվգլի նէվ'տէն վաթանփէրվէրլիք պուլունմազ։ Իմտի փէք օ գատար ուզագ օլմայան պիր 'Օսմանլը միլլէթինին վիւճուտփէզիր օլմասը իմքանընընը գապուլ էտէճէք օլուր իսէք, իշպու թէճրիպէ սէնէլէրի զարթընտա անըն հայաթընը թէ՚մին էտէճէք չէյ նէ՞ տիր։ Ճէվապէն «Վաճինֆէրվէրլէ+» տէր իզ։ Պիճիւմլէ զայէ ի էմելլէրի իսթիհզա էթմէք ի'թիւատընտա պուլունան քիմսէ՝ հուպպ ը վաթան տէնիլէն պիր չէյին միւճէրբէտ հալտէ մէվճուտ օլմասընը պիլէ ինքւար էտէր։ Պու կիպի պիր քիմսէ, Խազինէմիզի ալթունլա տօլտուրընըզ, պէօյիւք պիր տօնանմա ինչա էտինիզ· զայէթ 'ազիմ վէ միւթէ'ալլէմ պիր օրտու վիւճուտէ կէթիրինիզ, գօնչուլարընըզըն կէօզլէրինի եըլտըրընըզ· օ զէման տիւվել ի մու'ազզամատանի՝ յայըլըրսընըզ, տէր։ Անըն զանընճա, վաթանփէրվէրլիք՝ անճագ զա'իճ պիր հիսս ու տույզու օլուպ, նաթըգա փէրտագլարճա սիյասի մագսէտլէրինի իլէրի սիւրէճէք պիր ալէթ մագամընտա իլէրի սիւրիւլիւր իսէ տէ, հատտ ը զաթընտա հիչ պիր հագիդի գուվվէ ի աալիյէ ի հայաթիյէյի հա՚իզ տէյիլ տիր։ Պու կիպի պէյանաթը՝ճէրհ էթմէքլիյէ վագթ վէրմէքլիք զահմէթինէ պիլէ տէյմէզ իսէ տէ, չու գատարը պէյան էտէրիզ քի հէր մէմլէքէթտէ պու կիպի մուզիրր մատտիյունլար չօգ վար տըր։ Անլէր հէր չէյի զօր վէ գուվվէթ հալինէ թահվիլ էթտիքտէն սօնրա անտէն նէ գատար իսթիճատէ էտէպիլէճէքլէրինի հիսապ էտէր։ Էճքաւրըմըզճա պունլար՝ պիր մէմլէքէթին գազանապիլէճէյի էն թէհլիքէլի տիւչմէնլէրի տիրլէր։

Լաքին վաթան փէրվէրլիք նասըլ քէնտի քէնտինի կէօսթէրէճէք վէ միլլէթին մէտարը սիյանէթ վէ էմնիյէթի օլաճագ տըր։ Պիզ պու սիւ՚ալա վաթանփէրվէրլիյին մահիյէթ ի հագիգիյէսինէ տա'իր քէնտիմիզի իգնա' էթմէքլէ էն ա՚լա սուրէթտէ ճէվապ վէրմիչ օլուր ըզ։ Խուսուսի պիր մա'նատա, պիզ վաթանըմըզըն թօփրաղընը պիլէ սէվէրիզ· անըն մէնզարէլէրինին հիւանու լէթաֆէթլէրինտէն տօլայը իֆթիխար էտէր իզ։ Անըն մէմլէքէթ մագամընտա նամ ու չէօհրէթինին սիյանէթինէ զայեուր օլուր ըզ, վէ անըն միւտաֆա՚ասը իչին պէօյիւք ֆէտաքեարլըգլարտա պուլունմագլըզը պիզէ ֆարզ սայարըզ։ Լաքին պու վաթանփէրվէրլիք տէյիլ տիր։ Եէնի մուհարբիլէրտէն պիրիսի վաթանփէրվէրլիյէ չու զայէթ վազիհ վէ սատէ թահտիսի վէրիյօր· «Օլ քիմսէ եէկեանէ հագիգի վաթանփէրվէր տիր քի քէնտի վաթանտաչլարընը սէվէր, քի միւմքին օլան հէր վէճհլէ անլէրին րէֆահ վէ սա՚ատէթ ի հալլէրինէ թալիպ օլուր· օ տա՚իմա անլէրէ սատըդ գալտըղընտան, հիչ պիր վէճհլէ անլէրտէն իսթիֆատէյէ չըգըչմազ, եախօտ անլէրին քիսէլէրինտէն կէչինմէյէ չըգըչմազ։ Օ անլէրին մէնաֆի'ինի քէնտի մէնաֆի'ի 'ատտ էտէր։» Պինա'էն 'ալէյհ վաթանփէրվէրլիք վաթանտաչլարա մուհապպէթ տիր, վէ տօգուննուլմազ վէ խայալի պիր չէյ օլաճագ եէրտէ, ինսանի հայաթտա էն 'ամէլի վէ ֆա'իլ գուվվէթլէրտէն պիրիսի տիր։ Անըն պա'իս ի նիֆագ ու չիդագ հիչ պիր թա'լիմի եախօտ ֆըրդասը եօգ տըր։ Օ հիչ պիր ֆըրդայա թարաֆտար տէյիլ տիր, զէնկին իլէ ֆագիր, 'ալիմ իլէ ճահիլ, Մուսլիմ, Մուսէվի վէ Խրիսթիյան արասընտա հիչ պիր ֆարգ գօմազ։

Իչթէ պու կիպի մուհապպէթ տիր քի Թիւրքիայը գուվվէթլի վէ միւթթէհիտա պիր գավմ հալինէ կէթիրէճէք տիր։ Թիւրքիանըն տօսթլարը իլէ պինննէֆս էվլատլարը սէպաթ վէ մէթանէթէ վէ տէվլէթ ու իգպալա տօղրու վուգուս՝ պուլան թէրագգըտտան տօլայը չատ ու մէսրուր օլուրլար իսէ տէ, հէփիսինտէն զիյատէ եա վագֆ ու թագտիս օլունմըշ 'էօմրլէրիյլէ եա տա պիլրիզա էօլիւմմէ թէսլիմ ի նէֆս էթմէլէրիյլէ վաթանփէրվէրլիյին մահզա վէ տա'իմա չու, եա'նի պիր քիմսէնին քէնտի վաթանտաչլարընը սէվմէսի մա'նասընտա օլտըղընը, վէ իշպու սէվկինին էն եագըն օլանլարա կէօսթէրիլէրէք պաչլատըղընը իսպաթ էթմիչ օլան քիմսէլէրտէն տօլայը չատ ու խէնտան օլուրլար։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՏՈՒԱ ՍԱՒԱԹԼԱՐԸ

«Նի՛չիւն հայաթտա օլանը էօլիւլէր արա-
սընտա արայօրսընըզ · պուրատա տէյիլ տիր,
ամմա գըյամ էթտի ։» Ղուկ. 24. 5, 6։

ՀԱՅԱԹ վէ մէմաթ պիրիպիրլէրինէ տապան տա-
պանա զըտտ օլմազլէ պէրապէր, քեա՛ի-
նաթտա էլ էլէ վէրմիչ օլարագ եիւրիւլլէր ։ Պիրի-
սի օլ պիրիսինին զայպուպէթի տէմէք օլարզընա
բազմէն, երնէ պիրլիքտէ կիտէրլէր ։ Իչթէ պուննն
իչիւն տիր քի ատէմլէր չօգ տէ՛ա «հայաթտա օ-
լանը էօլիւլէր արասընտա» արամագ համագաթըն-
տա պուլունուրլար ։ Լաքին, խայր, էօլիւմսիւզ
րուհուն էպէտի հասրէթի օլան հայաթը մէզարտա
արամագ լազըմ տէյիլ տիր ։

Հաֆթանըն իլք կիւնիւնիւն սէրին սապահընտա
չինլի եէչիւիք իւզէրինտէն, գօրգագ ատըմլարլէ
պիր գաչ միւթթագի գարըլար Արեմաթիալընըն
պաղչէսինէ, Ղէլասքեարընն թաչ իչինտէ օյուլ-
մըզ մէզարընա չիթթագ իլէ՝ լութֆ ու 'ինայէթիյէ
պիւթիւն քեա՛ինաթը մէսհ էյլէմիչ օլան Բապպա
քէնհիլերին հիւրմէթ վէ փէրէսթիչ վազիֆէսինի
իֆա, վէ անը մէսհ էյլէմէք իսթէրլէր իտի ։ Անլէր
նէ գատար գօրգու վէ հէյչէանլէ տօլմուշլար իտի ։
Գապըր եագլաշըրլար, ամմա թաչ եուվարլանմըզ
իտի . . . ։ Գապը անլէրէ «նուրանի էլպիսէլի» իքի
ատէմլէրին ազըզյլէ աէօյլէյէրէք, «Նի՛չիւն հա-
յաթտա օլանը էօլիւլէր արասընտա արայօրսը-
նըզ · պուրատա տէյիլ տիր, ամմա գըյամ էթտի,»
տէտի ։

Իչթէ պէօյիւք պիր վագը՛ա քի՝ անը եալան
չըզարմաղա չալըչան ֆասիտ ֆիքրլի քիմսէլէր պիլէ
մուհաֆըզլար իլէ մուվաֆագաթ էտերէք, անըն
ճէսէտինին կէճէլէյին չակիրտլէր թարաֆընտան
չալընմըզ օլմասը հագգընտա ույտուրմա սէօզլէր ի-
ճատ էթմէյէ չալըչմալարըյլէ, անա չէհատէթ էթ-
տիլէր ։ Լաքին հագիգաթ տէֆն օլունմազ · նուր
մէզարտա գափատըլմազ ։ Իչթէ իպթիտաէն պէրի
հագիգաթը զուլմէթին սիյահ քէֆէնիյլէ եալան
գապըրընըն գուճաղընտա կէօմմէյէ, պէօյիւք էսաս-
լարա գարչը իրթիքեապ ը խըյանէթլէ էյիւիյին հի-
սարլարընը եըգմաղա, հէվա ի նէֆսանի փուԹընա
թափընմաղա, վէ սէմավաթտան կէլիպ տէ տօղրու
եօլտան սափմըչ օլան բուհլարը խէլաս թարիգլէրինէ
իրչատ էյլէյէն օլ պէօյիւք նուրա գարչը կէօզ գա-
փամաղա, վէ հագիգաթ չէմսինէ գարչը եալան չա-
մուրընը աթմաղա ճիւբ՛աթ էտէնլէրին ճիւմլէսի-
նին տիւչիւնմէք վէ իչլէմէք թարզը պուննտան
՛իպարէթթ օլմուշ տըր ։ Ամայր, էյ եօլտունը չայըրմըչ
բուհլար, խայր · կիւնէչ չօգ եօգարըտա տըր · ա-
նընն հայաթպախչ փէրթէվլէրի սիզի տա՛իմա տէրա-
ղուշ էտէրլէր իսէ տէ, անընն իչիւն սիզինն անա
գարչը աթտըղընըզ ֆէսատ չիրքեապը սիզի վէ էտ-
նա հէվա ի նէֆսանինիզին չամուրլա միւլէմմա օլ-
մուշ օլան բուպանըզը տահա զիյատէ մուրտար գըլ-
մագ իւզրէ սիզէ տօղրու կէրի տէօնէր ։ Հայաթ
կիպի էպէտի օլան հագիգաթը կէօմմէյէ չալըչմայը-
նըզ · «Հայաթտա օլան էօլիւլէր արասընտա» իլէ
էպէտ գալմայաճագ տըր ։

Էվվէթ, վագըթլար օլմուշ տըր քի՝ պէօյիւք
պասիրլէրին, փէյղամպէրլէրին վէ միւսլիհլէրին սէ-
տալարը գապա գուվվէթ վէ պէտհահլըզըն չըգար-
տըզը մանի՛էլէր սէպէպինտէն սուստըզլարընտա,
պէօյիւք վաթանփէրվէրլէր վէ ֆէսատքեարլար հա-
գարէթ վէ էօլիւմէ լայըգ սայլատըզլարընտա, վէ
հագիգաթըն մուհաֆպէթի իչիւն չէհիտ պիւէ օլ-
արզլարընտա, զամմազլըզըն զէհրլի էօփիւչլէրի
ճիւմլէյէ ֆա՛իտէլի, էյի վէ չայան ը փէրէսթիչ
տէրէճէսինտէ նուսմունէ ի քէմալ օլան 'էօմրլէրի
զէհրլ տիքլէրինտէ՝ հագիգաթ կիւնէչինին քիւսուֆը,
գարարմասը օլմուշ, լաքին պունլարըն ճիւմլէսի
հագիգինին, էյինին, 'ազիզին վէ նէճիպին սօն տէֆն
օլունմասը օլմամըշ, անճագ կէճէ գարանլըզընտան
սօնրա տօղան կիւնէչ միսիլլու, օլ էսասլար տահա
զիյատէ զիյատար վէ պա՛իս ի իֆթիխար օլարագ
թէքբար թուլու՛ էյլէմիչլէր տիր ։

Իմամ, սիզ՝ էյ մէ՛յուս բուհլար, սիզ քի հա-
յաթտա օլանը իլ էլ էպէտ էօլմիւշ, վէ հագիգաթը
գաթ՛իյէն մաղլուպ տիւչմիւշ զանն էտէրսինիզ,
չոլ միհրլէնմիչ գապըրն եանընա կէլինիզ, վէ պա-
հարլարուէ կէլէն գարըլար վէ բէսուլլէր իլէ պէրա-
պէր, եալան վէ չէրր թաչընըն մէզարտան եուվար-
լանմըզ օլտըղընը վէ «հայաթտա օլանըն էօլիւլէր
արասընտա» պուլունմատըղընը, իլլա գըյամ էթ-
միչ օլտըղընը կէօրիւնիւզ · Նասըլ քի զայէթ ու-
ֆագ օլան թօխտումըն իչինտէն եէչիլ վէ ճանլը նէ-
պաթ ֆիլիզլէնիր, վէ թօխտում տանէլէրինտէն
կիւզել բէնքլի չիչէքլէր հասըլ օլուբ, վէ եու-
մուրթատան միւթէչնէվվի՛ հայաթ մէյտանա կէլիբ,
էօյէ տէ գապըրն զուլմէթինտէն վէ հէր չէյի
եուտան թօփրագտան զիյափաչ հայաթ թուլու՛ էյ-
լէյէճէք տիր ։ Վէ հայաթըն Բէ՛իսի իւչ կիւն սօն-
րա գապըրն բահմընտան ճէլալ իլէ գըյամ էյլէտիյի
միսիլլու, պիզիմ բուհլարըմըզ տահի օլ պէօյիւք
'ինայէթին ճէլալընա միւթէերէք օլաճագլար, վէ
պիզ տէ պու ճէսէտին զա՛իֆ գապըրընտան գըյամ
էտէճէյիզ ։

Աչալըմ, հէր կիւն կիրակի իտիյինի, վէ էթրաֆըմըզտա հէր սա՛աթ գըյամ եօրթուսը վագը՛ օլտըղընը կէօրմէք իչիւն կէօզլէրիմիզի ախալըմ։ Թապի՛աթըն գըչընտան սօնրա պահարըն եէնիտէն տօղմասը զիյնէթլի պիր գըյամ տըր. հէվա ի նէֆֆանիյէ վէ սէյի՛աթ զընտանլարընտա զէնճիրպէնտ օլարագ ահ ու էնին էտէնլէրին հագիգի հուրրիյէթ նուրընա տօղրու գօչմալարը պիր գըյամ տըր։ կիւնահ գապրընտա կէօմիւլմիւչ օլանլարըն մու՛ճիզելի թարզտա հագիգի հայաթա րիւճու՛ էյլէմլէրի էվվէթ պիր գըյամ տըր։ Վէ պու կիւն ինէլասքար քէնտի ճէլիլ գըյամըղլէ էօլիւմէ ղալէպէ չալտըղընտա, պիղիմ գալպլէրիմիզին գըյամ իւմիտիյլէ տօլմալարը կէրէք տէյի՛լ մի տիր։

Էյ գըյամ էթմիչ օլան ինէլասքար, պէն սէնին գապրընա չիթապ էտէրիմ, ամմա «հայաթտա օլանը էօլիւլէր արասընտա» արամագ իչիւն տէյիլ, անճագ սէնտէն, էյ մէզարըն թուրֆանտասը օլան Զաթը ճէլիլ, գըյամընըն մէսհիյէ րուհրմըն այնընը մէսհ էյլէմէքլիյինի րէճա էթմէք իչիւն կէլիրիմ։ Պու վէճհլէ կիւնահլար գապրը իչինտէ կէօմիւլմիւչ օլան րուհրմ տախի սէնին իլէ գըյամ էտէր, վէ պէն էվլատլարըն իչիւն հազըրլանմըչ օլան էպէտի միրասա վարիս օլմազա մուգթէտիր օլուրըմ։ Էյ Ցիսուս, Ղազարոսը մէզարտան տըշարը չաղըրտըղըն կիպի՝ պէնի տախի կիւնահլարըմըն գապրընտան տըշարը չաղըր։ Էյ Ցիսուս, էլլերիմտէն թուէթ վէ պանա «Տալիթա կումի» տէ՝ քի էօլիւմ ույգուսընտան ույանայըմ։ Վէ սէն քի «Գըյամէթ վէ հայաթ» սըն, սէնին ղալիպ գըյամընլէ հայաթա թէչնէ օլան րուհրմը էպէտի հայաթըն միւպարէք հալլերինէ իրչատ էյլէ։ Իչթէ օլ վէճհլէ պէն տախի նուրանի մէլէքլեր կիպի կէրէք սէնին իչիւն, կէրէք պէնիմ իչիւն տիւնեայա ի՛լան էտիպ, «Նի՛չիւն հայաթտա օլանը էօլիւլէր արասընտա արայօրսընըզ. պուրատա տէյիլ տիր, ամմա գըյամ էթտի,» տէյէպիլէճէյիմ։

ՏՈՒ՛ԱՐԵԱՐ

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԶԱՆՊԱԳԼԱՐ ՀԱԳԸՆՏԱ ՊԱ՛ՉԸ ՄԱՍԱԼԼԱՐ

Ալման մասալըը

Զանպագ չիչէքլեր արասընտա մուգատէա՛տտա օլունմըչ տըր։ Զատիկ միւնասէպէթիյլէ քիլիսէլերտէ օլ գատար չօգ զանպագ իսթի՛մալ օլունմասընըն սէպէպի՝ սաղթ չիչէքլեր արասընտա անընն նուսմունէ ի քէմալ պիր չիչէք օլմասը տէյիլ, իլլա մէճազի պիր մա՛նասը պուլունմասը տըր։ Պիր Ալման մասալընա կէօրէ պէյագ զանպաղըն մահալը վէլատէթի Հարճ տաղլարը տըր։ Քէօթիւ պիր պարոն Ալիս իսմինտէ կիւզէլ պիր գըզը աչըրարագ տաղլար իչինտէ պուլունան քէօչքիւնէ կէօթիւրիւր։ Քէօչքէ եէթիչէնէ գատար հէր չէյ էյի կիթտի, լաքին օրատա օլ մահալըն մուհաֆըզ րուհու գըզը պարոնըն գօլլարընտան չէքտի ալտը։ Պու պիկիւնահ գըզճըղտազըն այագլարընըն պատտըղը եէրինէ թօփրաղը իւզէրինտէ պէյագ զանպագլար պիթտի։ Ալման քէօյլիւլէրի պու հիքմայէյէ գավիյէն ինանըրլար, վէ անլէրտէն պինլէրճէ քիմսէյէր օրատա պիթէն զանպագլարըն կիւզէլլիյինի կէօրմէք իչիւն հէր սէնէ Հարճ տաղլարընըն թէփէսինտէ պուլունան մէզքիւր քէօչքիւ զիյարէթ էտէրլէր։

Գըրմըզը զանպագ հագգընտա սա՛իր պիր Ալման մասալը տախի վար տըր։ Գեթսեմանի պաղչէսինտէ վագթըյլէ միւթէնէվվի՛ չիչէքլեր պուլունուր իտի։ Պունլարըն արասընտա հիչ պիրիսի, քէնտի հիւսնիւ իչիւն միւթէքէպպիր, տիք վէ կէօսթէրիլի պիր սուրէթտէ տուրան կիւզէլ զանպագ գատար, խօչ վէ տիլպէր տէյիլ իտի։ Բագպ չիչէքլեր արասընտան կէչտիյինտէ, անլէրին հէր պիրի քէնտի պաչընը էյէր իտի, լաքին օլ տիլպէր զանպաղա կէլտիյինտէ, օ քէնտի քեամիլ հիւսնիւնէ վագըֆ օլմասըյլէ թէ՛ազիմ էթմէսինտէն տօլայը անըն պաչը Բագպըն հուզուրընտա էյիլմեյիպ տիք դալտը։ Բագպ տուրտու վէ պիր տագիգէ անա պագտը։ Զանպագ էվվէլա պու միւլայիմ թա՛զիր պագըչընա գարչը ՛իսեան էթտի իսէ տէ, սօնրա միւթէվազը՛անէ պաչընը էյտի վէ անըն քեասէպի հիճաապընտան գըփդըրմըզը օլտու։ Բագպ հալա անըն իւզէրինէ պագմագտա իտի։ Զիչէյին պաչը տահա զիյատէ էյիլտի վէ գըրմըզըլըզը տահա զիյատէ գօյուլաչտը։ Սօնրա զանպագըն քեասէսինի տամլա տամլա կէօզ եաչլարը տօլտուրտու։ Բագպ պունու կէօրէրէք օրատան կէչտի կիթտի։ Սահահ օլըղընտա ճիւմլէ չիչէքլեր, իչլէրինտէ տա՛իմա էն միւթէքէպպիրի օլան պու զանպագտան մա՛տա, քէնտի պաչլարընը եօզարը գալտըրտըլար։ Անըն պաչը հալա հիճապընտան էյիլմիչ գալմըչ իտի։ Պու կիւնէ գատար օլ զանպագ քէնտի ղուրուրը իչիւն գըզարըր պօզարըր, վէ Բագպըն հուզուրընտա թէվազու՛ էթմէք իսթէմէյէն օլ թավրը չիչէյին քեասէսինտէ նէտտամէթ կէօզ եաչլարը թէպտիլիր էթմիչ օլարագ տիթրէմէքտէ պուլունուրլար։

Պէր Զէն մասալը

Զինտէ թագրիպէն 2,000 սէնէտէն պէրի զանպագ հագգընտա աթիտէքի մասալա ինանըրլար։ Մատալ չու տըր.

Վագթըյլէ Զինտէ իքի գարտաշլար պուլունուր իտի։ Պունլարըն պէօյիւիւ քէնտիսինին մէնսուպ պուլունտուղը ֆամիլեանըն միրասընըն պէօյիւք գըսմընա սահիպ օլտու, լաքին պունընլա իքթիֆա էթմէյէրէք, քիւչիւք պիրատէրինին միրասընըն տաիսի էն էյի գըսմընը քէնտինէ մալ էթտի։ Քիւչիւք պիր չէյ տէյիլ, անճագ պիր գալ տէօնիւմ թիմարսըզ վէ գումսալ թարլա գալմըշ օլուպ, անըն իւզէրինտէ պաթագլըղըն ուճունտա պիթէն սազտան մ'տա պիր չէյ պուլունմազ իտի։ Քիւչիւք գարնտաշը աճլըզ վէ սէֆալէթ իչինտէ մէ'յուսիյէթէ տիւչար օլմուշ իտի։ Օ քէնտի քէնտիսինի ֆա'իտէսիզ թօփրաղը իւզէրինէ աթտը վէ պաթագընա հանմադա պաշլատը։ Տէրհալ քէնտի իսմինին չաղրըլմասընը իչիթտի։ Եօգարը պագտը վէ կիւզել պիր հուրի կէօրտիւ. վէ հուրի անա այաղա գալգմասընը էմր էյլէտի, վէ անա խիթապէն, «Սէնին սապրըն իլահլար թարաֆընտան նազար ը տիգդաթա ալընտը, վէ սէնին իչիւն պիր էճր թա'եին էտիլտի։ Իչթէ օլ էճր՝ սէն պաչընը հէր նէրէտէ իսթիրահաթ էթտիրիր իսէն, օրատա թօփրաղըն ալթընտա պուլունուր, վէ անա էթթիչմէք կիւճ պիր իչ տէյիլ տիր, լաքին անը պուլմայընճա բահաթ օլմա։ Օլ էճր սէնի նամտար գըլաճագ վէ պին նէսլէ գատար նա'իլ ի հիւրմէթ օլաճագսըն,» տէտի։

Հուրի կէօրիւնմէզ օլտու։ Օլ գայալըդ արազի վէ պաթագլըդ երնէ նէ իսէ օ իտի, լաքին տէլիգանլընըն եիւրէյինտէ պիր իւմիտ տօղտու։ Ուզուն կէճէլէր վէ կիւնտիւզլէր թօփրաղը գազտը վէ նիհայէթ վա'տ օլունան խազինէյի, եա'նի պիր զանպագ սօղանընը պուլտու։ Օլ հուրինին վա'տընա կիւվէնէրէք անը այտը, տիքտի վէ թիմար էթտի, վէ անտէն քէնտինին կէօրտիւիւ չիչէքլերին հէփսինտէն զիյատէ կիւզել վէ խօշ օլան պիր չիչէք հասըլ օլտու։ Ատէմլեր օլ չիչէքտէն սաթուն ալմագ իչիւն կէլտիլէր. զիրա անըն նամը պիւթիւն տիւնեայա եայըլտը, վէ զէննկին ատէմլեր անտէն սաթուն ալմագ իչիւն հէր թարաֆտան օրայա գօչարլար իտի։ Անըն քէօքիւնտէն պաչգա սօղանլար պիթտի։ Զիչէք վէ անըն սահիպի մէչհուր օլտըլար։ Պինէրճէ ատէմլեր պու չիչէքտէն սաթուն ալտըլար վէ անա օլ վագըթտան պէրու սու չիչէկինին չիչէյի մա'նասընտա օլարագ «Շիւյ Սին–Ֆան» իսմի վէրիլիր, վէ էյնէվմ 2.000 սէնէ սօնրա ճիւմլէ Զինլիւէր թարաֆընտան նէյնի Միւպարէք Սէնէյէ 'ալամէթ մագամընտա թուրթուլը։

ՓԷՆՆԻՅԱԹ

ՃԱՓՕՆԻԱՆՆ ԶԸՐԱՒԱԹԸՆՏԱՆ ՆԷ՞ ՀԻՍՍԷ ԱԼԱՊՆԼԻՐԻԶ

(Մ. Մէնասէան)

2.

(Մէջց. Ընկ.ըն Էրզրում վէլայէթինոէէ Գէրնէպոլէրէ Նահըեը)

Իքի պուչուգ տէօնիւմ կէնիչլիյինտէ պիր չիֆթլիք իչիւն 18 այագ ուզուն վէ 12 այագ էնլի օլան պիր մէզպէլէխանէ քիֆայէթ էտէր։ Պու պէօյիւքլիւքտէ պիր մէզպէլէխանէ սէնէվի 16—20 թօնօ կիւպրէ ալապիլիր։ Տիվարլարը պիր այագ գալընըզընտա օլուպ, քէրփիճէն եափըլմըշ տըր։ Տապանը քիլ, գումֆ վէ քիրէճ մախլուԹընտան եափըլտըզընտան սու եախօտ սէյնալէ կէչմէզ։ Մէզպէլէխանէյին էթրաֆընտա աղաճլար տիքիլիր քի, պինանըն իւզէրինէ կէօլկէ պրագսընլար, վէ միւվէլլիւտ իւլ սուրճըն (կիւհէրչիլէ միվէլլիտինին) պուխար հալինէ կէլէրէք զայ՝ օլմասընա մանի՝ օսունլար։ Պինա էօյլէ պիր թարզտա եափըլըր քի, զիպիլ վէ կիւպրէ եըզընընը րիւզկար վէ եաղմուրա գարչը մուհաճազա էտէր. մէտիսէլի չիմալի թարաֆտան պրագըլըր։

Կիւպրէ եըզընը, զաթէն զիքր էտիտիյի վէճհէ հայվանաթ կիւպրէսինտէն, սամանտան, սաղլարտան, եաղ, էթ, քէմիք վէ սա'իրէ կիպի 'ուզվի մատտէլէր պագայասընտան վէ մաթպախ արթըզլարընտան միւրէքքէպ տիր։ Կիւնտէն կիւնէ պուրատէլէր կէթիրիլէրէք մէզպէլէխանէյին պիր թարաքընա թա պէչ այագ եիւքսէլիճէյէ գատար եըզըլըրլար։ Զիպիլ պիր այագ եիւքսէքլիյինէ եէթիչիպ տէ, եա թէփէլէնմէ, եա տա սա'իր հէր հանկի պիր եօլ իւէ պասըլընճա իւսթիւնէ 1. 2. փարմագ տէրինլիյինտէ պիր գաթ թօփրագ սէրէրլէր։ Պու 'ամէլիյէ՝ կիւպրէյնին պիրէր այագ եիւքսէքլիյինտէքի պիլճիմլէ թապագալարընտա թէքրար տիրիր, թա քի զիպիլ եըզընը մաթլուպ եիւքսէքլիյէ էթիչսին։ Կիւպրէ եըզընը եա իւզէրինէ սու տօլտուրարագ, եա տա օրթասընտաքի էվլէք պիչիմինտէքի չուգուրտա թօփլանան կիւպրէ սուլը իւէ տա'իմա եաչ հալտէ հրճիզ էտիլմէլի տիր։ Մէզպէլէխանէյին պէկ հաճթա, գըշընը իսէ եէտի հաճթա տօղընը հալտէ հրճիզ օլունուր։ Պու միւտտէթտէ կիւպրէ՝ մէզպէլէխանէյին պիր թարաքընտան տիկէր թարաքընա կէօրթիւրիւլէրէք վէ պա'տէհու օ թարաքտան տահի թէքրար էվվէլքի թարաքա նագլ էտիլէրէք իքի տէֆ'ա ալթիւսթ էտիլմէլի տիր։ Եըզընըն իւզէրինէ քեաճի տէրէճէտէ սու տօլտուրըլմալը իսէ տէ, սու սիւզիւլիւպ տրչարը չըգարագ թէյէճ օլմամալը տրր։ Մէզպէլէխին հէրարէթինէ ի հաճէթտէ իւզէրինէ սու

տօլտուրմագ սուրէթի իւէ վիւճուտըն տէրէճէ ի հէ-
րարէթինտէն աչաղը հալտէ հրճգ օլուննուր։ Պա-
լատէ թա'րիճ օլուննան պէօյիւքլիւքտէքի պիր
կիւպրէ եըզընընըն գըյմէթ ի նագիյէսի 30 տօլար
թադարիր օլուննուր։

Ձէր' ու թիմար էաիլմիչ թօփրագլարտան վէ
օրմանչարտան մա'տա ձափօնիատա սազ գափը կէ-
նիչ թօփրագլար տախի վար տըր քի մազրու' ա-
րազինէն թագրիպէն 0/0 22սինի թէչքիլ էտէրլէր։
Պու սազլար հէր սէնէ իքի իւչ տէճ'ա պիչիլիրլէր,
վէ եախօտ տօղրուտան փիրինճ զէր'ինէ մախսուս
թարլալարա կէօթիւրիւլէրէք սիւրիւլիւր վէ եախօտ
մէզպէլէյէ գարըչտըրըլըրլար։ Պիր տէօնիւմ սազը
թօփրագտան սէնէվի պէչ թօնօ գատար օթ խա-
թիհսալ օլուննուր։ Իչիթ պու վէճճէլէ սազ կիւպրէ-
նէին մուհիմմ պիր մէնպա'ընը թէչքիլ էտէր։

Ճափօնիատա զըրա'աթա սալիհ արազինին սայքի
պէչտէ պիրիսի սէնէտէն սէնէյէ միւվէլլիտ ինաթրօն
թօփլայան պիր նէպաթըն զէր' ու թիմարընա
թախսիս օլուննուր։ Պէզէլիա, ֆաուլիա, եօնճա
վէ գապուգլու սա'իր նէպաթաթ իչիթ պու նէվ'-
տէն օլուպ պունլարըն քէօքլերի իւզէրինտէ պէօ-
յիւյէն պագթէրիալար հավաան պօլ պօլ միւվէլ-
լիտ ի նաթրօն ալապիլիրլեր վէ նէպաթի զըտայա
ույղուն պիր չէքլէ գօյարագ անը կէրէք նէպաթա
վէրէպիլիրլեր, կէրէքսէ, թօփրագտա հրճգ էտէ-
պիլիրլեր։ Քէօչէ ի խաթըրտան չըգարմամալը ըզ
քի միւվէլլիտ ի նաթրօն նէպաթի զըտանըն էն մու-
հիմմ 'ունսուրընը թէչքիլ էտէր։ Արազինին մահ-
սուլտար օլմամասընըն պաչլըճա սէպէպի պու
'ունսուրըն եօզլուզընտան տըր։ Պիւթիւն մէմլէ-
քէթտէ փիրինճ իլէ պէրապէր գապուգլը նէպաթաթ
միւնավէպէ իլէ փէք վասի' սուրէթաէ զէր' է-
տիլիրլեր։ Պունլար 'ալէլխուսուս թէփէ արազի-
լէրտէ վէ չիմէնլէրին գօչայճա խաթիհսալ էտիլէմէտի-
յի եէրլերտէ էքիլիրլեր։ Պու գապուգլու նէպա-
թաթ մէզպէլէ մագամընտա թօփրագտա եէչիլ եէ-
չիլ սիւրիւլերէք թարլայը փիրինճ զէր'ի իչինն
միւնպիթ գըլարլար։ Հէր սէնէ գապուգլը նէպա-
թաթտան պիչիլմիչ տաղլարտան խաթիհսալ օլուննը-
ղընտան զիյատէ մըգտարտա կիւպրէ խաթիհսալ
օլուննուր։ Պալատէ թա'րիճ օլուննան եօլտա հա-
զըրլանան կիւպրէ եըզընլարընըն քիմէեվի թահլիլ-
լէրի անլերտէ աթիտէքի նիսպէթտէ նէպաթի զը-
տա 'ունսուրլարընըն պուլունտըղընը կէօսթէրիրլեր։

'Ուզվի մատտէ 0/0 27.51,
Միւվէլլիտ ի նաթրօն 0/0 0.73,
Փօթաչ 0/0 0.50,
Համիզ ի ֆոսֆօրիթ 0/0 0.60։

Պու թահլիլէ կէօրէ, կիւպրէ եըզընը թօփրա-
զա տէօնիւմ պաչընա 918 փաունտ 'ուզվի մատտէ,
26.1 փաունտ միւվէլլիտ ի նաթրօն, 17.7 փաունտ
փօթաչ վէ 20 փաունտ համիզ ի ֆոսֆօրիթ վէրիր։

Սազ վէ թէփէլէրտէ պիթէն օթլարընը պիչիլմէ-
լէրինտէն մէյտանա կէլէն եէչիլիք կիւպրէսինին
թահլիլաթը տախի աթիտէքի նէթիճէյի վէրմիչ տիր։

Սու 0/0 56.21,
'Ուզվի մատտէ 0/0 38.268,
Քիւլ 0/0 5.51,
Միւվէլլիտ ի նաթրօն 0/0 0.477,
Փօթաչ 0/0 0.290,
Համիզ ի ֆոսֆօրիթ 0/0 0.078։

Պիր թարլանըն թօփրագընա տէօնիւմ պաչընա
720 փաունտ եէչիլիք կիւպրէսի 'իլավէ էթմէքլէ,
անա 275.6 փաունտ 'ուզվի մատտէ, 3.4 փաունտ
միւվէլլիտ ի նաթրօն, 2.1 փաունտ փօթաչ վէ 0.6
փաունտ համիզ ի ֆոսֆօրիթ 'իլավէ էթմիչ օլուր
ըզ։ Պուրաճգտա 'արզ օլունան թահլիլաթըն նէ-
թիճէլէրինին կէօսթէրտիքլերի վէճճէլէ կէրէք ճա-
փօնիա կիւպրէսինտէ վէ կէրէք սազ եախօտ եէ-
չիլիք կիւպրէսինտէ նէպաթ ղըտասընըն պիլճիւմ-
լէ 'ունսուրլարը պուլունտըղընտան, անլէր հէր
թօփրագը մահսուլտար գըլապիլիրլեր, վէ հէր նէվ'
մահսուլաթը եէթիչտիրէպիլիրլեր։ Իմտի պիզ
Թիւրքիալըլար զըրա'ի պիր մէմլէքէթին էն պէօ-
յիւք սէրվէթինի թէչքիլ էտէն ինսանի վէ հայվանի
միւզահրէֆաթտան 'աճէպա նէ՞ տէրէճէտէ իսթի-
ֆատէ էտիյօրըզ, վէ ճափօնիանըն միսալը չիֆթ-
ճի էհալիմիզէ նէ՞ կիպի իւմիտլեր վէրէպիլիր։

Էրզրում վիլայէթինտէ կէչէն կիւզիւն իճրա
էթտիյիմ տէվր ու սէյեահալլարըմ էանասընտա
պէնիմ իւզէրիմտէ զըրա' ի վէ սըհհի նօգթա ի նա-
զարտան հիչ պիր չէյ աթիտէքի իքի 'ումումի հա-
դիգաթլար գատար նախօչ վէ հիւզնէնկիզ պիր թէ՞-
սիր պրագմամըշ տըր։ Գարիյէ վէ գասապալար-
տա, հաթթա էրզրում վիլայէթինին մագարր ը ի-
տարէսինտէ պիւէ կէօզէ ազ չօգ կէօրիւնմէյէն հէր
քէօչէ եախօտ չուգուր, հէր մէզպէլէ, հէր եօլ
խէնտէյի, հէր խալի հավը վէ սա՞իր հէր միւսա-
'իտ մէվզը', ինսան նէճասէթլերի իւչ տօլու տըր։
Գարիյէ խանէլերինտէ մէմիչխանէ թէսմիյէ օլուն-
մազա լայըգ սայքի հիչ պիր չէյ եօգ տըր։ Օղ-
լան վէ գըզլարըմըզըն մէքթէպլերինտէ թէք պիր
տանէ պիւէ խաթրլամայօրում քի անըն պիր մէ-
միչխանէսի օլսուն։ Օղլանլար քէօյիւն էթրաֆընը-
տա նէրէտէ մուգթէտիր օլուրլար խսէ, օրասընը
մէմիչխանէ մագամընտա գուլլանըրլար վէ պու
վէճճէլէ գարիյէնին էթրաֆընը վէ սօգաղըն քէօչէ-

պուճաղլարընը էն նախօշ վէ էն ուԹանըլաճագ եէրլէրէ Թաւվիլ էտէրլէր ։

Եինէ պիւԹիւն իչպու գասապա վէ գարիչէլէրտէ հայվանաԹըն կիւպրէսինի ղայէԹ ուչղունսըզ եէրլէրտէ ևըզարլար ։ Պուննլարը սօգագլարընը իԹԹիսալընտաքի եիւքսէքճէ եէրլէր իւղէրինտէ, եախօտ պիր տէրէնին էնիչինտէ վէ եախօտ աչըգ իսսիզ եէրլէրտէ աչըգտա վէ եաղմուր ալԹընտա պրագըրլար ։ Պու եըզընլարըն եանընտաքի սօգագ չամուրընը, եախօտ սու տէրէսինի եէրլիլէրին «չիրէ» Թէմմիչէ էԹաիքլէրի զիպիլ սուչու իլէ պօչանմըշ օլարզընը կէօրմէքլիք էն 'ատի պիր չէչ տիր ։ Եըզրուա ճիվարընտա եագաճագ փէք պահալը օլարզընտան հայվանաԹըն կիւպրէսինին դըսմը ա'զամընը եագաճագ մագամընտա գուլլանըրլար ։

Կիւզիւն Տէրիա'ատէԹտէն էրզրումա կէլտիչիմ զէման րէֆագաԹըմտա պիր պայԹար Թապիպի պուլունուչօր իտի ։ Միւմաիլէչ խասսէԹէն պու վիլայէԹտէ հայվանաԹ արասընտա հիւքմֆէրմա օլան միւսԹէվիի պիր 'իլէէԹին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն կէօնտէրիլիչօր իտի ։ Պու միւսԹէվիի 'իլէէԹ գարիչէլէրտէ եայըլմըշ օլմազըէ հէր գարիչէնին սէֆիլ սէքէնէսինտէն եիւզլէրճէ ինէքլէրի իԹլաֆ էտիչօր իտի ։ Պու 'իլէէԹէ գուրպան կիտէն սըզըրլարըն 'ատէտի պիր գաչ պինէ եէԹիչիր ։ 'Այնի վագԹտա չօճուգլար արասընտա տախի պուլուդան պիր 'իլէէԹ հիւքմ սիւրիւչօր իտի ։ Վէ կէչէն սէնէ իչպու միւսԹէվիի 'իլէէԹ եիւզիւնտէն փէք չօգ Թէր ու Թազէ հայաԹլար մահվ օլտու ։ Էլեէվմ պու Թարաֆլարտա 'ատի պիր չէչ օլան Թիֆօ 'իլէէԹ ի սարիչէսի չէհրիմիզին 'ալէքսուսուս 'ասքէրլէրի արասընտա պէօյիւք մըզեասլարտա չօղալմըշ տըր ։ ՐիվայէԹէ նազարէն պու 'իլէէԹէ ԹուԹուլանլարըն 'ատէտի պինէ եէԹիչիչօր ։ Գարիչէլէրտէ տախի իչպու Թիֆօ 'իլէէԹ ի սարիչէսի հէր սէնէ օլտըզը կիպի պու սէնէ տախի երնէ իճրա Թախրիպաթ էտիչօր ։

ՍՈՒՀԱՐԲԷՐԱԹ

ՍՕՍԻԱԼԻԶՄ ՎԷ ԱՆԱՐՇԻԶՄԷ ԳԱՐՇԸ

ՆԷ՞ ՄԷՎԳԸ՝ ԹՈՒԹԱԼԸՄ

(Փրօֆ. Ց· Ա. Պէճճէռ, 'Այնշտ)

Էվվէլա Անարչիզմ նէ օլտուղընա տա՞իր տէնիլմիչ օլան խուսուսաթ ֆիքրէ կէԹիրիլիր իսէ, պուննըն ճէվապը փէք սատ վէ դըսա տըր ։ Անարչիզմ՝ հիւքիւմէԹի րէֆ՝, տինի տէֆ՝, չիմաիքի ֆամիլեա Թէսավվուրընը մահվ վէ էմլաք ու էմվալճա պու կիւնքիւ միլքիչէ ուսուլընը լաղվ էԹմէչի Թա'լիմ էտիպ, պու մագսատ վասըլ օլմագ իչիւն տէ մա'գուլ վէ Թապի'ի Թարիգ տէչիւ պօմպա, աթէչ, գըլըճ, գուրչուն վէ տէրօրը Թավսիչէ վէ իսԹի'մալ էտէն պիր մէսէլէք տիր, ԻչԹէ անարչիզմ ։ Պու սըրֆ նազարի պիր գավ օլմալըպ, անճագ պիւֆի'իլ իճրա էտիւմիչ վէ էտիւմէքտէ օլան պիր մէսէլէք տիր ։ Սանքի հաֆԹա կէչմէզ քի ԱնարչիսԹլէր քէնտի մէվճուտիչէԹլէրինի, մէտէնի տինեանընն պիր եա տիկէր քէօչէսինտէ իճրա էԹտիքլէրի եա Թէչէպպիւս էյլէտիքլէրի միւատիչ պիր ճինայէԹ իլէ ի'լան էյլէմէսինլէր ։ Անարչիզմ նիչէ մահալլէրտէ հիսսիյաթ ը միլլիչէ եա վաԹանփէրվէրիյի քէնտինէ նիգապ տէչիւ իԹԹիխազ էյլէյիպ, օլ նամը միւսԹէ'ար ԹահԹընտա փրօփականտ էԹմէչէ չալըշըյօր իսէ տէ, էրպապ ը վուգուճճա մա'լիւմ պիր քէյճիչէԹ տիր քի, խալխ անարչիզմ մէպտէԹէն «գօսմօփօլիԹ» տիր ։ Ճուսուսի պիր միլլէԹ եա վաԹան Թանըմազ, սըրֆ չախս Թանըր ։ հիսս ի վաԹանփէրվէրիյէ պէչէրիյէԹ մուզիրր ի'ԹիԹգատաթ ը պաԹըլէտէն պիրի տէչիւ նազար գըլար ։ Պէօյլէճէ անարչիզմ նէ գըյաֆէԹլէրէ կիրէրսէ կիրսին, նէ րէնկէ պօյանըրսա պօյանսըն, նէ նիգապ Թազը՞ըրսա Թազընսըն, իճապ ը հալէ կէօրէ նէ մագամ չալարսա չալսըն, եանըլմայըն, մահիյէԹի, էօզիւ տինէ, 'ա՞իլէ 'էօմրիւնէ, տէվլէԹէ, նիզամաթ ը մէվզուա'յա, պիր սէօզ իլէ միւ՞էսէսաթ ը հազըրէնին սայքի ճիւմլէսինէ գարչը օլան պիր գավ, պիր մէսէլէք տիր ։ Շու հալտէ Անարչիզմին մէհլէքէԹիմիզտէ Թա'լիմ ու Թէՙամմիւմի խայրը՞ մը ։ Պու սիւ՞ալա ճէվապ վէրմէյէ լիւզում պիլէ եօգ. պէտահէԹի Թէ՞քիտէ նէ՞ հաճէԹ ։

Սանիյէն, Սօսիալիզմ Նալաբէն նէ՞ ՀվԷը՝ ՐուՐալը՞, Տիյարըմըզըն չու ահվալ ը իզԹիսատիյէ վէ սիյասիյէսինտէ Սօսիալիզմ գավլինին պէչն էլ էհալի Թա'լիմ ու Թա'միմինի նէ՞ սուրէԹլէ Թէլագգը էԹմէլի իզ ։ Պուննըն ճէվապը հէմ փէք գօլայ, հէմ փէք կիւճ տիր ։ Փէք գօլայ տըր պիզէ պիլմէսիյիմիզ եէնի հիչ պիր չէչ լաղըմ տէյիլ տիր տէր իսէք. փէք կիւճ տիր հագգըյլա մէս՞էլէյի ԹէֆԹիչ, Թահգիգ վէ մուհաքէմէյէ գըյամ էտէր իսէք ։ Միւչքիլաթըն էն մուհիմմ մէնսա'ը պիզգաթ Սօսիալիզմ Թա'պիրինտէ տիր ։ Պու փէք մէչքիւք, մուղլագ պիր Թա'պիր տիր. փէք մուխԹէլիֆ հաթԹա պա'զէն միւԹէնազըզ մա'նալարտա իսԹի'մալ էտիլէն պիր լուղէթ տիր ։ Էլեէվմ մէտէնի տիւնեատա Սօսիալիզմ նամը ԹահԹընտա օլտուգճա միւ'Թէտիլվէ Թէրագգըվէրվէրանէ պիր Թազըմ էֆքեար ը հասանէտէն պէտ՞էն, Անարչիզմի անտըրան պիր Թա-

գըմ էֆքեարը միւֆրիթէյեաէք փէք մուխթէլիֆ զավլար թա'լիմ վէ նէչր էխլիյօր։ Սօսիալիզմ վար քի, անը հէր հուբրիյէթփէրվէր էհլ ի տին մա' իֆթիխար զապուլ էտէր։ Սօսիալիզմ վար քի, էհլ ի տին տէյիլ, 'ադլ ը սէլիմ սահիպի օլան հիչ պիր ատէմ անը գապուլ էթմէզ վէ էտէմէզ։ Պինա'էն 'ալէյհ զարիպ տէյիլ տիր քի Սօսիալիզմ թա'պիրի պիր չօգ մուղալաթա վէ սու" ի թէֆէհհիմաթա մէյտան վէրիյօր վէ պիր թագըմ մէնֆա'աթփէրէսթան անը իֆապընա կէօրէ իսթի'մալ էտերէք սատէտիլանը իղֆալա թէչէպպիւս էխիյօրլար։ Էօյլէ իսէ պիզ նէ եափալըմ։ Պու պապտէ ֆիքրիմէ կէլէն պիր զաչ միւթալա'աթը 'աճիզանէ թագտիմ էտէյիմ։

1. Շիմտիքի հալտէ Սօսիալիզմ էֆքեարընըն թա'լիմ ու թա'միմի պիզիմ իչիւն լ֊ւզումսըզ տըր։ Թարիխ միւթալա'ա էտէնլէրին մա'լիւմիւ օլտըղը իւզրէ, Սօսիալիզմին զուհուրընա պէլլի միւնասէպէթ սօն 100–130 սէնէ զարֆընատա մէտէնի տիւնեատա ահվալ ը իգթիսատիյէճէ մէյտանա կէլմիչ օլան 'ազիմ թէպէտտիւլաթ տըր։ Պուխար մաքինալարընըն իճատը, վէսա'իթ ի նագլիյէնին ֆէվգ էլ հատտ թէսհիլ, ճէսիմ ֆապրիգալարըն քիւչատը, թիճարէթին թէվէսսիւ'ի, ահվալը իգթիսատիյէճէ 'ազիմ պիր ինգլապ մէյտանա կէթիրտի։ Էսքի էանաֆ ուսուլը քիւլհիյէն տէյիչիլտի։ Եիւզլէրճէ, պինլէրճէ 'ամէլէլէր պիր ուսթանընն մայէթինտէ իշլէմէյէ պաչլատըլար։ Ֆապրիգա 'էօմրիւ մէյտանա կէլտի, թագսիմի էչղալ տերէճէ ի քէմալէ վասըլ օլտու, րէգապէթ ճէմ'ի սէն'աթ վէ թիճարէթին միհվերի օլտու, էհալինին պիր գըսմ ը մուհիմմի էհտապ ը սէրմայէ վէ 'ամէլէ հալինտէ մէնաֆի'լէրի նիչէ քէրրէ նէգտիկէրինտէն միւթէֆէրրիդ իքի սընֆա մունգասիմ օլտու։ Պինա'էն'ալէյհ սէրմայէտարան վէ 'ամէլէլէր միւնազա'աթ վէ միւնագաչաթը պաչ կէօսթէրտի։ 'Ամէլէ սընֆը նիչէ ճիհէթլէրլէ քէնտինի էհտապ ը սէրմայէ թարաֆընտան մաղտուր վէ մաղլում տէյիւ հիսս էյլէյէրէք, ինգադ ը հագդ իչիւն չարէլէր տիւչիւնմէյէ պաչլատը։ Իչթէ Սօսիալիզմ պու միւնասէպէթլէրլէ զուհուր էյլէյիպ, չօգճա չու ինգլապաթ ը իգթիսատիյէնին հասըլ էյլէտիյի միւչքիլաթ վէ մէսա'իլ հալ իչիւն մէյտանա կէլմիչ օլան պիր դավ ը իգթիսատ տիր։ Հալ չու քի, Սօսիալիզմի իճապ էթտիրէն ահվալը իգթիսատիյէ մէմլէքէթիմիզտէ տահա էօգ տըր տէնիլէպիլիր։ Ֆապրիգաթօրլուգ ուսուլը սայքի տիյարըմըզդա տահա կիրմէմիչ, սէն'աթլարըմըզտա մաքինա իսթի'մալը տահա չօգ իգթիսատ պիր հաչտ տիր, 'ամէլէ վէ սէրմայէտարան թէֆրիգէսի էվրօփա վէ Ամէրիգատա օլտըղը մա'նատա պուբատա էօգ մէսապէսինտէ տիր։ Պիր հիսապա պու պապտէ իգպալլը իզ։ Օլմատըդ տէրտիմիզ իչիւն տէվա արամանըն մա'նասը նէ՝։ Ֆրանսա, Պէլճիգա վէ Այմանիա 'ամէլէլէրին «պըլատֆօրմ»լարընը էհալիմիզ թագտիմ էյլէմէյէ նէ՞ լիւզում վար։ Պա'զը ատէմլէր պիւիրիզ քի, վիճդուտճա սափա սաղլամ իքէն, գօնչուսու կիպի 'իլլէթլէնիր գօրգուսըյլէ կէճէնին ույգուսընը վէ կիւնտիւզիւն րահաթընը զայպ էտէր։ Օլմատըդ խասթալըզը իչիւն պիր թագըմ մու'ալէճաթա միւրաճա'աթ էտէր։ Պունուն իսէ էքսէր տէֆ'ա քէնտինէ խայրատան զիյատէ մազարրաթը օլուր։ Սօսիալիզմ իչիւն տէ հալ պէօյլէ տիր։ Սօսիալիզմ վէլէվ պիր թագըմ էմրազ ը իգթիսատիյէնին թէտավիսի իչիւն տէվա հալինտէ թագտիմ օլունույօր իսէ պիլէ, պիզտէ էկէր օլ էմրազ եօգ իսէ, եա'նի մէմալիքի միւթէմէտտինէյտէ պուլունտըզը չէքլ եա մա'նատա եօգ իսէ, պու տէվայա նէ՞ լիւզում վար։ Սօսիալիզմին թա'միմինէ նէ՞ հաճէթ վար։

2. Սօսիալիզմ նէչր ու թա'լիմինտէն էվվէլ եափաճագ տահա մուհիմմ չօգ իշլէրիմիզ վար։ Հէր իշիմիզ օլտու տա սըրա սօսիալիզմէ մի՞կէլտի, Ա Բ Գ ի էօյրէնմէզտէն Դանթըն, Գարլ Մարգսըն, Շօփէնհավրըն ֆէլսէֆէսինէ իշթիղալէ նէ՞ միւնասէպէթ. տահա «տօ»յը «մի»տէն թէֆրիգ էտէմէյէն պիրի գանօնըն «ֆավաթ»ընը տինլէսէ նէ՞ անլար։ Էլհէվմ սէն'աթլարըմըզ պու գատար իպթիտաի տերէճէտէ. թիճարէթիմիզ փէք զա'իֆ, զըրա'աթըմըզ եօգ մէսապէսինտէ. հէլէ անլէրի իլէրուլէտելիմ։ Էհալիմիզին տահա 100տէ 70-80ի օգույուպ եազմագ պիլմէզ, քէօյ մէքթէպլէրիմիզ սանքի հիչ եօգ, մէքեաթիպ ի 'ալիյէմիզ իսմէն մէվճուտ, թա'լիմ ի սիյասիմիզ տահա եէնի պաչլայօր, հէլէ ախլագի վէ մէզհէպի ճիհէթլէրտէ տէրհալ էտիլէճէք էլզէմ, էհէմմ իշլէրին հատտ ու հիսապը եօգ. պունլարը պիր հալլ էտելիմ, վէ սըրա սօսիալիզմէ կէլէճէք իսէ, պունլարտան սօնրա կէլիր։ Շիմտի գալգըպ տա սօսիալիզմի ճահիլ էհալիյէ հէր տէրտէ տէրման, հէր 'իլլէթէ տէվա հալինտէ թա'լիմ վէ նէչր էթմէնին վագթը մը։ Հէր չէյտէն էվվէլ պունու իլէրի սիւրմէյէ թէչէպպիւս 'ագը՞լ իչի մի, եէնի այագա գալգմըչ պիր չօճուղընն օմուզընա մավզէր վէրիր վէ պէլինէ զօճա ֆիչէնքլիյի պաղլա՞ր մը սըն։ Տահա սիւթաէն քէսիլմէմիչ պիր սապիյէ գալգըպ տա տանա քիւլպաստըլարը, գըյմալը պօղաչալար էկէթիրիր, վէ բազը հէմ գօնեագ իչիրի՞ր մի սին։ Պէօյլէ պիր իշէ թէչէպպիւս էտէնէ 'ալէմ նէ՞ տէր։ Պիր տէ պրագընըզ էհալիմիզ մէ-

մալիք ի մէտէնիյէնին նաֆի՛ վէ խայրը իտիյ չիւպհէ կէօթիւրմէյէն ֆէզա՞լինի, մէ՛արիֆ, սէնայի՛, թիճարէթ, զըրա՛աթ կիպի էվրօփաճա պիւէ էլեէվմ չէտիտէն թահթ ը միւպահէսէտէ պուլուճան, հէմ խայրը եա չէրրի տահա պաթէճրիպէ թէքէրրիւր էյլէմէմիշ օլան՝ պիր խայալէնին արդասրնա տիւչմէյէ սըրա տահա կէճ կէլիր։ Ճափօն չօգ ճիհէթլէրլէ օլըրզը կիպի, պու ճիհէթլէ տահի պիզէ էյի վէ էմին պիր նուճմունէ տիր։ Ճափօն տա Թիւրքիա կիպի՝ ասրլար ուչգուսընտան նակահն ուչանտը, վէ՝ աճա՞իպ սուրէթաէ խաթվէ էնտազ ը թէրագզը օլտու։ Ղարպ մէտէնիյէթինտէն իչինէ կէլէն հէր չէյի ալտը վէ էլեէվմ ալըյօր։ Լաքին սօսիալիզմէ տէ բազպէթ էթմի՞ մի, էտի՞յօր մը։ Պիզիմ պիլտիխիմիզէ կէօրէ, Ճափօն սօսիալիզմէ չիմտիքի հալ գաթ՝իչէն բազպէթ էթմէյօր վէ միւսթագպէլտէ տէ էտէճէ՞ք մի պիլմէյիզ։։ Ճափօնտան միւթէնէպպիհ օլալըմ, թէմքին վէ թէ՝էննիյի էլտէն պրագմայալըմ։

3. Տիկէր՝ արզ էտէճէյիմ պիր խուսուս տա չունը քի, մէմլէքէթիմիզէտ Սօսիալիզմ նամը թահթընտա նէչր ու թա՛միմ էտիլէն մէսլէք՝ ամէլիտէ նիչէ քէրրէ գօյուճա Անարչիզմ իլէ մախլուճթ պիր գավ ունը, պա՛զէն տէ խալիս Անարչիզմ տիր։ Կէչմիչտէ զիքր էյլէտիյիմիզ կիպի, նազարիտէ Սօսիալիզմ վէ Անարչիզմ պա՛զը մուհիմմ նօգթալարճա եէքտիկէրինտէն միւթէֆէրրիդ իսէլէր տէ, ՝ամէլիտէ նիչէ քէրրէ եէքտիկէրլէրինէ չօգ եագլայընօրլար։ Թա՛պիրաթտան ալտանմայալըմ, «սօսիալիսթ բէվօլիւսիօներ» տէնիլէնլէրին Անարչիսթլէրտէն սայքի հիչ ֆարգը եօգ, վէ իֆրաթ սօսիալիսթլէրտէ տա՛իմա գօյուճա պիր անարչիզմ տամարը վար ունը։ Աղաճ մէյվէսինտէն թահրըրը գազիէսի սահհ իսէ, ախիրէն մէմլէքէթիմիզէ իտխալ սա՛յ էտիլէն սօսիալիզմ թէ՛սիր վէ նէթիճէլէրինտէն հիւքմ էտէրէք, խալիս Անարչիզմ տէյիլ իսէ, անա չօգ պէնզէր պիր գավ ունը։ Պէօյլէճէ վաթանըմզը էֆրատը խուսուսի տիգգաթ էյլէսէլէր կէրէք քի, վաթանփէրվէրլիք, միլլէթփէրվէրլիք, հուրրիյէթ, միւսավաթ, սօսիալիզմ, վէ զայրի նամը թահրընտա Անարչիզմ հապը եուճմասրնլար։ Պու պապտէ րէա՞ ի ումուրտա պուլունան զէվաթ ը մէա՞ուլէնին խուսուսի իհթիմամ վէ տիգգաթը մէ՞մուլ վէ մաթլուպ ունը։ Սատէճիլ էհալի նէչր էյլէտիքլէրի թա՛լիմի վէ անըն մանթըգի նէթա՛ճինի պիլմէյէն վէ եա պիլիրսէ տէ քէթմ էյլէյէն զէվաթըն թա՛լիմ վէ նէչրիյաթընա գարչը տիգգաթլէ մուհաֆազա էտիլմէլի տիր։ Սէօզլէրտէն թա՛պիրլէրտէն ալտանմայալըմ, մէյվէլէրէ պագալըմ։

Էօյլէ իսէ անվալ ը իգթիսատիյէմիզտէ իսլահ էտիլէճէք պիր չէյ եո՞գ մը։ չիմտիքի հալիմիզ էն էյի հա՞լ մը ունը։ Խայր, էօյլէ տէմէյօրուզ, վէ տէյէմէզ իզ։ Իգթիսատի հալիմիզտէ իսլահաթա միւհթաճ չօգ խուսուսաթ վար, անը գապուլ էտէրիզ, վէ Այլահ իսթէրսէ անըն հագգընտա տա եազմագ ֆիքրիմիզտէն կէչիյօր։ Անճագ տէմէք իսթէտիյիմիզ չու ունը քի, չիմտիքի հալտէ պէյն էլ էհալի թա՛միմ էտիլմէյէ սա՛յ էտիլէն նէվ՝ սօսիալիզմ պու տէրալէրիմիզէ մա՛գուլ, մագպուլ պիր տէվա օլմատըգտան մա՛տա, զանընմըզճա միւչքիլաթըմըզը պիր գաթ տահա թէզէհիտ վէ թէչտիտ էտէճէք տիր։ Պինա՞էն՝ալէյհ սագընալըմ,

---

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ՓՕՍԹԱ ՆԻՉԱՄՆԱՄԷՍԻ

Նիւ եօրգ լիմանընա այագ պասալը պու կիւն թէմամ օն սէքիզ այ օլուչյօր։ Ո զէմանտան պէրու չու եէնի վէ գուվվէթլի տիյարըն խուսուսա չու կէչմիչ եարըմ՝ասր զարֆընտա սանքի հէր տա՞իրէտէ իրագ էթտիյի թէրագզը էսէրլէրինի միչահատէ էթտիքճէ ֆիլվագը՝ հայրէթտէ գալըյօրըզ։ Էկէր միւմքին օլսա տա պու կիւն ճէնօվալը Գօլօմպօս էմվաթտան գրյամ էյլէսէ չու տիյարըն քէնտիսինին քէչֆ էյլէմիչ օլտըզը տիյար իտիյինէ տա՞իր միւմաիլէյհի գանտըրմագ գօլայ պիր չէյ օլմայաճագ իտի։ Շիմալ, Շարգ, ճէնուպտա վէ Ղարպա կիթսէն, հէր եէրտէ պիւա իսթիանա թէրագզը վէ ինթիզամ էսէրլէրի կէօրէճէքսին։ Պիզ պու պէնտէ եալընըզ Ամէրիգանըն փօսթա նիզամնամէսինտէն պահս էտէճէյիզ։

Ամէրիգա փօսթախանէլէրինտէ նագլ օլունան մէվատտ աթի իւզ զիքր տէօրթ սընըֆա թագսիմ օլունուբ։

Պէրինճի սընֆ. Մուխապէրաթ ը չախսիյէ սըֆէթինի հա՞իզ օլան պիւճիւմլէ մուհարրէրաթը, մէքթուպլարը, միւթէնէվվի՛ գարտլարը, վէ հաքէզա էնվա՛ի զիգզյմէթ էչեալարը հավի օլուպ պէհէր 8 տիրէմ աղըրլըգ իչիւն իքի սէնթ (իքի մէթալիք) փօսթա իւճրէթի ալընըր։ Աղըրլըզըն հուտուտը տէօրթ լիպրայա (լիպր. = 144 տրհմ.)

Իքինճի սընֆ. Միւթէնէվվի՛ զազէթալարը, չըրչըեէրօկՆալարը վէ սա՞իրէյի չամիլ օլուպ պէհէր 32 տիրհէմ աղըրլըգ իչիւն պիր սէնթ փօսթա իւճրէթի ալընըր։ Աղըրլըզըն հուտուտը եօգ տըր։ Իսթէտիյին գատար եօլայա պիւիրսին։

Իւչինճի սընֆ. Ղազէթալար իսթիանա օլարագ պիւճիւմլէ մաթպու՛ մուհարրէրաթը, քիթապլարը,

բուզնամէլերի, բիսալէլերի վէ սա՛իրէյի հավի օ-
լուպ, պէհէր 16 տիրհէմ աղբրլըգ իչիւն պիր սէնթ
փօսթա իւճրէթի ալընըր։ Աղբրլըզըն հուտուտը
տէօրթ լիպրայա գատար տըր։

Տէօրթ-Նէճ- սընճ. Պիլճիւմլէ մէվատտը թիւճ-
ճարիյէյի (merchandise) չամիլ օլուպ պէհէր 8 տիր-
հէմ աղբրլըգ իչիւն պիր սէնթ փօսթա իւճրէթի
ալընըր։ Աղբրլըզըն հուտուտը տէօրթ լիպրայա
գատար տըր։

Ամէրիգա փօսթախանէլէրինտէ էն զիյատէ սէ-
նայա լայըգ օլան խուսուս՝ էֆէնտի տիր։ Օրատա
մէթթուպլար պուխար իսթէնճէսինէ մա՛բուզ օլ-
մազլար։ Մէթթուպ աչան պիր մէ՛մուր հէմ մէվ-
զի՛ինի զայ՛ էտէր, հէմ ճէզա ի նագտի վէրիր, հէմ
տէ կէօզլէրինի հապսխանէտէ աչար։ Մէթթուպլար
վէ սա՛իր զիգզյմէթ էչեալար սէլամէթ իլէ կի-
տէրլէր, վէ սէլամէթ իլէ տէ կէլիրլէր։ Նէ՛ գըչ
մէվսիմինին չէտիտ եազմուր վէ գար ֆուրթու-
նալարը, նէ տէ եազ մէվսիմինին եագըճը հէրա-
բէթի փօսթալարը եօլլարընտան ասլա մէն՛ էտէ-
մէզլէր։ Իթա՛աթլը թրէյնլեր տաղլարը թըրմանա-
րագ, թէփէլէրտէն կուվարլանարագ, գարանլըգ
թիւնէլլերի վէ վասի՛ օվալարը խարիգ իլ ՚ատէ
պիր սիւ՛ուաթ իլէ եարըպ կէչէրէճ, մէթթուպլարը,
զազէթալարը վէ միւթէնէվվի՛ մէվատտը թիւճ-
ճարիյէյի թամմ վագըթընտա կէթիրիրլէր, վէ փօս-
թախանէլէրէ թէսլիմ էտէրլէր։ Էլմաս եիւզիւք-
լէր վէ թօփլուլար, ալթուն սա՛աթլար վէ զարիֆ
կէօզլիւքլէր, կիւմիւչ գաչըգլար, փէրօնլար, պին-
լէրճէ լիրա գըյմէթինտէ օլան փօլիչալար վէ էն
վա՛ի միւճէվհէրաթ պաչլարընա պիր գազա կէլմէ-
յէրէք սէլամէթ իլէ նագլ օլունուրլար, վէ սա-
հիպլէրինին եէտինէ թէսլիմ էտիրլէր։ Հաքէզա
սընա՛ի չիչէքլէր, էլպիսէ նուշմունէլէրի, իփէքլի
մէնտիլլէր վէ զարիֆ էլտիվէնլէր, արըլար, գու-
րուտուլմըշ մէյվէլէր, միտալիօնլար, ֆօթօգրաֆ-
լար, բա՛իհալը սապոնլար, բէնկեարէնք պօյուն-
պաղլար, թօխումլար, ՚իլմի նէպաթաթ վէ ՚իլմի
թապագաթ իլ արզա ՚ա՛իտ նիշմունէլէր, պէլէ-
սանլամըշ պէօճէքլէր, պալ գուրթուլարը, էնվա՛ի
ճէվիզլէր, թէհաճճիւրաթ նուշմունէլէրի, քէսթա-
նէլէր, տիվլօմալար, ի՛լաննամէլէր, պէյաննամէ-
լէր, չէքէրլէմէլէր վէ տահա նէլէ՛ր քէմալը էմ-
նիյէթ իլէ նագլ վէ թէսլիմ օլունուրլար։

Ագտէմճէ զիքր էթտիյիմիզ վէճհ իւզրէ թրէյն-
լեր մէվատտը մէզքիւրէյի փօսթախանէլէրէ թէս-
լիմ էթտիքտէն սոնրա անլէր օրատա կիւզէլճճ
թանզիմ օլունուրլար, վէ թէվզի՛ էտիմէք իւզրէ
թէտարիք էտիլիրլէր։ Պէօյիւք չէհրլէրտէ փօսթա
կիւնտէ 5-6 քէրրէ թէվզի՛ էտիլիր։ Եէնի թէչ-
քիլ օլունմագտա օլան չէհրլէրտէ վէ գարիյէլէրտէ
իսէ կիւնտէ անճագ իքի տէֆ՛ա թէվզի՛ էտիլիր։
Կիւնիւն մուա՛յէնէ սա՛աթլարընտա փօսթաճըլար
քէնտի չանթալարընը զազէթալար մէթթուպլար,
վէ սա՛իրէ էչեալար իլէ տօլտուրարագ հէր պիրի-
սի քէնտի տա՛իրէսինէ մախսուս օլան չարչուլարա
վէ խանէլէրէ տօզրու րէվան օլուրլար։ Զաթէն
մէթթուպլար վէ զազէթալար չանթա իչինտէ նօմէրօ
սըրասըյլէ տիզիմիչ օլտուգլարընտան, փօսթաճը
սօգաղընը պիր պաչընտան անլէրի պիրէր պիրէր
թէվզի՛ էտէրէք իւէրիւէմէքտէ օլուր։ Էվվէլ հանը-
մը իչէրիտէ մուսիգա չալմազտա իքէն, եա տա
մաթպախտա թա՛ամ փիչիրմէքտէ իքէն փօսթաճը
սիւքիւնէթ իլէ կէլիր, վէ գափուընը իւզէրինտէ
պուլունան պիր աչըգլըգտան մէթթուպլարը իչէրի
պրագըր, վէ կէլտիյինի իչէրիյէ իխպար էթմէք
իւզրէ գափուընը եագընընտա պուլունան պիր
տիւյմէյէ փարմաղընը պասար, վէ իչէրիտէքի չան
վուրուլուր, վէ էվվէլ հանըմը մէսէրրէթ իլէ մէթ-
թուպլարընը իսթիգպալէ գօչար։

Տահասը վար։ Հէր պիր զարֆըն եիւզիւ իւ-
զէրինէ միւհր օլ գատար պէրրագ վուրուլուր քի
սէն օրատա մէթթուպըն հանկը էյալէթտէն, էյա-
լէթին հանկը չէհրինտէն եա տա գարիյէսինտէն
կէլտիյինի, այըն հանկը կիւնիւնտէ վէ հաթթա կիւ-
նիւն հանկը սա՛աթընտա փօսթայա վէրիլմիչ իսթ-
յինի սուհուլէթ իլէ օգուլա պիլիրսին։ Կէչէնլէր-
տէ վաթանըմըզտան ալտըղըմըզ մուհիմմ պիր մէթ-
թուպըն թարիխինի զարֆ եիւզիւնտէն պուլմագ
իսթէտիք։ Օգուլամատըգ։

Թէ՚ահհէսլէ- մէխսուսլար. Թէ՚ահհիւտիւ մէթ-
թուպլար վէ զիգզյմէթ էչեալար էմնիյէթ իլէ միւն-
եանըն հէր թարաֆընտա նագլ օլունուրլար։ Պու
նէվ՚ մէվատտա իչիւն նիզամի փօսթա իւճրէթինտէն
մա՛տա 8 սէնթ ֆազլա իւճրէթ ալընըր։ Էկէր տէ-
րուն ի մէմլէքէթտէ թէ՚ահհիւտիւ պիր մէթթուպ
եա տա չըգըն զայ՛ օլուր իսէ, զայ՛ օլան նէսնէ-
նին գըյմէթինէ կէօրէ սահիպինէ 25 տալէրէ գա-
տար թազմինտէ վէրիլիր։ Տիյարը էճնէպիյէյէ
իրսալ օլունան թէ՚ահհիւտիւլիւ մէվատտ իչիւն փօս-
թա միւտիրիյէթլէրի մէա՛ուլիյէթ թանըմազլար։

Ամէրիգա փօսթախանէլէրինէ գապուլ օլուն-
մայան մէվատտ աթիտէքիլէր տիր։ Էնվա՛ը զէ-
հիրլէր, պիլճիւմլէ գապլի իչթի՛ալ մէվատտ,
թէզիյի պօզուլան մէյվէլէր վէ սէպզէվաթ, ֆէնա
գօգու նէչր էտէն սէյհալաթ, սա՛իրինն հայաթը-
նը թէհտիտ էտէն եա տա նամուս վէ ի՛թիպարը-
նա տօգունան մուհարրէրաթ, ախլագը իֆսատ է-

տեր նէվ'տէն գարտլար վէ ֆօթօզրաֆլար, ատրէսլերինտէ նօգան պուլունան վէ իւզերլերինէ փուլ եափըչըրըլմամըշ օլան մէքթուպլար վէ սա՞իրէ։ Սէհվ նէթիճէսի օլարագ իւզերլերինէ փուլ եափըչըրըլմայըպ էօյլէճէ փօսթա սանտըղընա պրագըմըշ օլան մէքթուպլար թա Ուաշինկթընա կիտերլէր։ Օրատա փօսթա միւահիրլիէթի վասթասըյա աչըլըպ կէրի սահիպլէրինին ատրէսինէ իրսալ օլունուրլար։ Աչըլմալարընըն վէ սահիպլէրինէ իրսալ օլունմալարընըն սէպէպի իսէ տերուն ի զարֆտա պուլունան պիր մէքթուպ իլէ անլէրէ իզահ էտիլիր։

Իրսալ օլունճագ մէքթուպլարընը վէ մէվատա ը սա՞իրէնին ատրէսլերինին տօղրու վէ աչըգ եազըլմասընա սօն տէրէճէ տիգգաթ էտիլմէլի տիր։ Ատէմին իսմի, անըն իգամէթի էթտիյի էվինի եա տա մաղազասընըն նօմէրօսը, չէհրին վէ էյալէթին իսմի փէք աչըգ պիր սուրէթտէ թահրիր օլունմալը տըր։ Էկէր մէքթուպ եօլլայան պիր ատէմ եօլլատըղը քիմսէնին մահալը իգամէթինի եա թիճարէթինի թէպտիլ էթտիյինէ տա՞իր չիւպհէ էտէր իսէ զարֆըն եօգարըգի քէօչէսինէ «չու գատար կիւնէ տէկին սահիպինէ թէլիմ էտիլմէզ իսէ պիղէ ի՛ատէ օլունմասը արզու օլունուր» տէյիւ եազար, վէ մէքթուպ քէմալը էճինիյէթլէ կէրի քէնտիսինէ 'ավտէթ էտէր։

Տիյարըմըզտա օլտըղը կիպի մէքթուպլարը իրսալ էթմէք իչիւն պիր քիմսէնին թա փօսթախանէյէ գատար կիւթմէսի իճապ էթմէզ, հէր եէրտէ, չարչուլարտա, էվլէր արասընտա, հաթթա պաղչէլէր վէ օրմանլար արասընտա փօսթա սանտըղլարը վար։ Սէն մէքթուպլարընըն իւզերինէ փուլու եափըչըրըրըսըն, վէ անլէրի օլ սանտըղլարա պրագըրսըն։ Պիրազտան փօսթաճըլար կէլիրլէր վէ անլէրի տէվկիրէրէք չանթալարընա գօրլար վէ մէրքէզէ կէօթիւրիւրլէր։ Էկէր պիր քիմսէ պու սանտըղլարա պիր զիյան էտէր եա տա անլէրի խըրսըղլար իսէ 3 սէնէ հապսխանէտէ իսթիրահաթ էտէր։

Ամէրիգատա փօսթա իւճրէթի փէք ուճուզ տըր։ Մէքթուպլար տերուն ի մէմլէքէթէ եա տա մէմլէքէթին միւսթէմլէքաթը օլան տիյարլարա 2 սէնթ իլէ վէ տիյարը էճնէպհիյէյ իսէ 5 սէնթ իլէ իրսալ էտիլէ պիլիրլէր։ Տահա անճագ չու սօն սէնէլէրտէ իտի քի թիճարէթ տօսթլուղու միւնասէպէթի իլէ Ինկիլթէրրայա վէ Ալմանիայա 2 սէնթ իլէ մէքթուպ եօլլամագ նիզամընը գապուլ էթտիլէր։

Պիր գաչ սէօզ տէ փօսթա մէ՞մուրլարը հագգընտա սէօյլէյէլիմ։ Անլէր հէմ չալըշգան հէմ տէ սաբգ քիմսէլէր տիրլեր։ Էկէր պիր չէյ զա՛յ էթտին իսէ տէրհալ անլէրէ կիթ, վէ անլէրէ սիւ՞ալ էթ։ Անլէր սանա մէմնունիյէթ վէ ճիտտիյէթ իլէ ճէվապ վէրիրլէր։ Վէ զա՛յ էթտիյին չէյի պուլմազա սա՛յ էտէրլէր, վէ նիչէ տէֆ'ա տա պուլուրլար։ Սէնին զիգըյմէթ մէքթուպլարընը վէ թէլէկրաֆլարը կէթիրիպ սանա թէսլիմ էտէրլէր։ Սէնտէն նէ՛ պիր պախչէ պէքլէր նէ՛ տէ պիր հէտիյէ։ Անլէր քէլիմէնին հագիգի մա՛նասընտա սէնին խըտմէթքարընը տըրլար։ Ի՛թիրաֆ էտէրիզ քի Ամէրիգայա կէլտիյիմիզ զէմանտէն թա պու անէ տէկին անլէրտէ պիր էքչի եիւզ կէօրմէտիք, պիր սէրթ սէօզ իչիթմէտիք։ Անլէրին հուզուրը պիղէ մուճիպ ի էնտիչէ տէյիլ, անճագ մուճիպ ի մէսէրըթթ օլմուչ տըր։ Հէլէ պիր քէրրէ խայալ է՛թ միւթէպէսսիմ սիմալը պիր ճէնուբլճենին եա տա նէզաքէթլի պիր հանըմըն էլինտէն վըրնաատան կէլէն մէքթուպը ալմագըղընը մէսէրրէթինի։

Իչթէ Ամէրիգա փօսթա նիզամլարընըն մուխթասար պիր թա՛րիֆի։ Պէօյլէ պիր իննթիզամը տիյարըմըզտա տախի կէօրմէք նէ խօչ պիր չէյ օլաճագ իտի։ Շիմտէն սօնրա փօսթալարըմըզընը աթլար վէ արապալար իւզերինէ տէյիլ տէ, իլլա թրէյնլէր վէ թրամվայլար իչինտէն նագլ օլունմալարընը կէօրմէք նէ՛ գատար պա՛իս ի մէմնունիյէթ պիր քէյֆիյէթ օլաճագ տըր։ Հաֆթատա պիր փօսթա եէրինէ կիւնատ իբի փօսթա ալմազա նէ՛ գատար իչթիյագ չէքէր իզ։

Ֆիլվագը՛ պիզ տախի Վեր. Ա. Ա. Շիրաճեանըն Ա-եռոբէէտ օլան արզուսընը թէ՞քիտ էտէրէք սիւ՞ալ էտէրիզ։ «Ա՛Ճէպա փօսթա նէզարէթինին փօսթա ինթիզամընզըզընը իսլահ էտէճէք վագթը կէլմէմի՞շ մի տիր։»

Ամէրիգա

ԵՈՒՍՈՒՖԻ

ԽԱՉ ՎԷ ԶԱՆՊԱԳ

(Վէր. Հէնրի Սքոյլ Պրէսլէ)

Զէմանէմիզին Խրիսթիյանըզը էլէմի իլահ մէնզելէսինէ եիւքսէլմիշ տիր։ Պիզիմ սէնայի՛ ի նէֆիսէ միւզէհհանէլէրիմիզ, ուլու քիլիսէլէրիմիզ, մա՛պեթէլէրիմիզ վէ էվլէրիմիզ՝ Քրիստոսըն գամչըլանմասը, էլէմ եօլունտա խաչըն սըղլէթի ալթընտա պայըլմասը, Գողգոթատա խաչլանմագ մէնզարէսի վէ սա՛իրէ գապիլինտէն սուղիչի րէսմլէր վէ հէյքէլլէր իլէ միւզէյյէն տիր։ Տու՛աքեար պիր միւ՛մին կէօզլէրինի պիր մա՛պետին վէ քիլիսէնին միւլէվվէն ճամըը չէրչիվէլէրինէ տօղրու գալըբրտըղը կիպի, կէօզիւնէ Բօմալըլարըն ճէզա

ալէթի օլան խաչընտան աչաղը պագան տիքէն թաճը Նազարէթլինին աճըգլը նազարը իլիչիր։ Պիզիմ թէրէննիւմաթըմըզ տախ 'այնի քէլւմէլեր վէ եանըդ մագամլար իլէ 'այնի էլէմի պէյան էտիյօրլար։

Ամմա Թրիսթիյան քիլիսէսինին իլք 'ասրլարընտա հալ պէօյլէ տէյիլ իտի։ Թրիսթիյանլըղըն սօնրաքի 16 'ասրլարտան զիյատէ իչ կէօրտիւյիւ իլք իչ 'ասրլարտա, նէ էլէմ նազմէլէրի, նէ տէ քէտէր մէնզարէլէրի վար իտի։ Անըն պիլճիւմլէ իզհարաթը սընա'իյէսի ֆէրրահպաչխա վէ ֆիւթուհաթքեարանէ իտիլեր։ Թրիսթիյանլըղա մախսուս իլք 'ալամէթի ֆարիգա օլան պալըգ րէսմի, (քի Րում-ճատա անը թէչքիլ էտէն հարֆլարըն մա'նասը Ցիսուս Քրիստոս, Իպն Ուլլահ, վէ Ալլասքեար տըր,) Գոնսթանթինին էյամընա գատար խաչ 'ալամէթինէ հաճէթ մէսս էթտիրմէտի։ Լաթինլէրէ մախսուս չէքլտէ տիր տէյիւ մա'լիւմ օլան էն գատիմ ա'լամէթի թարիխ ի Միլատըն 481 սէնէսինտէ կալա Փլասիտիանըն մէզարը իւզէրինտէ պուլունմըշ տըր։ Տօղրու տըր քի Յիւնֆիւ 'ասրտա Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Թէոտոլինա գրալիչայա իւզէրինտէ Գողգոթա մէնզարէսի միւրթէօէմ պիր 'ազիզ եազ չիչէսի հէտիյէ էթտի, ամմա օնտաքի րէսմտէ իքի թարաֆտաքի խաչլարտա ատէմ թասվիր էտիմիշ իտիյէ տէ, օրթատաքի խաչըն գա'իտէսինտէ տիզ իւսթիւնէ կէլմիշ, իքի մէլիք պօշ խաչ, վէ անը գաչլայան միւնէվվէր պուլունթ վէրասընտան կէօրիւնէն Ցիսուսըն սիմասը րէսմ էտիլմիշ իտի։ Պիր գաչ 'ասր միւտտէթտէ Ցիսուսըն 'էօմրիւնիւ թասվիր էտէն րէսմլեր Պիղատոսըն էլ նըյգամագ մէնզարէսինէ տէրհալ Գրյամէթի մէնզարէսինէ կէչէրէք րէսմ էտիլմիշլեր տիր։

Շայան ը թէ'էսսիֆ պիր հալ տըր քի գատիմ 'ասրլարտաքի պու ֆէրահնաք վէ ճէսարէթպախչ ահվալ չիմտիյէ գատար տէվամ էթմէմիշ տիր։ Գուրուն ը վուսթայա մախսուս հալլեր նուր վէ հիւան իմա էտէն պիր սէմավաթ ալթընտա պէօյլէ միւ'էլլիմ պիր քիւրէ ի հավա թէչքիլ էթմիշ տիրլեր։ Մէլա'իքէ նազմէսինին սա'ատէթպախչ իսթիզազաթը վէ Զատիկ սապահընըն մէսէրրէթամիզ «Սէլամ» ը էլէմլեր Եօլունըն սուզիչլի սըզլանմալարը արասընտա սանքի զայպ օլմուշ տըր։ Ղալիպ Ցիսուսըն սիրէթ ի ֆաթիհանէսի՝ գարանլըզ 'ասրլարըն րէսամլարընըն խաւսուսիյէթի օլան տիքէն թաճ, թիւքրիւք 'ալամէթլէրի վէ էլէմ էմարէլէրի արասընտա նազար ը տիգգաթա չարփմագտան տուր օլմուշ տըր։

Թապի'ի սուրէթտէ պու պիլճիւմլէ թէպտիլաթ պիր րէխավէթ ի տինիյէյէ վէ խասթամիզաճ Թրիսթիյանլըղա պատի օլաճագ իտի։ Քիլիսէ զալիպ պիր Քրիստոսա 'իպատէթ էտէրէք օնտան քէնտիսի տախ թէ'սիրլէնմիշ տիր։ պու իսէ թապի'ի վէ մանթըգի պիր նէթիճէ տիր։ Պիզտէն չօգալարը տէրխաթր էտէրիզ քի չօճուգլըգ վագթընտա պիզէ քիլիսէյէ կիթմէք էմր օլունսա, չօգ կիւճիւ միւզէ կիտէր, վէ սէրթ չէհրելի, սագիլ սէսլի չօպանըն զիյարէթի իսէ գըրազընըն թազէ ֆիլիզլեր իւզէրինէ պրագտըզը թէ'սիրի պրագըր իտի։ Պու խուսուս իսէ զարիպ պիր հալ սայըլմազ։ Գատիմ վագթլարըն սատէ վէ ճագիպէսիզ քիլիսէսի իքի թարաֆտան մէզարիսթան իլէ մուհաթ օլուր իտի, վէ վա'ըզ՝ տինի էօլիւմէ հազըրլանմագտան մա'տա պիր չէյ տէյիլ իմիշ կիպի կէօսթէրիր իտի։

Ամմա չիմտի Թրիսթիյանլըղըն իլք 'ասրլարընըն չէն ահվալընա վէ հիսսիյաթ ը ֆիւթիւհաթքեարանէսինէ տօղրու տէօնմէյէ պիր մէյլ ույանմըշ տըր։ Պիզ Քրիստոս հագգընտա տիւչիւնտիւքճէ անըն 'էօմրիւնիւն սատէ ահվալընա, չօճուգլարը գուճագլայըպ էօփմէսինէ, տիւչկիւն Մագդալինէյիյի 'իֆֆէթէթ տա'վէթ էթմէսինէ վէ կէչտիյի մահալէրէ չիֆտա թէսէլի վէ սիւրուր սաչմասընա տիլտատէ օլույօրուզ։ Խուսուսա պու կիւնլէրտէ՝ իքի Մարիամլարըն սէրին սահարտա մէզարը զիյարէթ էտիպ պօշ պուլտուգլարը, վէ պիր տօսթըն էօլիւմ գափուլարընտան զիյանսըզ կէչիպ ֆիւթիւհաթ սէլամը իլէ քէնտիլէրի սէլամլատըզը օլ իլք կիրակիյէ, անըն ֆէրրահ վէ իւմիտպախչ թէ'սիրլէրինէ հաորէթիմիզ վար տըր։

Թրիսթիյանլըզ մէմաթ տէյիլ հայաթ տըր։ Օնա էօլիւմ 'ալամէթինտէն զիյատէ ֆիւթիւհաթը էպէտիյէ 'ալամէթի եագըչըր։ Հայյ օլան Քրիստոսըն բուհանա սիյահ Թօփրագտան վէ գապա քէօք ազանընտան իլէրի կէլէն պէյազ կիյմիշ վէ մու'աթթար պիր զանպագ, էլէմ վէ էօլիւմ ալէթի օլան Բօմալըլարըն խաչընտան զիյատէ 'ալամէթ ի մախսուսէ սայըլմասը սէզա տըր։

ՎԷՐՔՄ ԳԱՊԻԼ Ի ՇԻՖԱ

(Յ. Կ. ՀԱՑԹԱՆԱՆ)

Սօն պիր գաչ սէնէլէր զարֆընտա Մ. Ամէրիգանըն պէօյիւք չէհրլէրինտէ վէրէմին մէն' վէ թէտավիսի իչիւն 'ազիմ պիր հարէքէթ վէ ճէհտ միւչահատէ օլունմագտա տըր։

Նիւ եօրգ չէհրի պու մագսէտ իչիւն 2 միլիօն տալէրիւք պիր «Սէնէթօրիըմ» իհտաս էյլէմիշ տիր։ Շիգագօ պու միսալա իմթիհան էթմէքտէ վէ սա'իր պէօյիւք չէհրլէրտէ տա'իմի չիրքէթլեր թէչքիլ օ-

լունուպ պէօյիւք մէպլաղլար սարֆ օլունմադան տըր ։

Նիւ–եօրգ չէհրի իտարէ ի սըհհիյէսի մէզքիւր «Սէնէթօրիօ֊ֆան» օլան պիր գաչ սէնէլիք թէճրիպէսի նէթիճէսի օլարագ րէսմէն ի՛լան էթմէքտէ տիր քի «վէրէմ գապիլ ի չիֆա տըր· էկէր իպթիտասընտա էօնիւ ալընըր իսէ ։» Շիմտիյէտէք վէրէմին զայը ը գապիլ ի չիֆա 'ատտ օլունմասընա պաչլըճա սէպէպ խասթալըզըն ուճ տէրէճէ թէրագը էթմէյինճէ վէրէմ օլտըզը անլաչըլմամասը իտի ։

Խասթախանէլէրտէ վէրէմին սօն տէվրինէ եէթիչմիչ ճան չէքիչտիրմէքտէ օլան խասթալարըն բափօրթլարընտան անլաչըլտըզընա նազարէն, խասթա իքի իւչ վէ պա'զըլարը պէչ սէնէլէրտէն պէրու էօքսիւրիւր վէ արա սըրա բահաթսըզ օլուպ թապիպէ միւրաճա'աթ էթտիքլէրինտէ, թապիպ դըսա պիր մու'այէնէտէն սօնրա «Պիր չէյին եօգ սըր սօղուգ ալմըչսըն կէչէր» տէյիպ խասթայը պի գայտըզընտա պիր գաթ տահա ճէսարէթլէնտիրիր, վէ «Սօղուգտա տիչարը չըգմա եաթագ օտանը սըճագ սագլա չօգ նէմէ» կիպի էօլիւմէ տահա եաղըն կէօթիւրէն թէրթիպի թավսիյէ էթմիչ վէ չարէսի պուլունմազ պիր հալէ կէլմէյինճէ խասթալըզըն վէրէմ օլտըզը անլաչըլմամըշ տըր ։

Լաքին սօն վագըթլարտա կէօքսիւ մու'այէնէ իչիւն գուլլանըլան տահա հէսասս ալաթ, րիյէթին ֆոթօղրաֆըզըը ալապիլէն Րէօնթկէն չու'ա'ը մաքինասը վէ «թէպէօրքիւլին թէճրիպէսի» (Tuberculin Test) թէսթիյէ օլունան թէճրիպէ իլէ խասթալըզըն իպթիտասընտա վէրէմ միգրօպլարընըն հուզուրը վիճուտտէ գօլայճա քէչֆ օլունապիլիյօր ։

Շայէտ սա"իր պիճիւմէ մու'այէնաթ վէրէմ միգրօպլարընըն վիճուտտէ հուզուրընը մուգնի' սուրէթտէ իսպաթ էթմէզ իսէ, սօն զիքր էթմիչ օլտըզմըզ «թէպէօրքիւլին թէճրիպէսինէ» միւրաճա'աթ օլունըյօրքի, պու սապլ վէրէմ միգրօպլարընտան միւրէքքէպ սէյյալ պիր թէրքիպ օլուպ խասթանըն գօլ եախօտ սըրթընտան տամարլարընա չիրընկա էտիլտիքտէ, վիճուտինտէ վէրէմ միգրօպլարը մէվճուտ իսէ, 10–12 սա'աթ սօնրա չէտիտա հէրարէթ վէրիպ պիր գաչ կիւն րահաթսըզ էտիյօր, եօգ իսէ հիչ թէ"սիր էթմէյօր ։ Պու թէճրիպէ վասըթտասը իլէ միգրօպլար րիյէթէ հիւճում էթմէզտէն տահա դանըն տէրուննինտէ իքէն քէչֆ օլունապիլիյօր ։

Կէօքսիւ զա'իֆ վէ տէվամլը էօքսիւրիւյիւ օլանլար վէրէմտէն եախօտ անըն չարէսի պուլունմազ սօն տէվրինէ (third stage) եէթիչմէսինտէն սագընմագ իչիւն պիգայտ օլմայարագ չու պիր գաչ մուհիմմ ատըմլարը ալմալը տըրլար

1.— Իլք ֆուրսաթլէ մահիր պիր թապիպէ միւրաճա'աթ էյլէ· էկէր տէվամլը էօքսիւրիւյիւն վարիսէ վէ չապուգ սօղուգ ալմադա միւպթէլա իսէն, տէմէք տիր քի րիյէթին զայէթ զա'իֆ տիր եախօտ միգրօպլարտան խաֆիֆճէ միւթէ"էսիր օլմուչ տըր· էկէր վիճուտինտէ հալ ը հազըրտա միգրօպլար եօգ իսէ պիւէ պիգայտըզընէ անլէրէ կէօքսիւնտէ միւա'իտա պիր մէսքէն հազըրլայօրսըն ։

2.— Թապիպտէն խասթալըզընըն նէվ'ինի սիւ"ալ էթմէյէ խավֆ էթմէ ։ Իլք միւրաճա'աթ էյլէտիյին թապիպ խասթալըզըն նէվ'ինի թա'ևին էտէմէզ իսէ, էտէպիւէն պիրիսինի պուլանա գատար ֆարգը թապիպէրէ միւրաճա'աթ էյլէ ։

3.— Էկէր րիյէթինին միգրօպլարտան միւթէ"էսիր օլտըզը եախօտ զայէթ զա'իֆ օլտըզը տօգթօրլար թարաֆընտան սապիթ օլուր իսէ, քէնտի քէնտինին խասթա օլտուզընա ինան ։ Պիր թագըմ ճահիլ տօսթ վէ ագրապանըն «Ատէմ սէն տէ, սէնին կիպի ատէմտէ խասթալըֆ մը օլուր· Պիր չէյին եօգ, ինանմա տօգթօրլարըն սէօզիւնէ» կիպի նասիհաթընա ի՛թիդատ էտէրտէ պիգայտ պուլունուր իսէն, էմին օլ քի չօգ կէչմէզտէն քէնտինի վէրէմին զայը ի գապիլ ի չիֆա օլան իւչիւնճիւ տէվրէսինտէ պուլաճագսըն ։

4.— Վագըթ զայ' էթմէյէրէք թէտավիյէ պաչլա ։

Թէտավի.— Թէտավի պիր թագըմ մէսարիֆլի վէ մի'տէ պուլանտըրան 'իլաճլարտան 'իպարէթ օլմայըպ, «Թազէ հավա» Թէտավիսի Թէսմիյէ օլունան սաֆի վէ թապի'ի պիր ուսուլ տըր ։ Ա՛ալ մագսէտ վիճուտի վէ գանը գուվվէթլէնտիրիպ խասթալըզա զալէտէ չալմագ տըր ։

Մէզքիւր Թէտավի ուսուլը չու պէչ պաչլըճա գա'իտէլէրտէն 'իպարէթ տիր ։

1.— Թազէ հավա. միւմքին իսէ աչըգտա պիր իչ իլէ մէչղուլ օլմալը. գըչ եազ եաթագ օտանըն փէնճէրէսինի աչըգ պրագմալը եախօտ քէօչք միսալը էօնիւ աչըգ պիր մահալտէ ույումալը ։ Եէթէր գատար էօրթիւ ալընըր իսէ, սօղուգ ալմագ իչիւն հիչ Թէհլիքէ եօգ տըր ։

2.— Պէալէյէն թա'ամ ։ Թա'ամլարըն էթ, սիւթ, եումուրթա կիպի զըտալը մատտէլէր օլմալը ։ Թա'ամլարըն միյանէսինտէ պիր գաչ գատէհ սիւթ վէ չիյ եումուրթա իչմէլի ։

3.— Խաֆիֆ իչէ մէչղուլ օլմագ ։ Հիչ պիր վագըթ եօրուլանտ գատար չալըշմա, եէրտէն աղըր

նէտնէ գալոըրմա, պօչ վագըթլարընը բահաթլանմազլե կէչիր։

4.— Շէն օլմազլըգ էնոփիչէ հիչ պիր չէյէ ֆա՛իտէ էթմէմիչ ուիր վէ նիչէ սաղլամ վիճուտլերի վագըընտան էվվել մէզարա գօյմըչ տըր։ Պու գա՛իտէ թազէ հավա վէ թա՛ամընն գատար մուհիմմ ուիր։

5.— Թիւքիւրիւյիւնիւ մուհաֆազա էթմէկ։ Խաթալըզընն պաչգալարընա վէ թէքրար քէնտինէ սիրայէթինի (reinfect) մէնի՛ էթմէկ իչիւն թիւքիւրիւյիւ մուհաֆազա էտիպ եագմալը։ Ինթիյաթսըզճա չուրայա պուրայա թիւքիւրմէկ սաղլամ քիմսէլէր իչիւն տախի խօչ պիր խուչ տէյիլ տիր։

Թազէ հավա թէտավիսի պիր գաչ տօգթօրլարընն գապիլի իճրա օլմայան թէտավուրլարը օլմայընպ Նիւ-Եօրգ չէհրի Սէնէթօրիըմտա գըշընն էն չէտիտ վագըընտա պիւէ եիւզլէրճէ կէնճլէր քէօչքլէրտէ ույուլարագ, չօգլարը վէրէմ ալմագտան մէնի՛ օլունմըշլար, վէ ալմըշ օլանլար տախի թէկմիլէն չիֆա պուլուլյօրլար։ Պու թէտավիյէ պաչլայանլար պաչլատրգլարը իլք հաֆթա զարճընտա սըզլէթճէկ իքիտէն — 13 փաՀընտա գատար արթըյօրլար։

Վէրէմ 'իլէթինի պու կիւզել քիւրէ ի արզըմըզտան տէֆ' ու րէֆ' էթմէկնին էն գօլայ ուսուլը սըհհէթլի օլան քիմսէլէրին տէ «թազէ հավա» ուսուլընտա եաչամալարը տըր։

ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԸ

(Վեր. Ա. Ա. Շէրաճեան, Մաբ'աշ)

Տէրիսա'սաէթտէն Մաբ'աչա օլան եօլճուլըզընն իլք կիւնիւնտէ 26տան զիյատէ թիւնէլլէրտէն վէ Սագարեա նէհրի իւզէրինտէքի պիր չօգ քէօփրիւլէրտէն կէչիպ, թէտրիճէն եայլալարա տօղրու չըգմագտա օլտուղըմըզտան, եօլուն պու գըսմը փէք էյլէնճէլի իտի։ 0 կէճէյի Էսքի Շէհիրտէ կէչիրտիքէ։ Պու չէհիր 30,000 նուֆուսը հավի օլուպ, Իսթանպօլտան կէլէն գաթար պուբատա պիրիսի Էնգարէ վէ տիկէրի Գօնեա-Պաղտատ խաթթը օլմագ իւզրէ իքիյէ այրըլըյօր։ Պուրատա գումխանեականընն վաղօնլար ինչասը իչիւն ճէսիմ ֆապրիգասը պուլունտըգտան մա՛տա, չօգ տէֆ'ա 2,000 'ամէլէյէ իչ վէրէն Լիւլէ Թաչը մա՛տէնինտէն տախի Էվրօփայա նագլ օլունուպ, զարիֆ վէ մուսավվէր սիկարա թագըմլարը վէ էնվա՛ր թէսալիչէր իմալը իլէ քիւլխէթլի սըփարըշլարը օլուր։

Էսքի Շէհիրտէն սապահըն սա՛աթ 12սիճնտէ հարէքէթ էյլէյէն թրէն սա՛աթ 6 սուլարընտա Աֆ. Գարահիսարընա եէթիչիյօր։ Պուրատա Վեր. Յ. Երանեան վէ պիրատէրլէր իլէ պիր գաչ տագիդէ կէօրիւչմէքլիյի թէսավվուր էթմիչ իտիք իսէ տէ, կէրէք Վեր. Երանեան վէ կէրէք պիրատէր էֆէնտիլէրին փէք ճիտտի տա՛վէթլէրինի գապուլ իլէ չէհրի տօլաչմազա պաչլատրգ։

Աֆ. Գարա հիսարը Խրտրրլըգ տաղընն էթէյինտէ, գալ'ա գայասընըն իչ թարաֆընտա, սաթհը պահրտան 1,000 մէթրօ իրթիֆա'ընտա եայլա մէզգը'տէ օլուպ, 50,000 նուֆուսը էհալիյի հավի հէմ տախի սանճագ մէրքէզի վէ հէր կիւն Իսթանպօլտան, Իզմիրտէն, Գօնեատան կէլէն գաթարլար իլէ իչլէք մէրքէզլէրտէն պիրի օլմուչ տըր։ Շէհր եէնի թարզտա ինչա էտիլմիչ մահալլելեր իլէ թէվսի՛ օլունմագտա տըր, խուսուսա 1902տէ միւհթէրիգ 860 էրմէնի վէ 280 Իսլամ խանէլէրինին եէրի միւճէտտէնն վէ մունթազամ սուրէթտէ ինչա էտիլմիչ տիր։ Աֆ. Գարահիսարընն պէյլի մահսուլը պուղտայ վէ արփա օլուպ, սանտըղը 100–150 լիրա գըյմէթինտէ սէնէվի 1,600 սանտըգ աֆիօն, վէ օգդասը պիր մէճիտ հիսապըյտա սէնէվի 70,000 օգդա թիֆթիք իսրաճաթը տախի վար տըր։ Աֆ. Գարահիսար սանճաղընըն 200,000 նուֆուս էհալիսի օլուպ, անճագ մէրքէզի սանճագտա 7,000 Լուս. վէ 120 նուֆուս Փրօ. էրմէնի օլուպ, մապագըսը Իսլամ տըր։ Գալ'ա իլէ Իզմիր սթատիոնը թարաֆընտաքի «Շուհուտլար գայասը» տախի զիքրէ չայան տըրլար։ Իչ տէօրթ ատէմ պէօյիւքլիչիւնտէ իրի գայալար եէր եէր սէլամա տուրան սօլտաթլար կիպի տիմտիք տուրուչօրլար։ Կէօյա վագըթյա պիր թագըմ ատէմլէր եալան չէհատէթ իչիւն կէլիր իքէն, չէհրին քէնարընտա թաչ քէսիլիպ գալմըշ իմիչլեր։

Աֆ. Գարահիսարտա Ինճիլի իչէ չօգ սէնէլեր էվվել պէա" էտիլմիչ վէ 20 սէնէ ագտէմ Վեր. Երանեան օրայա տա՛վէթ էտիլերէք իչ թէչվիգ էտիլմիչ իսէ տէ, իլք աղըզտա մուվաֆֆագիյէթ իմքանսըզ կիպի կէօրիւլմիւչ վէ Իզմիր մէրքէզի գաթ'ը իւմիտա իլէ իչէ խութամ վէրմէկ գարարընա կէլմիչ իքէն, Վեր. Յ. Երանեան «Թէքրար չալըչ» գա՛իտէսինճէ հէր միւչքիլաթ վէ միւմանա՛աթա բաղմէն, իչին տէվամընը տէր'իւհտէ էյլէմիչ իտի։ Միւմանիլէյհ իլք սէնէլերտէ պիր 'իպատէթ մահալի պուլամայըպ, չօգ միւմանա՛աթա օղրամըչ։ Նիհայէթ 9 սէնէ մուգատտէմ 'Ապտիւլ Համիտին չօգ զուլմլարը արասընտա պիր տէ լուԹֆընա օղրամըշլար, չէօյլէ քի, «Աֆ. Գարահիսարը Փրօ. ճէմա՛աթընն բէտմի պիր պինալարը պուլունմատրգընտան, բէ"իս ի բուհանիլէրի պուլունան Յակոբ էֆ. Երանեանընն իսթիճար էյլէտիյի հէր հանկը պիր խանէ քիւիսէ չէքլինէ գօնմամագ չարթըյա օրատա իմ

րա ի ային էթմէսինէ միւտախէլէ էտիլմէմէսի» ի-
բաէսինի պուլյումագլէ, Ինճիլի ճէմա'աթը խա-
նէտէ 'իպատէթէ տէվամ իլէ, պիր տէ քիլիսէ 'ար-
սասը խաթիճար էյլէմիշ։ Վէ պէօյլէճէ խայլի էյամ
սէրթ գայալարա նաճիլէ չարփըլըյօր տէյիւ կէօ-
րիւնմիւշ իսէ տէ, նիհայէթ չագմագ գայալարըն-
տան սուլար նիւպէ'ան էտէրճէսինէ բուն իլէ մէմ-
լու պիր քիւչիւք սիւրիւնիւն մա'նէվի թէ"սիրի կէ-
նիշ օվա իւզերինտէ տիրի սուլար միսիլիւ ճէրէ-
յան էթմէյէ պաշլամըշ տըր։ Փրօթէսթան նուճու-
սը 120 գատար իսէ տէ, կիրակի խըտմէթլէրինտէ
հէր ճինա վէ միլլէթտէն 200-250 գատար քիչի
հազըր պուլունմագտա, տու'ա ճէմ'իյէթլէրի հէ-
բարէթլի օլուպ, անլէրտէ պիրատէրլէր րիյասէթ
էյլէմէքտէ, հաթթա իսթիյարլանմադա եիւզ թուլթ-
մուշլար պիւէ Երգիչ խուսբա ա'զա օլուպ, 'աշգլէ
թէրէննիւմ էթմէքտէ, չօպան վէ ճէմա'աթըն նէք-
սիկէրլէրինէ տօղրու ի'թիմատ վէ թէսլիմիյէթլէրի
նէզաքէթտէն զիյատէ ճիտատ վէ հագիգի օլուպ,
իյին թէրագգըսը էմրինտէ նէքսիկէրլէրինէ հէմ-
տէրտ պուլունմագտա տըրլար։

Ճէմա'աթըն 'ադիմ ֆէտագէարլըզը, պիր չօգ
քիլիսէլէրին խայրխահանէ մու'ավէնէթի վէ Իզմիր
միսիօների Մր. Մագնօթընըն մէտոտ չայան ֆա'ալի-
յէթի իլէ քիլիսէ, մէքթէպ վէ վա'ըզ էվինի չամիլ
ելվէրիշլի պիր պինա տուրտուրըլմըշ վէ չիֆթէ չան
սալմըշ իսէ տէ, հալա պիր մըգտար պօրճ վէ պի-
նանըն իքմալը իչիւն պա'զը իսթիյաճաթ պուլուն-
սրղընտան, հէր թարաֆտան քիլիսէ վէ միս"մինէրին
եարտըմընա միւհթաճ տըրլար։ Վէրիլէն փարա
թամմ մագսատընա խըտմէթ էյլէսիյինտէն, իչպու
իւմիտլի իչի գուվվէթլէնտիրմէք իւզրէ իչթիրա-
քըմըզը կէօսթէրմէք Սալահէն իրատէթի իտիյինէ
չիւպհէ էտիլէմէզ։

Ֆիլիսէնին մէքթէպլէրինտէ ճէմ'ան 170 թալէպ
պուլունուպ, հէր չօճուգտան 1-1½ լիրա մէքթէպի-
յէ ախզ էտիլմէքտէ, վէ Լուս. պիրատէրլէրտէն
պիր գաչ քիչի տախի իտարէտէ պէրապէր պու-
լունմագտա տըր։ Իչ էրլէրի պիրատէրլէրին ճիտ-
տիյէթի վէ անլէր արասընտա Տօգ. Յովհաննէս Էֆ.
Գամպուրեանըն պիր հէքիմ օլտըղը հալտէ, քիլիսէ
վէ մէքթէպ իչլէրինտէ ճիտատ զայրէթի, խրիսթի-
յան թէճրիպէ ի չախսիյէսի, սատէ վէ չէֆֆաֆ
'էօմրիւ զիքրէ վէ իմթիսալա չայան օլանլարտան
տըր։

Ասչ վէ պէրէքէթլէր իլէ տօղու պիր կիրակիտէն
սօնրա, Փազար էրթէսի էրքէնճէ Գարահիսար
գալ'ասընա չըգտըզ. գալ'ա հէր թարաֆը քէսիք
պէօյիւ քճէ պիր տիք գայալըզ օլուպ, չէհրատէն 900
գատէմ հիւքսէք տիր։ Գատիմ էսէրլէրլէրտէն օլան
գափու սու մախզընլէրի վէ հիսար զըմանէն խարապ
օլմուշ տըրլար։ Գալ'անըն թէփէսինէ եէթիշտիյիմիզ
զէման չին սապահ օլուպ, գար կիպի գրաղը եաղ-
մըշ իտի։ Դեկտեմբեր սօնլարընըն սաղլամ, սօղուգ,
պէրրագ հավասընտա փէք ուզագտաքի Սուլթան
տաղը ուճուզընտան չէմս տախի Թուլու' էթմէքտէ
իտի։ Իչթէ պուլունտըղմըզ չու եիւքսէք մէվզը'-
տէ վասի' ուճուգ, փարլագ սէմա, փաք քիւրէ ի
հավա վէ Թուլու' էտէն բուշէն չէմսի սէյր էթմէք-
տէ իքէն, տիկեր Թարաֆտան տէօնիւպ աչաղը
պագտըղմըզդա, գօյու տիման վէ փուսլարըա
գափլանմըշ օվա վէ չէհրի փէք տօնուգ կէօրէպիլ-
մէքտէ, վէ հէնուզ ույանմըշ ինսան վէ հայվանա-
Թըն չամաթա վէ ինիլիէլէրինին զա'իֆ եանգօլա-
րընը իչիթմէքտէ իտիք։ Միս"մինին 'էօմրիւ տէ
պէօյլէ տէյիլ մի, Օ տիւնեատա տըր, լաքին տիւն-
եատան տէյիլ տիր. քէնտիսի իչիւն աչաղըտաքի
տիւնեա ճազիպէսիզ տիր, վէ չօգ տէֆ'ա հէր Թա-
րաֆընը պէրրագ կէօրէմմէտիյի փուս եըղընթըլարը
տըր։ Լաքին եօգարըտան սէմանըն փաք քիւրէ ի
հավասը իլէ քէնտինի մուհաթ հիսս էտէր։ Սէմա-
վի ուճուգտան Թուլու' էթմիշ օլան սալահ չէմսի-
նին հայաթ փէրթէվէլէրինի բուշընըն պասարըյլէ
փէք պէրրագ կէօրիւբ։ Տիւնեատա իքէն սէմավաթ
քէնտինէ չին սապահ կիպի տիր. տիւնեատա տըր
լաքին աիւնեատան եօգարըտա եաչայօր։

ՄԷՐՍԻՆՏԷ ՓՐՕԹԷՍԹԱՆ ՃԷՄԱ'ԱԹԸ

Մէրսին 40 սէնէ ագտէմ 'ատի պիր քէօյ իքէն
չիմտի 3.000 խանէյի միւթէճավիզ փարլագ պիր
չէհր օլուպ սէնէ պէ սէնէ եիւզէրճէ եէնի քիմսէ-
լեր վէ տա"իմա եէնի պինալար եափըլարագ պէօ-
յիւմէքտէ տիր։ Մէրսինտէ օլան Խրիսթիյան է-
հալի պիւթիւն չէհրին պիր սիւլսիւնիւ թէչքիլ
էտէրլեր։ Անլէրին տախի պէօյիւք էքսէրիյէթի
էրմէնիտէն, Եունան վէ 'Աբապ օրթոտօգալարտան
'իպարէթ տիր։ Պուրասը լիման վէ թիճարէթկեահ
պիր մէրքէզ օլտուղունտան Ալման, Ինկիլիզ, Ֆը-
րանսըզ, Իթալեան, Նէմսէ վէ զայրի էճնէպի
թիւճճար վէ գօմիսիօնճըլար տախի ազ տէյիլ տիր-
լեր։

Պուրատա ուճագ պիր ճէմա'աթ իլէ պիր միւ-
քէմմէլ Ֆրանսըզ քիլիսէսի օլտըղը կիպի, էրմէնի
վէ Մարոնի ճէմա'աթլարընա մախսուս իքի Գա-
թոլիք քիլիսէլերի տախի վար տըր։ 'Աբապ վէ
Եունան օրթոտօգալարըն միւքէմմէլ քիլիսէ վէ մէք-
թէպլերի օլտըղը կիպի, Լուս. պիրատէրլէրին տա-
խի քիւչիւք պիր քիլիսէսի վար իսէ տէ, մէքթէպ

վէ քիւիսէյէ իրատ կէթիրէն միւքէմմէլ պինալարը տա վար տըր. հէմ տախի պիր միւգթէտիր միւտիր թահթ ը իտարէսինտէ վէ օլտուգճա մունթազամ մէքթէպլերի տախի օլուպ պու սէնէ թալէպէնին ա'տատը, 130 գատարը գըզ օլտըղը հալտէ, վէ 80 չօճուգ մանկապարտէզէ 'ա'իտ օլարագ 320յէ պալիզ օլմուշ տըր։ Հէփ պունլարտան մա'տա Մէրսինտէ 'Արապճա սէօյլէյէն միլլէթլեր ա-բասընտա իլլէյէն Ռիֆօրմա Փէտէռէյիրէյէն Ամէրիգան միսիոներլերի իտարէսինտէ ուճաճգը պիր ճէմ'աթ վէ քիւիսէլերի օլտըղը կիպի մէքթէպլերինտէ տախի 35ի գըզ օլտըղը հալտէ 92 չակիրտ պուլունմագտա տըր, վէ պու 92 թալէպէնին 62սի կէճէլի տիր։ Պունլարըն բէսմի լիսանը 'Արապճա օլտըղը հալտէ թէպչիր ի պէչարէթ վէ 'իպատէթ տախի օլ լիսանտա իճրա օլունուր։

Պուրատա Ամէրիգան Պօրտ միսիոնարը տախի վագթընտա իչ պաշլամըչ իսէ տէ, 95ին վագա'սը զէմանընա գատար Փրօթէսթան ճէմ'աթ անճագ պէչ սէքիզ պէքեարլարտան վէ արատա պիր կէլիպ կիտէն ֆամիլեալարտան 'իպարէթ պուլունմըշ տըր։ Վէ էն պէօյիւք ճէմ'աթ պու սօն սէնէլերտէ վիճուտա պուլուպ ճիւմլէսի 70 նուֆուսա պալիզ օլմուշ իտի։ Ֆագաթ հատիսէ ի ախէրէտէն միւթէ'էսիրէն Ամէրիգա վէ պաշգա եէրլերէ հիճրէթ էտէրէք մէզքիւր սայրտան 15 նուֆուս էքսիլտի. պու ճիւմլէ իլէ չէհրիմիզ զարիպ եաթաղը վէ պիր իսքելէ օլտուղունտան, վէ 'իպատէթմէխանէմիզ միսա'իտ պիր եէրտէ պուլունտըղընտան, 'իպատէթէ կէլէն ճէմ'աթ չօգ տէֆ'ա ասըլ ճէմ'աթըմըզըն իքի, վէ պա'զէն տախի իչ միսլի օլուր։ Վէ մէքթէպիմիզէ իչ մու'ալիմէ իտարէսինտէ օլան թալէպէնին 'ատատը, Նըսֆը գըզ օլտըղը հալտէ 110 տըր։ Վէ պունլարըն 32 սի մանկապարտէզէ ա'իտ տիր.

Զէնա սէնէ եվվէլ պիր 'իպատէթխանէ իլէ պիր վա'ըզ էվինէ մալիք օլտուգ։ Պու պինա կիւզէլ պիր էվ հալինտէ էսասէն 300 լիրայա իչթիրա օլունտու, վէ սօնրա 130 լիրա տահա սարֆ օլունարագ, մէզքիւր էվի պիր 'իպատէթխանէ հէյ'էթինէ վազ' էթտիքտէն սօնրա, պիր վա'ըզ էվի ինչա էտիլտի։ Մէզքիւր 430 լիրանըն 210 լիրասընը միսիոներըմըզ վէր. Մր. Զէյմպըրս թէսվիյէ էյլէտի։ Պա'զը գալան 220 լիրանըն 105 լիրասընը պուրատա օլան պու քիւչիւք ճէմ'աթ թէ'միյէ էյլէտի. պիր օ գատար տա Ատանա վէ Թարսուստա օլան Փրօ. պիրատէրլեր, էճնէպի վէ եէրլի պա'զը տօսթլար ի'անէ էյլէմիչլեր տիր։ Պու չէյին պիտայէթինէ իչ սէնէյի կէչմիչ տիր։ Վագթընտա պու փարալարը վէրէնէլերին վէրտիքլերի միգտարլարը իլէ պէրապէր իսմէրինի ի'լան էթմէյի վա'տ էթմիչ իտիք, ֆագաթ պօրճունմազը թէքմիլէն էտտա էթտիքտէն սօնրա, պու վա'տըմըզը իճրա էթմէք իսթէմիյիմիզէն պու գատար ուզուն վագըթ թէ'իխիրէ մէճպուր օլմուշ ըզ։ Մէրսինտէքի ճէմ'աթըմըզ թարաֆընտան վէրիլէն 105 լիրա օլուպ թէֆէրու'աթը պէրվէճհ ի աթի տիր։

Տօգ. Ցակոբ Ըլճէպեան 20 լիրա, Կարապետ աղա Ճէնանեան 16 լիրա, Նազարէթ էֆ. Ըլճէպեան 15 լիրա, Վեր. Հ. Կէօվգալայճեան 15 լիրա, Լուսարարեան Ցակոբ աղա ֆամիլեասը $8\frac{1}{2}$ լիրա, Զանտըրեան Գրիգոր աղա 5 լիրա, Առաքել աղա Էրօմեան 5 լիրա, Լազարի աղա Պանայօտիս 5 լիրա, Եաղիկ աղա Պօյաճեան 3 լիրա, Պօտօս աղա Կիւվէնտի օղլու $2\frac{1}{2}$ լիրա, Ղազարեան Գէորգ աղա 2 լիրա, Կարապետ աղա Լուսարարեան $2\frac{1}{2}$ լիրա, Սամուէլ աղա Գըրգեաշարեան $1\frac{1}{2}$ լիրա, Ցովսէփ աղա Ցովսէփեան $1\frac{1}{2}$ լիրա, Ասեր աղա Դուլագըզեան 1 լիրա, Ցովհաննէս աղա Մակարեան 2 մէճիտ, Աբրահամ աղա Գայըգճեան $1\frac{1}{2}$ մէճիտ, Հաճի աղա Վեհապետեան 1 մէճիտ, Քէսապլը Պօյաճը Ստեփան աղա 1 մէճիտ։

Քէզալիք 33 լիրա տա Ատանատա օլան Փրօթէսթան տօսթլարտան չախսէն վէ թապագլար վասըթասըյլէ ճէմ'աթտան ախզ էյլէմիչ իզ, ա'ն Միսս Լիզի Ուէպպ 6 լիրա, Միսս Մէյրի Ուէպպ 5 լիրա, Միս Ուալիս 2 լիրա, Միսիս Մարտին 1 լիրա, Պատ. Աւետիս Տէր Կարապետեան 3 լիրա, Ցակոբ աղա Տօնապետեան 2 լիրա, Ցակոբ աղա Քէլիքեան 1 լիրա, Մ'աէրէճի Ցակոբ աղա վէ օղուլլարը 1 լիրա, Տօգ. Աւետիս էֆ. Նագաշեան պիր Ֆրանսըզ, Տօգ. Համբարձում էֆ. Սալիպեան եարըմ լիրա, Աւետիս աղա Ճամպազեան 3 մէճիտ, Թէլալեան պիրատէրլէր 3 մէճիտ, Իսթիլ էֆ. Սայան օղլու եարըմ լիրա, Քէրթմէնեան պիրատէրլէր եարըմ լիրա, Տամլամեան պիրատէրլէր եարըմ լիրա, Կարապետ աղա Պաղտիկեան եարըմ լիր., Վեր. Պետրոս Թօփալեան եարըմ լիր., Պատ. Խաչատուր Մինասեան 1 մէճիտ, Կարապետ աղա Սիպիհեան 1 մէճիտ, Ստեփան աղա Ճամպազեան պիր մէճիտ։ Պունլարըն ճիւմլէսի $26\frac{1}{2}$ լիրա օլուպ՝ $6\frac{1}{2}$ լիրա տա թապագլար վասըթասը իլէ քիւիսէտէ ճէմ' օլունտու, պու վէճհէյ Ատանատան գապուլ էյլէտիյիմիզ մէպլաղ 33 լիրայա պալիզ օլտու։

Պի'այնիհի Թարսուստան կէրէք Գօլէճհէ վէ կէրէք քիւիսէտէ օլան տօսթլարտան չախսէն վէ թապագ վասըթասը իլէ ախզ էյլէտիյիմիզ մէպլաղ

23 լիրա տըր, եա'նի Տօգ. վէ Միսիս Քրիսթի 6 լիրա, Արամ էֆ. Պաղտիկեան 5 լիրա, Սիմոն էֆ. Քէրէստէճեան 2 լիրա, Յարութիւն աղա Ադամեան 2 լիրա, Յակոբ աղա Սիսլիեան 1 լիրա, Մանուկ աղա Գուլագսըզեան 2 մէճիտ, Պալթաեան պիրաթերլեր 2 մէճիտ, Բենեամին էֆ. Կայծակեան րուպի' լիրա, Սարգիս աղա Սալլագեան 1 մէճիտ։ Աբրահամ աղա Զագմագճեան 1 մէճիտ, վէ Հաճի աղա Փամուգեան պիր մէճիտ, Յակոբ աղա Գաբրիէլեան 1 մէճիտ, Գաբրիէլ աղա Էսքիճի 1 մէճիտ, հէփ պուննլար 18 լիրայա պալիդ օլուր։ Պա'զը չահսի իմլէրինին զիքր օլունմասընի իսթէմէյենլերին վէրտիքլերի իլէ քիլիսէտէ թապագ վասըթասըյլէ ճէմ' օլունան մէպլաղ 5 լիրա օլուպ ճիմլէսինին ճէմ'ի 23 լիրայա պալիդ օլմուշ տըր։

Եա մէքթուպ եազարագ եա պիզգաթ կէօրիւչերէք պիզէ ի'անէ էտէն տօսթլարըն վէրտիքլերի 43 լիրա օլուպ պէրվէճճ ի աթի տիր։ Մէրսինտէ միսիօնար Վեր. Տատս 1 լիրա, Վեր. Ճէնթըլ Գաղէթ 20 լիրա, Տօգ. Փօսթ 1 լիրա, Տօգ. կըրահամ 1 լիրա, Հաճընըը կէչիճեան Աբրահամ աղա եարըմ լիրա. Րէճէպեան Միսակ էֆ. 2 մէճիտ, Քէչիչեան Աւետիս էֆ. 2 մէճիտ, Տօգ. Սամուէլ էֆ. Ժամկոչեան 2 լիրա, Գօնեա Փրօթէսթան քիլիսէսինտէն 1 լիրա, Մար'աչտան Սալիպեան Զիյա էֆ. 1 լիրա, Վեր. Մելքոն ճէնանեան եարըմ լիրա, Սիսակ էֆ. Մանուկեան 1 մէճիտ, կէրթմէնեան Կոսթանթի էֆ. 2 լիրա, կէրթմէնեան Մարտիրոս աղա 1 Ինկիլիզ, Սալիսեան Ստեփան աղա ֆամիլեասը 2 Ֆրանսըզ, Տօգ. Աստուր էֆ. Միսթարեան 1 Ինկիլիզ, Էօրէնճեան Խաչէր էֆ. 7½ լիրա, Սէքսէնեան Յովհաննէս էֆ. 3 մէճիտ, օլուպ մէճմու'ի 43 լիրա տըր։ Պուննլարըն ճիմլեսի 414 լիրայա պալիդ օլույօր քի 430 լիրայա իպլազը իչիւն 16 լիրա գալըր։ Պու 16 լիրայը տա վա'իզին օտասընտա վէ իւչ ախէր պիրատէրլերին եանընտա պուլունան գանճանակլար վէ պա'զը պիրատէրլերին 'աթիյէլերի իլէ թէսվիյէ օլունմըշ տըր։

Հէփ պու փարալարը վէրէնլերաէն փէք չօգ մչիմուն օլմուշ իզ։ Պիզէ էօյլէ կէլիյօր քի պու իչաէ հէր քէս իչիւն թա'ևին օլունան պիր զըմմ վար իտի, վէ հէր քէս տէ քէնտի իչինի իճրա էտէրէք պու պէչթուլլահ պինասը իքմալ օլունտու, պիզ Ալլահըն անլերին հէր պիրինէ գալպլերինին նիչէթինէ կէօրէ միւքեաֆաթ էտճէչինէ իման էտէրիզ։ Պիլիրիզ քի պու փարայը վէրէնլէր չօգտան ունուլթուլար։ Ֆագաթ պու սահին տիր քի օլ վէրտիքլերի փարալար իլէ ունուտուլմազ պիր էսէր պագը տըր։ Նէլասքեարըմզ ճիմլէ վէքիլխարճլարընա սատըգ պուլունմագ ինայէթինի իհսան էյլէսին ամին։

Մէրսին, Ապրիլ 6, 1910 Հ. ԿԻՕԶԳԱԼԱՅԵԱՆ

ՈՒՆՈՒՏԸԼՄԱԶ ՊԻՐ ԶԱՅԱ'

Բապպ' իչճիսինին պիրիսինի տահա չաղըրտը։ Տիւնքի Ապր. 14/27 Զարչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզ Պրուսա սէվկիւլիւ Փատիշահըմըզըն եէվմի միւպարէքի ի ճիւլուսլարը օլմասը հասէպիյլէ' զայէթ մուԹահանթան սուրէթէտ թէզևին օլունմըշ, հէր խանէ վէ տիւքքեանլարտա 'Օսմանլը սանճագլարը թէմէվվիւճ էտիյօր, հէր չէհրէտէ պիր սէվինճ կէօրիւնիւյօրտը։ Պիր տէ չէհրին ի'լանլար Թա'իգինէ մախսուս քէօչէ պաչլարընտա օգունտը քի՝ 8 սէնէ տիր պուրատա չալըչմագտա օլան Ինճիլ վա'զը Պատ. Եղիա Շամիկեան՝ սէվկիւլիւ ճէմա'աթընա էլվէտա' տէմիչ վէ տա'վէթ ի Իլահիյէ թէսլիմ օլմուշ տըր։ Քիլիսէսի մէճլիսինին սամիմի վէ սօն գարարը օլարագ ճէնազէսի այինինի իճրայա իչթիրաք զըմնընտա գօնչու քիլիսէլէրտէն ԵԷՆիճէնին չօպանը Վեր. Ֆիլեան թէլէկրաֆիյէն տա'վէթ օլունտու, կէլտի։ զայէթ հիւրմէթլի Թարզտա թէզևին օլունան թապուԹ՝ ճէմի զաֆիրլէ քիլիսէյէ կէօթիւրիւլտիւ։ Զան՝ պիւթիւն չէհրէ հազին սէօլէ ի'լան վէ քիլիսէ տախիլի սիյահլար պիւրիւնմիւչ օլտուղը հալտէ հազըրտունըն կէօզլէրինտէն թէ'էսսիւր վէ թէ'էսսիւճ եաչլարընը տէօքտիւրէն փիյանօ, Ամէրիգան գըզ մէքթէպի՝ վէ էյթամխանէ ի չարգիյէտէ մէվճուտ քեաֆֆէ ի թալիսաթ սիյահլար կիյմիչ օլարագ թապուԹը իհաթա էյլէտիլէր։ Էվվէլա Շէմմաս Պատ. Թորոս' 'էօմր ի ինսանը իքիյէ թագսիմլէ բուհ' գըսմը էպէտի օլտուղընը վէ սէվկիւլիւ վա'զլարընըն իսէ թէնինտէն այրըլտըգլարընը, պիր կիւն ճիւմլէմիզէ տէ պու տա'վէթ կէլէճէյինի միւ'էսսիր պիր Թարզտա պէյան էյլէտի։ Վեր. Ֆիլեան Ք. Մուգատէստէն ֆարգը գըթ'ալար օգուտը։ Որբանոց գըզլարը հազին պիր երգ թէրէննիւմ էթտիլէր։ Վեր. Ֆիլեան ճէմա'աթա թէվճիհէ ա. ճիւմլէնին եօլճու օլարըղընը. ք. միւ"մինին տէ տօղրու եօլա իհԹիյաճը վար իտիյինի ֆ. էն միւսԹագիմ Թարիգ անճագ Քրիստոս' վէ եօլու օլտուղընը. ֆ. ինսանընըն էյիսի հէր քէստէն սէվիլէն տէյիլ՝ գուսուրը ազ օլան՝ իտիյինի վէ միւԹէվէգֆիանըն ինսան օլմասը հասէպիյլէ 'էօմրիւնատ վէլէվ քի ճիւմ'ի պիլէ օլսա ինճիԹտիյինէ 'աֆվ էտէր բուհա' վէ 'ուլվի պիր զայրէթլէ քիլիսէսինէ սատըգ գալտըղընա տա'իր մըգտար ը քեաֆի իզահաթ վէ նէսայիհտէ

պուլունաը։ Պա՛տէհու ճէնազէսինտէ տէ հազըը օ-
լարագ սան տէֆ՛ա կէօրմէքտէ օլաըդը տօսթը էօ-
լիւմիւնտէն վէ մինպէրտէ իրատ օլունան նասի-
հաթլարտան էհալիյէ վէրիլէն 'իպրէթէ 'իլավէթէն
Գեր. Արչարունի սրբազան հայր Թարաֆընտան
զայէթ սատէ վէ մա՛նատար Թարղատ նասիհաթլէ
Թէսպիհ էթտի քի ա. ինսան էօլիւր ը. միւ՛մին
էօլսէ տէ եաչար ։ Վեր. Ֆիլեանըն պէրէքէթ վէ Թէ-
սէլլի տու՛սընտան սոնրա 20 տաղըգալըգ պիր մէվ-
զը՛է գատար հիչ պիր ֆէրտ այրըլմադսըզ մէզարիս-
թան եօլը թա՛գիպ օլունտը։ Թապուէթըն իքի Թարա-
ֆընտա գօմիսէր վէ փօլիս էֆ՛էր պուլունմագտա
վէ ալթը րէ՛իս վէ բուհանի մէ՛մուրլար Թարաֆըն-
տան թա՛գիպ օլունմագտա իտի ։ Էօնտէն 2 մէք-
Թէպին ճիւմլէ Թալիպաթը իլէ մատամ վէ մատմա-
զել Պաղտասարեան քէմալը նէզաքէթ վէ հիւրմէթ-
լէ ևիւրիւմէքտէ իտիլէր ։ Եօլ խարիճի չէհրէ Թէ-
դարրիւպ էթտի ։ Թապուէթ 3 տաղըգա մէքս օ-
լունտը ։ Իսլամ, Բուհ, էրմէնի միւ՛Թէպերանըյլէ
Սրբազան հայր վէ պիր գաչ բուհանիլէր էլվէտա,
էտէրէք 'ավտէթ էթտիլէր. Փրօթ. միլլէթ վէքիլի '
մէճլիս ա՛զալարը, պա՛զը էրմէնի վէ Իսլամ տօսթ-
լար արապալարա Ֆրաքիպէն՝ օլ ճէսուր, զայուր
Ալլահ իշճիսինի մագպէր ի մախսուսընա գատար
կէօթիւրտիւլէր, վէ էօքսիւզնանէ մէքթէպի միւ-
տիրէսի վէ մու՛ալիմլերի Թարաֆընտան միւրէթ-
Թէպ խօչ նազմանլէ՝ վէ «Թօփրագ իսին Թօփրագ
օլաճագսընա» քէլամըյլէ պիր գաչ սէնէ էվվել այ-
րըլմըշ իտիյի էվլատը Բիւզանդիընըն գապրը եա-
նընա տէֆն օլունտը ։

Միւթէվէֆֆա ի միւմանիէյինն Թէրճէմէ ի հալընա
մուԹԹալի՛ տէյիլիմ՝ անճագ Պրուսատա պիքէս
պրագտըղը զէվճէ ի սատրգէսինի 2 օղլան իքի գըզ
էվլատլարընը՝ Բուհ իւլ Գուատսընն Թէսէլլիսինէ Թէս-
լիմ էյլէտիյինի աֆիտէքի չի՛իրինտէն անլատըմ ։ Հէ-
ման ճէնազը Հագգ համիլերի օլսուն, տուա՛սըյլէ
խաթմը մէգալ էյլէրիմ, իչպու չի՛իրի 3 այ էվվել
իսթանպօլտա՛ 'ամէլիյաթը ճէրահիյէսինտէն էվվել
քէնտիսի հազմըշ վէ ճէնազէսինտէ մինպէրտէն
օգունմըշ տըր ։

Ճիհանը Թէրքլէ սանա կէլիրիմ
Մուհիպպ Ցիսուսըմ գապուլ էթ պէնի
Ճէլիլ ճէննէթին ճանտան սէվէրիմ
Րէճա էտէրիմ բէտա՛ էթմէ պէնի ։

Մասլուպ Ֆէլասքեար սանա կէլիրիմ
Ճալիպ ճէննէթին ճէլպ էթտի պէնի
Միւշֆիգ տուլղընա իման էթմիշիմ,
Րէճա էտէրիմ Թէրք էթմէ պէնի ։

Էհլ ի պէյթիմի վէ քիլիսէմի
Շէֆիգ Մէսիհիմ սանա պրագտըմ ։
Էվլատ պիրատէր վէ աստըգամը
Ճէլիլ էլինէ Թէսլիմ էթմիշիմ ։

Թագտիր իրատէթ զաթէն Սէնին տիր
Մէ՛յուս վէ մէթրուք օլմագ իսթէմէմ
Մէվթ՝ գըյամէթ իրատէթ սէնին տիր
Իրատէթին օլսուն իրատէթին օլսուն

ՄԻՀՐԱՆ ՄԱՀԹԱՐԵԱՆ

ՄԻՍԻՕՆԷՐԼԷՐԻՆ ՈՒՄՈՒՐ ՆԷՇՐԻՑԷ ՀԷՑ՛ԷԹԻՆԻՆ Ի՛ԼԱՆԸ

Գարիյուն ը քիրամըմզագա քէմալ ը էսէֆլէ ի՛-
լան էտէրիզ քի Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան իսթի՛ֆա
էթմէք սուրէթիյլէ Ա֊եռաքեը իլէ բէսմէկն գաթ՛ը
'ալագա էթմիշ տիր ։ Շիմտիքի հալտէ, միւսաֆա-
լէյհին պիզէ հէր հաֆթա պէնտէր եազմասընը Թէ՛-
մին էտէճէք պիր Թերճիպ եափամամըշզը, երինէ տէ
զազէթամըզըն սիթունլարը իչիւն ագալի արա
սըրա քէնտիսինտէն պէնտէր ալաճագ օլուր իսէք,
մէճմուն օլուր ըզ։ Շիմտիյէ գատար զայէթ նաֆի՛
սուրէթտէ զազէթամըզագա վէրտիյի վագԹընը պուն-
տան պէօյլէ սարֆ էտէճէյի սա՛իր հէր հանկի պիր
իչտէ մուվաֆֆագիյէթի 'ազիմէյէ նա՛իլիյէթինի Թէ-
մէննի էտէր իզ ։ Գարիյուն ը քիրամըմզը Թէ՛մին
էթմէք իսթէրիզ քի Թիւրքճէ Ա֊եռաքեըի 'ալի մը՛-
յարը քէմալընտա — քի պուննա էրիչմէմիզ իչիւն
Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան էֆէնտիներին պիզէ խայըր-
ճա մու՛ավէնէթի տօգունմըշ տըր — մուհաֆազա
իչիւն էլիմիզտէն կէլէն հէր չէյի իֆրա էտէճէյիզ ։
Զանընմըզճա, պու պապտէքի սա՛յ ու զայրէթլէ-
րիմիզին մազհար ը մուվաֆֆագիյէթ օլմասընտան
տօլայը հիչ պիր քիմսէ Գրիգորեան էֆէնտիտէն
տանա զիյատէ մէճմուն վէ մէսրուր օլմազ ։

Էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ Ա֊եռաքեըլէրին միւնտէ-
րիճաթը պունտան պէօյլէ չու սօն սէնէլէրտէ օլ-
տըզընտան զիյատէ եէքտիկէրլէրինին 'այնի օլաճագ
տըր ։ Մխիթարեանը ումուր ը նէշրիյէ

հէյ՛էթի Թարաֆընտան

ՅՕՐՃ Ֆ. ՀԷՐԻՒ

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—·—

Մէպ'ոսականըն 80ինճի ՝ծղնէմա'ը. Պու իմթիմա'տա ՝ամէլէնին սէրմայէտարլար էլինտէն գուրթարըլմասը իչիւն Հալէպ մէպ'ուսը Արթին էֆ. Թարաքընտան վէրիլէն Թադրիր իչիւն պիր լայիհա ի գանուն իյէ Թանզիմի հագգընտա քէյֆիյէթին Սէտա-րէթէ հեվալէսինէ տա՛իր էնճիւմէնին մազպաթասը օգուն տու։ Ճէրիտ պէյ «Սօսիալիզմ Թարաֆտարլարընըն Թէքլիֆի օլան պէօյլէ պիր գանունը հիւքիւմէթ եափաճաՃ մը,» տէյիւ սօրմասը իւզէրինէ Սատրա'զամ փաշա ճէվապէն տէմիչ տիր քի, «Ինճիւմէն միւնասիպ կէօրէրէք պիզէ հեվալէ էթմիչ տիր, Էվրօփատա Սօսիալիսթիւք պիր լիւզում իւզէրինէ չզդմըչ իսէ տէ. իֆրաթ էտիլմիչ տիր։ Էհալինին միւեօնլարճասը ֆապրիգալարտա չալըշըր։ Թապի'ի սէրմայէտարլար նօգսան փարա վէրմէք իստէրլէր։ Մէմլէքէթիմիզտէ հէնուզ էօյլէ ֆապրիգալար եօգ. մա'տէնլէրիմիզ տէ իյլէմէյօր։ Էվրօփատա ֆապրիգաթէօրլէրին Թազեիդաթը պու եօլ-լարա մէյտան աչմըչ տըր։ Պու սէպէպտէն պու գանունըն '՚աճէլէ ևէթիչտիրիլմէսի Թարաֆտարը տէյիլիմ։» Պա'տէհու պու խուսուստա պիր չօգ միւնագաչաթ վուգու՛ պուլտրդտան սօնրա, 326 սէնէսի պիւտճէսինին մատտ պէ մատտ միւզաքէրէյէ կէչիլմիչ վէ իւք տէֆ'ա Տիւյուն ը 'Ումումիյէ Թախսիսաթրընտան պաչլանմըչ տըր։ Ճէրահի էֆ. «Հիւքիւմէթին 277 միլեօն լիրայա պալիչ օլան իմթիգրազաթ ը էճնէպիյէ պօրճլարը հասըլ օլան իՙթիլաֆ վէ սուրէթ ի Թէավիյէլէր մուճէպինճէ 117 միլեօն լիրայա էնմիչ տիր։ Ա.մօրթիսըման սայէսինտէ 25 սէնէ սօնրա պու պօրճ 52 միլեօն լիրայա էնէճէք տիր» տէմիչ, վէ պու պապտէ տահա պիր չօգ մա'լիւմաթ իՙթասընտան սօնրա, Տիւյուն ը 'Ումումիյէ Թախսիսաթրընըն գապուլ էտիլմէսինի Թէքլիֆ էյլէմիչ տիր։ Շէֆիգ էլ Միւ"էյէտ պէյ պիւտճէյի Թէնգիա էտէրէք, զըմնէն ուսուլը մէչրութիյէթին ուսուլը իսթիպտատտան տահա ֆէնա օլըղընը իտտի'ա վէ Սատրա'զամ հազրէթլէրի տահի միւմաիլէյհէ մուճաճասաթ պիր ճէվապ վէրմիչ տիր։ Պա'տէհու 17 ֆասլտան 'իպտիրէթ օլան պիւտճէնին տիւյուն ը 'ումումիյէ զըսմը օգունմըչ, վէ անտէն սօնրա տահի գանուն ը մէզքիւրըն հէյ"էթ ի 'ումումիյէտի արայա գօնուլարագ էքսէրիյէթլէ գապուլ օլունմըչ տըր։ — Մէճլիսին 81ինճի իմթիմա'ընտա պիւտճէնին մա'աչաթը զաթիյէ զըսմընըն միւզաքէրէսինէ պաչլանմըչ տըր։ Շիւրէֆանըն, կիրիտ մէ"մուրիյինին, Զէյթունի էֆէնտինին, մա'աչլարընըն քէսիլմէսի Թէքլիֆ օլունմըչ իսէ տէ, հալընըզ Զէյթունի էֆէնտինին մա'աչը քէսիլէրէք մա'աչաթը զաթիյէ պիւտճէսի մատտ մատտէ գապուլ օլունմըչ տըր։ — Պա'տէհու Զաթ ը Շահանէ վէ խանէտանը սալթանաթըն Թախսիսաթը միւզաքէրէ էտիլմիչ տիր։ Թախսիսաթ ֆիհրիսթինէն անլաչըլտըղընա կէօրէ, Զաթ ը Շահանէյէ 24 միլիոն ղուրուչ մա'աչ, 5 միլիոն ղրչ։ մէսարիֆ վէ սա"իր ա'զա ի խանէտանա տահի 20 միլիոն ղրչ. վէրիլմէքտէ տիր։ Տամատլարա մա'աչ վէրիլմէմէսի Թէքլիֆ օլունտու։ Պու պապտէ պիր չօգ միւնագաչաթըն իճրասընտան սօնրա, տամատլարա մա'աչ Թախսիս էտիլմէմէսինէ էքսէրիյէթլէ գարար վէրիլտի, վէ իչպու թա'տիլաթլէ մէզքիւր Թախսիսաթ գապուլ օլունտու։ Պա'տէհու 6,800.000 ղրչ.տան ի'պարէթ օլան ա'ևան մէճլիսի մա'աչաթը Թախսիսաթը վէ 9,335,400 ղրչ.տան '՚իպարէթ օլան մէպ'ուսան Թախսիսաթը գապուլ վէ Թաստիգ էտիլտի։ — Մէճլիսին 82ինճի իմթիմա'՚ումումիսինտէ էվվէլա փաստիֆրի գանունընըն մէվատը մա'ատտէլէսի Թէզադիգ օլունտու։ 1ինճի մատտ '՚այնէն 2ինճի մատտ ուճագ պիր թա'տիլ իլէ գապուլ օլունմըչ իտի։ Եինէ մէզքիւր մատտէլէրէ տա՛իր ուզուն ուզատիյէ միւնասագաթ ճէրէյան էթմիչ վէ '՚ազըպէթ պիր գարար վէրիլէմէմիչ տիր։—Պա'տէհու Սատրա'զամ հազրէթլէրի կէչէն Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ տամատլարընըն մա'աչաթընըն լաղվը հագգընտաքի Թագրիրին էէնիտէն մէվզը'ի միւզաքէրէյէ գօնմասընը Թալէպ էյլէտի։ Վարդգէս վէ Պօչօ էֆ. մէզքիւր գարարընն լաղվ էտիլմէսի ճիհէթինէ կիտիլմէյէրէք տամատլարա մա'աչաթ իչիւն պաչդա սուրէթլէ փարա վէրմէք լիւզումընը տէրմիյան էթմիչլէր իսէ տէ, սատրա'զամ պու Թէքլիֆի գապուլ էթմէմիչ վէ '՚ազըպէթ արայա լէտել միւրաճա'ա 29 րէյէ գարչը 153 րէյ իլէ մէա"էլէ ի մէզքիւրէնին Թէքրար մէվզը'ի միւզաքէրէյէ վազ'ը գարարկիր օլմուշ տըր։ — Սօնրա Աբնավուտլըղա պիր հէյ'էթ ի մէպ'ուսէ ի'զամը հագգընտա վէրիլմիչ օլան Թագրիր օգունմըչ, վէ Սատրա'զամ փաշա հազրէթլէրի պու խուսուստա զայէթ մուճասասալ մա'լիւմաթ վէրմիչ, վէ «Իչի հիւքիւմէթէ պրագընըզ վէ նէթիճէսինի պէքլէյինիզ չիւնքի հիւքիւմէթ մէս"ուլիյէթի Թէմամըյլէ տէր'իւհատ էթմիչ տիր,» տէմիչ տիր։ Պունուն իւզէրինէ Փրիչէթինա վէ Իսակիւպ մէպ'ուսլարը Թարաֆլարընտան Աբնավուտլըղա մէպ'ուսանտան պիր հէյ'էթ ի նասիհանընն ի'զամը հագգընտա 'արիզ ու'ամիգ միւթալա'աթ տէրմիյան էտիլմիչ տիր։ Իթթիհատ Թէրագգը Ճէմ'իյէթինէ մէնսուպ ա'զանընն րէ"իսի օլան Խալիլ պէյ Սատրա'զամ փաչանընն իֆտատաթընը Թէ"նիտէն Աբնավուտլըղա մէպ'ուսանտան միւրէքքէպ պիր հէյ'էթ ի նասիհանընն ի'զամը հագգընտա վէրիլէն Թագրիրին րէտտիյէ պու պապտէ գուվվէ ի իճրա"իյէնին Թէմամէն հուրը վէ սէրպէսթ պրագըլմասընը Թէքլիֆ էյլէմիչ, վէ Թագրիր ի մէզքիւրըն 47 րէյէ գարչը 132 րէյ իլէ րէտտի գարարկիր օլմուշ տըր։

Մէ-ըն-էվ'է. Զաթ ը Շահանէ թէմամբլէ ի'ա-տէ ի 'աֆիյէթ էթմիչ օլմազլէ ձիւմ'ա կիւնիւ սէ-լամլըգ րէսմի 'ալիսինի իճրա էթմիչ տիր ։ — Ար-նավուտլըգտա զուհուր էտէն 'իսեան հալա տէվամ էտիյօր ։ 'Ասաքիր իլէ 'ասըլար արասընտա Ապրիլ 28տէ Գալանիք կէչիտինտէ պիր միւսաատէմէ պաշ-լայըպ 13 սա'աթ սիւրմիւշ վէ 'ագըպէթ 'ասըլար ֆիրար էթմէյէ պաշլատըգլարընտան մէզքիւր կէ-չիտ զապթ էտիլմիչ տիր ։ 'Ասաքիր ի միւրէթթէպէ գօմանտանը Թօրղուտ փաչանըն կէօնտէրտիյի րէս-մի րափօրթտան անկաչըլտըղընա կէօրէ , Գալա-նիք Պօղազընտա 2 կիւն միւսաատէմէ տէվամ էթ-միչ 2 զապթէթ վէ 25 գատար 'ասքեր չէհիտ վէ 60 գատար տա մէճրուհ տիւշմիւշ տիր ։ 'Ասըլար-տան փէք չօգ թէլէֆաթ վագը' օլտըղը կիպի , պայրագտարլարտան 'Իտրիս տէ մէճրուհ տիւշմիւշ տիր ։ Պէրլինէր թահէպլաթըն պէյանընճա էլեվէմ հաքիմ թէփէլէր Արնավուտլարըն էլինտէ պուլունտըղընտան , Գալանիք կէչիտինին թախլիսինէ էհէմմիյէթ վէրիլմէյօր իմիչ։ Մէճիսի վիւքէլա Սամ-սօն րէտիֆլէրինի թահթը սիլահա ալմազա գարար վէրմիչ տիր ։ — Սալը կիւնիւ Պազ ը 'Ալիտ Խա-րիճիյէ նազըրը իլէ Ինկիլիթէրրա սէֆիրի արասընտա կիրիա մէս"էլէսինէ տա'իր ճէրէյան էտէն միւքեա-լէմէտ , սէֆիր ի միւշարիլէյհ տէօրթ տէվլէթլէ-րին ճէզիրէ իւզէրինտէ հուգուգը հաքիմիյէթի 'Օսմանիյէյի մազհարը րի'այէթ էտճէքլերի վէ չա-յէտ կիրիտլիլէր գրալ Եօրկի նամընա եէմին էթ-մէքտէ մուսիրր տավրանըրլարսա , համի տէվլէթ-լէրին քեաֆֆէ ի թէտապիր ի մուզթազիյէյի իթթի-խազ էյլէյճէքլերի հագգընտա թէ'մինաթը րէս-միյէ վէրմիչ տիր ։ — Թարապլուսը Ղարպ վիլայէ-թինտէն կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ Գօվար հա-միսխինին թահգիգի զըմնընտա Ֆրանսա հիւքիւ-մէթի Թարաֆընտան 1 պինպաչը իլէ 4 զապթէ-տէն միւրէքքէպ օլարագ կէօնտէրիլէն հէյ'էթ իք-մալը վազիֆէ իլէ լազըմ կէլէն րափօրթընը թան-զիմ էյլէտիյի պիլտիրիլմիչ տիր ։ Հատիսէ փէյատէ միւլազիմի Ճան Փիէրփօլըն գօմանտա էթտիյի պէօ-լիւք թարաֆընտան իդա' էտիլմիչ , վէ գապահա-թըն պու զապթիթէ օլտըղը անկաչըլմըշ օլտըղընտան , քէնտիսի իչտէն էլ չէքտիրիլէրէք Ֆրանսայա ճէլպ էտիլմիչ տիր ։

Ինճ. ճէյ. 'Աալիյէ Նազըրը պիր թահրիրաթ ը րէսմիյէ իլէ Ազդապետարանա՝ Զաթ ը Շահանէնին ճիւլուս ը հիւմայունլարը միւնասէպէթիյլէ Ինճիլի ճէմա'աթ Թարաֆընտան Թագտիմ օլունան թէպ-րիքնամէտէն տօլայը Զաթ ը հազրէթ ի Շէհրիյա-րիէրինին փէք զիյատէ մահզուզ օլտըգլարընը , վէ պիր տիկէր թահրիրաթլէ տախի փայի-թախթտա 1326 սէնէսի ախզ ը 'ասքեր մու'ամէ-լէսինէ պու այըն 11ինտէ միւպաչէրէթթ օլունա-ճաղընտան , իչպու մու'ամէլէյէ նազարէթթ էտէճք հէյ"էթէ ա'զա ինթիխապ էթմէք լազըմ իսիյինի թէպլիղ պույուրմըշլար տըր ։ — Զարչէնպիհ կիւ-նիւ Պայպըլ Հաուս 'իպատէթիանէսինտէ Ատա-փաղար Հայուհաց Վարժարանը մէնճա'աթընա պիր տինի գօնսէր վէրիլմիչ տիր ։ Տիւնքի կիւն տախի Այնալը Զէչմէ Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ մէզ-քիւր քիլիսէ մէնճա'աթընա տիկէր պիր տինի գօն-սէր վէրիլմիչ տիր ։ — Պիթլիստէն հազըլտըղընա կէօրէ Հապրի նամ Քիւրտ քէօյիւնտէն միւթէպիա Շէյխ Սըլէյման' Վանըն Արճէչ նահիյէսի Փատնոց քէօյիւ-նէ կիտիպ պիր հարէքէթ ի միւրթէճի'անէ թէտա-րիք էթմէք իւզրէ թահրիքաթտա պուլունմըշ օլ-տըղընտան, Պուլանըգ էօլքէսի կիրիֆթարը տէհչէթ օլմուշլար տըր ։ — Վեր. Ք. Ս. Ճէմիշեան Իսքէն-տէրիյէ Ամերիգան քիլիսէսինտէ «Խրիսթիյանլըգ վէ 'էօմր ի հազըր» վէ «Կէչմիչէ պիր Նազար» մատաէլերի հագգընտա իքի տէֆ'ա նուճթգ իրատ վէ Աւագ Հինգշաբթի կիւնիւ տէ Էֆէնտիմիզին խաչտան սէօյլէտիյի եէտի սէօզլէր հագ ըընտա վա'զ էթմիչ տիր ։

Էբմ. ճէյ. Կիրակի կիւնիւ Ս. Փաթրիգ Մայր եկեղեցիտէ Պատարագ վէ վա'զ էթտի։ Սօնրա թէպ-րիք իչիւն կէլմիչ օլան Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, Ալման, Ավսթրիա վէ Ֆիլէմէնք սէֆարէթխանէլէրինին պիրինճի թէրճիւմանլարընըն թէպրիք վիզիթալա-րընը գապուլ էթտի ։ Էրթէսի կիւն միւսի բէսմի հէյ'էթլերին թէպրիքխաթընը գապուլ էթտիյի սը-բատա , Էրմէնի միւլէթինին մուհաֆազա ի մէվ-ճուտիյէթինէ խատըմ էսասլար հալընտա՝ տախիլի սէլամէթին վէ միւթէճիդէն իչլէմէքլիյին լուզու-մընտան պահս էթտի։ Սալը կիւնիւ Զատիկ միւնա-սէպէթիյլէ, պէրմի'թատ Ճէնէր Փաթրիգխանէսինէ 'ազիմէթլէ Րուսի փաթրիյինէ բասիմէ ի թէպրիքիֆա էթմիչ տիր ։ Զատիկ միւնասէպէթիյլէ վիւքէլ-գարթ որ վիզիթլերինի կէօնտէրէբէք Ս. Փաթրիգի թէպրիք պույուրմըշլար տըր ։ Էչմիածին կաթողի-կոսը , Կիլիկիա կաթողիկոսը , Երուսաղէմ փաթրիգ գա'իմմագամը , վէ Ս. Փաթրիգ հազրէթլերի հէք-տիկէրինէ թէպրիք թէլէկրաֆլարը քէչիտէ էթմիչ-լէր տիր։—Եէնի միւնթէխապ Էբմ. Գաթողիգ Սթամ-պոլ Փաթրիգի Թէրզեան Գերապայծառը ինթիխա-

պը Պապ ը 'Ալի վէ Փափա հազրէթլէրի թարաֆըն-տան թաստիգ օլուռմըշ տըր ։ Փաթրիգ Եղիշէ Սըր-բազան միւշարիւէյհի պա թէյէկրաֆնամէ թէպրիք էթմիշ տիր ։ Կիլիկիա Կաթողիկոսը տախի Աւագ երկուշաբթի կիւնիւ եէնի Փաթրիգէ թէպրիք վի-ղիթասը վէրմիշ տիր ։ — Քիլիսէլէրտէ միթինկ 'ագա էթմէք իւզրէ մուսիրրանէ Թալէպ օլուռնան միւսա-'ատէ վէ պա'զը չարթլար վէ թա'տիլաթ իլէ պու մաթլէպէ բու ի րիզա կէօսթէրիլմէսի, Ռուսիա էրմէնիլէրինի տախի չօգ գըզըրըմըշ օլուպ, ճէրի-տէլէրտէ պու խուսուսատա չէքվա վէ նախօշնուտի սէպէբի իչիտիլմէքտէ տիր ։ Պու տէֆ'ա էչմիածին կաթողիկոսը Փաթրիգխանէյէ եազըլըը պիր մէք-թուպատա քիլիսէլէրտէ միթինկ 'ագա էթմէյի գաթ-'իյէն նէհի պուլյուրմըշլար տըր ։ Մէ'մուլ էտէրիզ քի պու վագըթը վէ նիզամի թէրթիպ իլէ արթըզ չայան ը թէ'էսիւֆ հալէրէ մէյտան վէրիլմէյճէք վէ միլլէթ տահա զիյատէ հայաթի վէ զարուրի մէս-'էլէլէր իլէ օղրաչաճագ տըր ։ — Երուսաղէմ մա-նասթըրընտան էչխա սըրգաթ էտէրէք ֆիրար էտէն Մովսէս Սարկաւագ Սահակեան Պուլկարիսթանըն Շուման չէհրինէ գաչմըշ տըր ։ Փաթրիգխանէ մա-հալը մէզքիւր Թաղ. Յորհուրդընա մէզքիւր Սար-կաւագը թաթհ ը նազարէթտէ թուլթմալարը իչիւն եազմըշ վէ մէրգուումըն 'Օսմանլը հիւքիւմէթինէ թէսլիմի իչիւն տախի Տէրիսա'ատէթ Պուլկարիս-թան սէֆարէթխանէսինէ միւրաճա'աթ էթմիշ տիր։ — 40 ա'զատան 'իպարէթ օլարագ Հալէպտէ Հ. Բ. Ը. Միւթիւնըն եէնի պիր չու'պէսի թէչէքքիւլ էթմիշ վէ Ինճիլի էրմէնիլէրտէն պա'զըլար տա ա'զա օլմուշլար տըր ։ Մէզքիւր Միւթիւնըն Գա-հիրէտէքի մէրքէզի՝ Միացեալ Ընկերութիւնըն վի-լայէթլէրտէ 'իլմ ի զըրա'աթը թա'միմ իչիւն էտէ-ճէյի մէսարիֆաթը քէնտիսի թէ'միյէ էթմէքլիյի տէր'իհտէ էթմիշ օլուպ, եագընլարտա կիլիկիա տա'իրէսի իչիւն տախի մէզքիւր 'իլմ միւթէխաս-սիսլէրինտէն Միքայէլ էֆ. Նաթանեանը կէօնտէ-րըճէք տիր ։ Սանասարեան մէքթէպի հէյ'էթ ի ի-տարէսի տախի մէքթէպին եիւքսէք սընֆլարընա գըզըն նազարի, եազըն 'ամէլի սուրէթտէ ֆէննի ի զըրա'աթ թա'լիմ էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր ։ — Մէրսինտէն եազըլտըզընա կէօրէ 'ավֆա նա'իլ օլ-մուշ օլան 18 էրմէնիլէրտէն 7սի ղըյապի հիւքմ իլէ մանքիւմ իտիլէր, 1ի մանպէստէ էօլմիւշ իտի, 2սի 7 –8 կիւնտէն միւտաէթ ի մանքիւմիյէթլէրինի պիթիրէճէքլէր իտի ։ Տէմէք օլույօր քի անճագ 8 էրմէնի մազնար ը 'ավֆը 'ալի օլմուշ տըր ։ Ինճիր-լիւի վէ Միսխալի տուզլար ազատ պրագըլան Թիւրք-էր արաբնտա քէնտի մալէրինի թալան վէ սէվկիւլիւէրինի գաթլ էտէն ճանիլէր կէօրմէլէ-րինտէն նաչի չօգ հէյճանա կէլմիշլէր տիր ։ — Մշակըն եազտըզընա կէօրէ միւթէվէֆֆա Միքայէլ Կարասուլեանըն տուլ զէվճէսի Մարտ 30 (Ապրիլ 12ատ) բէսմի վասիյէթնամէ իլէ, եկատերինոսար-տա քա'ին 50,000 բուպլի գըյմէթինտէ պիր էվի-նի վէ 20,000 բուպլի գըյմէթինտէ էչխա ի մէն-գուլէսինի, Կիլիկիատա պիր մէքթէպ ինչասը ի-չիւն վագֆ էթմիշ տիր ։ Իչպու թէ'սիսաթըն մա-հալ վէ փլանըը Սթանպոլ Փաթրիգի՝ Ազգ. Ժողով վէ իքի Կաթողիկոսլար իլէ պէրապէր տիւչիւնէրէք թէրթիպ էտճէքլէր տիր ։ Վասիյէթնամէնին հիւք-միւ մէզքիւր հանըմըն վէֆաթընտան սօնրա ճարի օլաճագ տըր ։ — Երևան (Էվան) հապսխանէսին-տէն Ապրիլ 13ատ 31 փոլիթիգա միւթթէհիմլէրի պիր սէնէ մահպուս գալտրգտան սօնրա ազատ պրագըլմըշլար տըր ։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

— · —

Ֆրանսա. Ֆրանսա ինթիխապաթընտա թէսավի ի արայա գալմըշ օլանլարըն 2նճի ինթիխապլարը եարըն իճրա էտիլէճէք տիր ։ Մէպ'ուսանըն մէճ-մու'ը ա'տատը 597 օլուպ 233 տա'իրէ ի ինթիխա-պիյէլէրտէ 2նճի տէֆ'ա ինթիխապաթ իճրա է-տիլէճէք տիր ։ Իչպու ինթիխապաթըն նէթա'իճի անվաչըլընճայա գատար ֆըրգալարըն գուվվէթի պէլիսիզ գալաճագ տըր ։ Շիմտիյէ գատար 245 հիւքիւմէթ թարաֆտարը վէ 111 ֆըրգա ի մու-խալիֆէյէ մէնսուպ մէպ'ուսլար ինթիխապ էտիլ-միշլէր տիր ։ Թէսավի ի արայա գալմըշ օլան Մ. Միլրանտան պաչգա հէյ'էթ ի վիւքէլայա տախիլ զէվաթըն ճիւմլէսի ինթիխապ էտիլմիշլէր տիր ։ Պիր գաչ չէհրլէրտէ ինթիխապաթըն պէլի պիր ճիհէթ վէ մախսուսիյէթի՝ Սօսիալիսթլէր լէհինտէ վէրիլէն բէյլէրին էքսիլմէսի օլմուշ տըր ։ — Թայմ-չըն մուխապիրինին պէյանընճա Ուճուգ պէնտի-միզտէ զիքր էթտիյիմիզ Մր. Րոզվէլթին նուԹգը Ֆրանսա տա ֆէվգէլ'ատէ հիւան ի թէ'սիր հասըլ էթմիշ տիր ։ Մուխապիր ի միւմանիէյհին պէյանընճա Փարիսին կէրէք հուրրիյէթփէրվէր կէրէք մու-հաֆազաքեար զաչէթալարընըն օլ նուԹգ հագգըն-տաքի պէյանաթլարը, տար իւլ Ֆիւնուն մէհաֆի-լինտէ վէ սալօնլարտա անա տա'իր սէօյլէնէն սէզ-լէր մէզքիւր նուԹգընէ տէրէճէլէրտէ հիւան ի թէլագրէյա մազնար օլտըղընը իսպաթ ու իրա'է էտէրլէր ։ Մր. Րոզվէլթ Ամէրիգա սէֆարէթխա-

նէսինտէ Ֆրանսա փարլամէնթօսընըն պիր հէյ՛էթ ի մէպ՛ուսէսինի հուզուրընա գապուլ էթմիչ, վէ հէյ՛էթին բէ՛իսի՝ Մր. Րօզէվէլթին պէյնէլմիլել սուլհ ու միւսալէմէթ լէհինտէքի սա՛յ ու զայրէթլէ-րինի զիքր էթտիյինտէ միւշարիւէյհ ճէվապէն Մ. Ամերիգա իլէ Մէքսիգօ արասընտաքի իմթիլափտա լահէյ հաքէմ մանքէմէսինէ միւրաճա՛աթ էտէն իլք պիյասէթչինաս օլմաղլըզմտան տօլայը իֆթիխար էտէրիմ,» տէմիչ տիր։ Ֆագաթ լահէյտէ 'ագտ էտի-լէճէք, Յիւնճիւ գօնֆէրանս միւնասէպէթիյլէ քէնտի նուֆուզընը գուլլանաճաղընա պէյան ը իւմիտ էտի-լինճէ, միւշարիւէյհ «Իմթիրընըզտան չըգարմայընըզ քի պէն անճագ զայր ի րէսմի պիր ատէմ օլարզըմ-տան, սիզին իմա էթտիյինիզ Թարզտա իլէմէյէ հագգըմ եօգ տըր։ Սապրդ պիյասէթչինաատան պի-քիսի հէր քէսէ քէնտիսինին հալա պիր չիյասէթ-չինաս օլարզը ֆիքրինի ասլա վէրմէմէլի տիր,» տէմիչ տիր։

Պէլճիգա. Պիր խայլը միւտաէթատէն պէրու քիւ-չատը իչիւն պիր չօգ թէհլիյաթ կէօրիւլմիւշ օլան Պրուքսել սէրկիսի Ապրիլ 23տէ Գրալ Ալպէրթ Թարաֆընտան րէսմէն քիւչատ էտիլմիչ տիր։ Գրալ հազրէթլէրի պու միւնասէպէթլէ իրտա էթտիյի նուԹգընտա Պէլճիգանըն ի՛մալաթ վէ թիճարէթճէ էթմիչ օլարզը 'ազիմ Թէրագգույը զիքր էթտիքատէն սօնրա տէմիչ տիր քի, «Պէլճիգանըն Թաչգըն ֆա՛ալիյէթի հաթթա Աֆրիգայա պիւէ եայրլմըշ վէ Սէրկինին միւսթա՛մէրաթ չու՛պէսինտէ Թէչհիր օլունան էչեա Պէլճիգանըն Գօնկօտա նէ իչլէր պա-չա չըգարմըշ օլարզընը կէօսթէրիր» Միւշարիւէյհ մէզգիւր Սէրկիյէ իչթիրաք էթմիչ օլան էճնէպի ագվամա Թէչէքքիւրաթընը պէյան էտիպ տէմիչ տիր քի, «Իչպու իչթիրաք չալըշգան վէ սուլհիպէրվէր Պէլճիգանըն սա՛իր գավմլարտա ուչանտըրըտըղը հիս-սիյաթ ը հիւրմէթքեարանէ վէ մուխատէնէթքեա-րանէ էն 'աճիպ տեւիւի տիր։» Գրալ սէրկիյի րէսմէն քիւչատ էթտիքատէն սօնրա գրալիչա իլէ պէրապէր եվվէլա գատըն իչլէրի տա՛իրէսինի, պա՛-տէհու Պէլճիգա չու՛պէսինի վէ անտէն սօնրա տա-խի սա՛իր միւլէթլէրին տա՛իրելէրինի զիյարէթ էթմիչ տիր։ — Մր. Րօզէվէլթ Փարիսատէն Պրուք-սելէ 'ազիմէթլէ սէրկիյի զիյարէթ էթմիչ տիր։

Ինկիլթէրրա. Մէպ՛ուսան մէճլիսի՝ կէչէն հաֆթա Զարչէնպիհ կիւնիւ պիւտճէյի Յիւնճիւ տէֆ՛ա միւ-զաքէրէտէն սօնրա 93 րէյ էքսէրիյէթլէ գապուլ էթմիչ տիր։ Էրթէսի կիւն պիւտճէ լայհասը չար-չապուք Լօրտար մէճլիսի Թարաֆընտան տախի գապուլ վէ Թաստիգ օլունարագ գանուն հալինէ կէլմիչ տիր։ Ինկիլթէրրանըն պաչ հաքիմի օլան միւհրտար Լօրտ՝ մէզքիւր պիւտճէնին մէպ՛ուսան վէ Լօրտար մէճլիսի արասընտա զուհուրա կէլմիչ օլան էն չէտիտ միւճատէլէ աթէչինի ԹուԹուչ-սըրմըշ չընկըյը չըգարմըշ օլմասընտան տօլայը իլէլէպէտ մէչհուր օլաճաղընը պէյան էթտիքատէն սօնրա, Լօրտ Լէնզտաուն վէ տօսթլարընա Թէվֆի-հի խիթապ էտէրէք «Ուսմարըմ քի պիպիմ,» պու պիւտճէյի քէսմալ ը 'իֆֆէթ ու իսթիգամէթ վէ 'ադալ ու տատ իլէ իձրա էտէճէյիմիզէ սիզ տախի ինանըր-սընըզ,» տէմիչ տիր։ —Լօրտ Ֆիչընըր Թագրիպէն 8 սէնէլիք պիր ղայղուպէթտէն սօնրա Ապրիլ 27տէ Ինկիլթէրրայա 'ավտէթ վէ միւվասէլէթ էթմիչ վէ գարայա չըգմըշ տըր։ Ֆիլհագիգա, Թայմըզընը տա-խի պէյան էթտիյի վէճհլէ միւշարիւէյհին վաթան-տան մէհճուրիյէթի սայքի պիւա ֆասըլէ 36 սէնէ սիւրմիչ տիր։ Օ իպԹիտա Սուտանտա պէօյիւք պիր չէօհրէթ գաղանտըգտան սօնրա, Թրանսվալ մուհարէպէսինտէ ճէն. Աֆրիգայա էվվէլա էրքան ը հարպ րէ՛իսի սըֆէթիյլէ կիթմիչ, վէ պա՛տէհու օրատա պաչ գօմանտանլըգ վազիֆէսինի իֆա էթտիքատէն սօնրա, 7 սէնէ տախի պաչ գօմանտան սըֆէթիյլէ Հինտիսթանտա վագթ կէչիրմիչ տիր, վէ կէրչի միւշարիւէյհին թէտպիրլէրինտէն պա՛զը-սը թէնգիտ ու մու՛ախազէ էտիլմիչ իսէ տէ, օ Հին-տիսթանը մէ՛մուրիյէթինէ պաչլատըզը վագթտա-քինտէն խայլըճա գուվվէթլի հալտէ թէրք էթմիչ տիր։ —Լօնտրատան Մանչէսթըրա գատար օլան 293 քիլօմէթրօյը հավա կէմիլէրիյլէ գաթ՛ էթմէք իչին աչլըան միւսապագատա Ֆրանսըզ հավա կէմիճիլի Մ. Փօլհան մէզքիւր մէսաֆէյի 3 սա՛աթ 53 տա-գիգատա գաթ՛ էտէրէք միւքեաֆաթը գազանմըշ տըր։ Միւմաիլէյհին Ինկիլիզ բաքիպի անճագ 171 քիլօմէթրօ եօլ գաթ՛ էտէպիլմիչ տիր։

Մէ-ըննէվվէ. Զէմանէմիզին էն մէչհուր մու-հարրիրլէրինտէն պիրիսի օլան Նօրվէճիալը չա՛իր հիքեայէնիւվիս Պիյօրնսօն Ապրիլ 26տա Փարիստէ վէճաթ էթմիչ տիր։ — Ամերիգատա տէհչէթլի գասըրղալար սէպէպիյլէ փամուդ մահսուլը խայը-ճա միւչարը խասար օլմուչ օլուպ, պա՛զը թա-րաֆլարտա մահսուլաթ ը մէզքիւրէնին նըսֆընըն թէլէֆ օլմուչ օլմասընտան գօրգուլմագտա տըր։ —Թէֆթ Նիւ Եօրգ վալիսի Մր. Հիւղ՝ վէճաթընը խապէր վէրմիչ օլարզըմզդ, հաքիմ Պրուսրըն հէ-րինէ թա՛սին էթմիչ վէ միւշարիւէյհ տախի մէզ-քիւր մէ՛մուրիյէթի գապուլ էթմիչ օլարզընտան, Մր. Րօզէվէլթին 1912տէ եվնէ բէ՛իս ի հիւքիմէթ նամզէտի թա՛սին օլունմասը տահա միւհթէմիլ պիր հալէ կէլմիչ տիր։

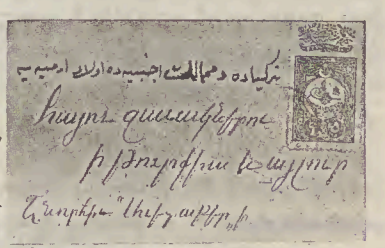

Սեվկիւլիւ չօճուղլար,

*Կէչէն Ծնունդ եօրթուսը միւնասէպէթիյլէ թօփլանտըղըմըզ-տա նէ' գատար մէս'ուտ իտիյիմիզի գիքր էտէրսինիզ, վէ պիզիմ մէս-'ուտիյէթիմիզին սէպէպի մուհապպէթ, տօսթլարըմըզա վէ Քրիստոսա տօղրու օլան մուհապպէթ իտիյի հազգընտա սանըրըմ քի իթթիֆագ է-տէրիզ։ Պիզի պիր մուհապպէթ քիւրէ ի հավասը իհաթէ էթտիյինտէ կիւնէչ պէրրագ պիր սուրէթտէ փարլատըղը վագըթ գուչլար էօթմէմէք էտէմէտիքլէրի միսիյլիւ, հիչ պիր քիմսէ տախի մէս'ուտ օլմամագ էտէմէզ։ Լաքին չիմտի պաչգա պէօյիւք պիր եօրթու իճրա էտիյօրրզ։ «Ծնունդ մուհապպէթ եօրթուսը» վէ պու եօրթու «Իւմիտ եօրթուսը» տըր։ Պիզ պունա Զատիկ եախօտ գրյամ եօրթուսը տէրիզ, լաքին պու իտիլէրի անլամագ իչիւն չօգ էվվէլքի թարիխի վագը'ալարը եօգլամագ լազըմ կէլիր։ Պէօյլէ էտէրէք վագըթ ալմագ իս-թէմէմ։ Անճագ Զատիկէ նի'չիւն Իւմիտ վէ մէսէրլէթ եօրթուսը նազարըյլէ պագտըղըմը սիզէ սէօյ-լէմէք իսթէրիմ։ Ֆիքրիմի պիր հիքեայէ իլէ պէյան էտէճէք օլամի ի'թիրազ էթմէյէճէկինիզէ էմին իմ։

Եազըն ասնլարընտա պիր կիւն քիւչիւք պիր գըզ քէնտի փէտէրինին պաղչէսինտէ օյնամագ-տա իտի, վէ ասնրա իսթիրահաթ էթմէք իչիւն օճուրտու։ Գըզճըղազըն գուչլար, չիչէքլէր, աղաճ-լար վէ օլ էաքի սէվկիւլիւ պաղչէնին հէր չէյի իլէ սէօյլէչմէք իչիւն խուսուսի պիր թարզը վար իտի։ Զէվալլընըն օղլան եա գըզ պիր բէֆիգի պուլուշմաղընտան՝ պու նէտնէլէր քէնտի տօսթլարը մա-գամընտա օլուպ՝ անլէր իլէ սէօյլէմէյի վէ անլէր տէ քէնտիսինէ ճէվապ վէրիյօրլար տէյիւ խայալ էյ-լէմէյի սէվէր իտի։ Պէօյիւք էլմա աղաճընա՝ էօյլէնին սըճագլըղընտան քէնտիսինի մուհաճագա էթմէք իչիւն քէնտի եայըլմըշ եէչիլ գօլլարընը աչմագլէ նէ' գատար քէրիմ օլարղընը սէօյլէտիյի սըրատա, պիրտէն կիւնէչչին ալթընտա տուրան քիւչիւք, գուրու վէ եիւրէք չէքիլտէ պիր գապուգ կէօրտիւ։ Կիթտի վէ անը ալտը, վէ անը քէնտի էլիտէ սալլամաղա պաչյատրղ՛տա, գապուղըն իչիտէ պիր չէյ հարէքէթ էտէր վէ սէս չրգարըր իտի։ Պու նէ՞ օլապիլիր իտի։ 'աճէպա անըն իչիտէ սօգուլմըշ կիրմիչ օլան պիր գում տանէսի՞ մի՝ եօգտա օր այա կիրիպ օլ քիւչիւք հապսխանէ իչիտէ մէն' օլուննա-րագ էօյմիւշ օլան քիւչիւք պիր պէօճէ՞ք մի իտի։ Մէրագընը գանի՛ էթմէք իչիւն գապուղըն իքի գրսմլարընը այրտար վէ անըն իչիտէն քիւչիւճէք վէ եուվարլագ պիր չէյ տըշարը չըգտը։ Պու չէյ ինճու եախօտ գայմագ րէնկիտտէ օլուպ փարլար իտի։ Գըզճըղազ՝ «Ա՛հ քիւչիւք ինճու, սէնի պուլ-տըղըմ իչիւն սէվտինիրիմ, սէնի տա՞իմա սագլայաճաղըմ,» տէյիւ նիտա էյլէտի։ Եէնի պուլտըղը պու քիւչիւք տօսթ՝ գըզճըղազըն սըճաճըգ էլիտէ տուրտըղը վագըթ զանն էտէրսին կիւլէրէք անա «Պէն տէ սէնի սէվէրիմ, քիւչիւք գըզ,» տէր իտի։ Ո պուլտըղը պու խազինէյի էվէ կէօթիւրտիւ վէ անը չէքմէճէնին պի՞ր քէօչէսինտէ քիւչիւք պիր գուճու իչիտէ սագլատը։ Հէր կիւն անը տըշարը չըգա-րըր վէ անըն իլէ սէօյլէյիր վէ անա «Ինճուս» տէր իտի։ Գըշըն խասթա օլուպ տա քէնտի գուգլատը իլէ օյնամագա եախօտ պիր քիթապ իւզէրինէ պագմագա մուգթէէտիր օլմատըղը վագըթտա, պու խա-զինէսինի էլինտէ թուռթար վէ զանն էտէրսին օ քէնտիսինէ ըահաթլըգ վէրիր իտի։ Պահարըն իլք կիւնլէրինտէ պիր կիւն փէտէրի գըզըն քէնտի ինճուսը իլէ օյնատըղընը կէօրտիւ։ գըզընը տիզլէրի իւզէրինէ ալտը վէ՝ «Սէվկիւլիւմ, անըն նէ օլտըղընը պիլի՞ր մի սին, օ պիր թօխտում տըր։ էկէր

անը թօփրաղըն իչինէ գօյաճագ օլսան եէրտէն կիւզել վէ եաչայան պիր նէպաթ չըգար, վէ րէնքլի վէ խօչ գօգուլը չիչէքլեր աչար,» տէտի։ Գրգճրղազ ճէվապէն՝ «Ա՛խ փէտէրիմ, պէնիմ կիւզել, քիւչիւք ինճուման նա՞սըլ սօղուգ վէ գարանլըգ թօփրագ իչինէ գօյայըմ վէ արթըգ անը կէօրմէյէյիմ,» տէտի, վէ քէնտի քիւչիւք փարմաղլարըյլէ էլինտէքի թօխումը էյիճէ սըգսը։ Լաքին օ փէտէրինի սեվգը վէ անըն տա՞իմա տօղրուլը սէօյլէտիյինի պիւիր իտի։ Փէտէրի անը թաթլըլըգլէ գանտըրսը, վէ պիրլիքտէ պաղչէյէ կիթիւլեր, վէ օրատա քիւչիւք պիր չուգուր գաղարագ թօխումը իչինէ կէօմտիւլեր։ Թօխումը թօփրագլէ էօրթտիւքլերինտէ քիւչիւք գըզ կէօզ եաչլարընը գապթ էտէմտէտի վէ չօգ կիւնլեր աղլատը։ Քէնտի չէքմէճէսինի աչմադա եիւրէյի տայանմազ իտի, չիւնքի խադինէսինին օրատա պուլունմատըղընը պիւիր իտի։ Լաքին օ քէնտի թօխումընըն կէօմիւլմիւչ օլտըղը եէրի սուվարտը վէ իւմրտլէ պէքլէտի, ղիրա փէտէրինին սէօզիւնէ էմին իտի։ Նիհայէթ պէրրագ պիր սապահտա եէրին եիւզիւնտէ քիւչիւք եէչիլ պիր ֆիլիզ կէօրիւնտիւ։ Գըզ փէտէրինին եանընա գօչտու վէ՝ «Փէտէրիմ, չապըգ կել քի կէօրէսին, ինճուման մէյտանա չըգըյօր,» տէտի։ Օլ քիւչիւք ֆիլիզ եիւզէրճէ եավրագլարլէ պէօյիւք պիր նէպաթ օլուպ՝ սօնրա տաիսի կիւզել չիչէքլեր աչարագ անլերին խօչ գօգուսըյլէ պիւթիւն պաղչէյի տօլտուրտըղընը կէօրտիւյիւնտէ՝ գըզճըղազըն մէսէրրէթինի խայալ էյլէյինիզ։ Եագ կիւնլերինտէ անլերին ուզուն միւքեալէմէլերինի, վէ պու իլի 'աճիպ խուսուսլարը եան՛ի պիր վագըթ զա՛յ օլմուշ օլան ինճուընըն չիմտի տահա ճէլիւ օլարագ 'ավատէթ էթտիյինի, վէ քիւչիւք գըզընը պու եօլ իւէ իւմիտ հագգընտա կիւզել պիր տէրս էօյրէնմիչ իտիյինի խայալ էտինիզ։

Պու հիքեայէ՝ անտէ հագիգի էօլիւմ պուլունմայան Ալլահրն 'աճա՞իպ տիւնեասընտա հայաթ տէրսի տիր։ Թէպէտտիւլ վար, լաքին զա՛յաթ եօգ սըր։ Էօլիւմ հէր չէյէ խիթամ վէրիր կիպի կէօրիւնտիւյիւնտէ՝ օ անճագ պաչգա պիր հայաթընը պաչլանկընճա սըր։

Քրիստոսրն ճէսէտի Յաչտան աչաղը ալընտըղընտա հասէտճի քեահինլէր վէ 'իւլէմա, Բօմալը զալիմ 'ասքէրլեր վէ միւքետտեր չակիրտլէր հէր չէյին սօնու կէլմիչ տիր զանն էթտիլեր, լաքին իւչիւնճիւ կիւնտէ ճէլիչ պիր Քրիստոս կէօրիւնտիւ, էօյլէ պիր Քրիստոս քի ճիւմլէ 'սարլարընը իւմիտի վէ մէսէրրէթի օլուպ՝ իւ էլ էպէտ հայաթտա սըր։ Օ պու կիւն պիզիմ արամըզտա եաչար, վէ պիր վագըթ անընն արտընճա անճագ պիր գաչ քիչիլեր կիտէր իքէն՝ էլեեվմ պիզիմ հէմճինսլերիմիզէն տիւնեանընն հէր պիր մէմլէքէթինտէ միլեօնլարճա քիմսէյէր Անը սեվերլեր վէ անա թէպա՛իյէթ էտերլեր։ Պունուն սէպէպի անընն էօլիւմէ վէ գօրգու թէսավվուրընա զալիպ կէլմիչ վէ քէնտի միւ՛մինլերինէ էօլմէզ պիր իւմիտ մէսէրրէթի կէթիրմիչ օլմասը սըր։

Սիզին ճիւմլէնիզէ մէս՛ուտ պիր Զաաիկ թէմէննի էյլէյէրէք՝

Գալըրըմ սատրգ տօսթընըզ

Քէաբէկ

Մաչիս Նաղմէսի

Տինլեյինի՛զ, չօճուգլար,
Էթրաֆտա պիր աճէնկ վար,
Պիւթիւն ճիհան նաղմէսազ,
Հէր ճիհէթտէն պիր ավազ։

Շու չաղլայան ըրմագլար,
Ձանլարը ֆէրրահ գըլար,
Շու էօթիւշէն պիւլպիւլլէր,
Սանըրսըն ճանա սեօյլէր։

Թաթլը էսէն շու րիւզկեար
Հէր եանսա րահեա սաչար,
Պիւթիւն 'ալեմ պիր թամպուր,
Իհթիզազ էտէր տուրուր։

Պին պիր չէշիտ չիչէքլեր,
Պա՛գ, հէվսի եիւզէ կիւլէր,
Ա՛մա՞ն, պու նէ՛ խօշ մէվսիմ,
Պիզ տէ սէս եիւքսէլտէլիմ։

"Խօշ կէլտին կիւզել Մայիս,
Մէտհինի էթմէք ճա՞իզ,
Սէն այլարըն սուլթանը,
Թապի՛աթըն սէն շանը։

Սէֆա կէլտին, սէն պիզէ,
Ֆէյֆ վէրտին ճիւմլէմիզէ,
Հիչ այրըլմա սէն պիզտէն,
Պիզիմլէ գալ էպէտէն։"

Գր. Հ. Գալուստեան

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔՓԷՊԻՆԻՆ ՊԱՇԼԱՆԿԸՁԸ ՎԷ ՀԱԼ Ը ՀԱՁԸՐԸ

Եթէ ոէնէ էվվէլ պիր կիրակի սապահը կիւզէլճէ կիյինմիչ պիր 'ամէլէ Ինկիլթէրրանըն կլօսթըը չէհրինին մա'լիւմ պիր ոօգաղը իւզէրինէ օլան քէնտի էսքի էվինէն տըշարը չըգար, վէ եավաչ եավաչ պայըրտան աշաղը էնտի։ Օրատա «եէնի խան» իսմինէ պիր պինա վար իտի, վէ հալա տախի վար ուըր։ պուննուն գարշըսընտա պիր պաղչէ օլուշ՝ անըն մէրքէզինէ եօսուն գափլամըշ պիր գույու, վէ գույունըն էթրաֆընտա խօշ րա՞իհալը գարանֆիլ օճաղլարը վար իտի։

Լաքին պիր թագըմ ոօգաղ չօճուղլարը չիչէք օճաղլարը իչինէ պիրի պիրլէրինի եիթէրէք վէ չամաֆա չըգարարագ վէ գապա սէօղլէր սէօյլեյէրէք օլ կիրակի սապահընըն սիւքիննէթինի իլալ էտէրլեր, վէ օլ մուգաատէտ կիւննիւն սապահընը նախօղ գըլարլար իտի։

Մաթպա'աճըլըգլէ մէշղուլ օլան Րօպէրթ Րէյքըս իսմինէքի պու աաէմ՝ չօճուղլարըն ղալապալըգը իչինէ կիրօի վէ քէմալ ը սիւքիննէլ անլէրին իւզէրինէ պագը։ Սօնրա քէնտի քէնտինէ «Պու վէճէյէ աղ վագրթտան պիւթիւն պիւթիւն պաչտան չըգաճագլար։ Պէօյլէ օլմամալը տըր. անլէրտէ իւմիտլի գապիլիյէթլէր վար տըր,» տէյլու տիւչինտիւ։ Սօնրա եիւքսէք սէսլէ անլէրի չաղըրարագ «Չօճուղլար, պէնիմ իլէ պէրապէր կէլինիզ» տէտի։ Չօճուղլար պաղրըշարագ, պիրիպիրլէրինի եիթէրէք սօգագտան աշաղը անըն արտըն ճա կիթտիլէր, վէ պու էանատէ Րօպէրթ Րէյքս՝ էվէ եէթիշտիքլէրինտէ անլէրի նա'սըլ զապթ էտէճէյի իւզէրինէ միւլահազա էտիյօր իտի։

«Պէն սիզէ հէման չիմտի վէ թամամ պու-բատա պիր մէքթէպ աչաճաղըմ. օլ մէքթէպ մէճճանէն օլաճագ վէ անըն խօճասը պէն օլաճաղըմ,» տէտի։ Չօճուղլար պու միւժտէյի հայգըրըշ վէ նիտալարլէ գապուլ էյլէտիլէր։ Զէվալլըլարըն իւսթլէրի պաշլարը օլ գատար էսքի փիւսքիւ իտի քի՝ կիրակի մէքթէպինէ կիտէմէզլէր իտի, վէ անլէրին էօնիւնտէ պաչգա հիչ պիր նամուսլը եէր աչըգ տէյիլ իտի։ Էրթէսի կիրակի կիւննիւ Րօպէրթ Րէյքսին խանէսի օլ թագըմտան օլան չօճուղլար իլէ տօփ տօլու պուլունտու։

Չօճուղլարը պօզուլմատան գուրթարմագ իչիւն կիրակի կիւննիւ անլէրէ մէճճանէն աչըգ օլան պիր մէքթէպ պուլունմասը ֆիքրի հէր Խրիսթիյանա էն ֆա՞իտէլի թարղ կէօրիւնտիւ։ Պու ֆիքր չէհրատ, էյալէթտէ վէ Ինկիլթէրրատա եայըլըը։ Ֆրանսատա վէ Ալմանեատա վէ Ավսթրալիատա վէ Միւսթէհիտէ ի Ամէրիգատա գապուլ օլունտու։ Էլեվմ հէր մէմլէքէթտէ վէ հէր մէզհէպտէ պէօյլէ մէքթէպլէր վար տըր, վէ օրալարտա կիրակի սապահը Ք. Մուգաատէտ մէճճանէն թա'լիմ օլունուր։

ՅԱՐԳԱԼԸ ՄԻԼԼԷԹԼԷՐՏԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔՓԷՊԻ ՇԱԿԻՐՏԱԼԻՐԻ ՄԻԼԼԻ ԳՐՅԱՖԷԹԼԷՐԻՑԼԷ

Պէօյլէճէ սատէ վէ ալիգամթ ճէլպ էթմէզ պիր թարզտա 1780 թարիխինտէ պայլայան պու իլ թագրիպէն պիր պուլունմա'ան զարֆընտա զիյատէսիյլէ թէրագգի էյլէմի։ Տիւննաննըն կիրակի մէքթէպինին իլգ 'ումումի մէճլիսի 1889տա Ցուլիստէ Ինկիլթէրրատա, իքինճիսի՝ Մ. Ամէրիգատա Սէյնթ Լուիսատ 1893տէ Սեպտեմբերտէ, իւչինճիսիսի՝ Լոնտրատա 1898տէ Ցուլիստէ, տէօրտինճիսի՝ Երուսաղէմտէ 1904տէ Ապրիլտէ, պէշինճիսի՝ Րօմատա 1907տէ Մայիստէ թէճճմիս՝ էյլետիյի կիպի՝ ալթընճըսը պու Մայիս 22տէ Մ. Ամէրիգանըն փայթախթը օլան Ուաչինկթընտա թէճէմմիս՝ էտէճէք, վէ օրատա 50տէն զիյատէ մէմլէքէթլէրտէն կէօնտէրիլմիչ օլան պիր գաչ պին մուրախխասլար հաղըր պուլունաճաղլար տըր։ Սա՞իր պիր գաչ մէչհուր խաթխալէր իլէ պէրապէր Մ. Ամէրիգա բէ՞իսի Մր. Թէֆթ տախի օրատա սէօյլէյճէք տիր։

Սօն խաթաթիսթիգէ պագարագ՝ 275,000 կիրակի մէքթէպլէրի մէվճուտ օլուշ՝ անլէրին մէ՞

մուրլարընըն, խօճալարընըն վէ չակիրալէրինին մէճմու՛ը եէքիւնիւ 25 միլիօն տըր։ Եվրօփանըն պիր չօգ չէհրլէրինատէն մա՛տա, Հինտիսթանտա, Ճափօնտա, Մէքսիգատա վէ սա՛իր մահալլէրտէ կիրակի մէքթէպլերի պուլունուր։ Զաթէն Ամէրիգատա անըն իճրա էթտիյի վազիֆէ փէք մուհիմմ տիր։ Քորէատա, Զինտէ, Շիմալի վէ Ճէնուպի Աֆրիգատա իւմիտլի պաչլանկըճլար օլմուչ, վէ հալա Ասիանըն Թուրքիա գրա՛ասընտա վէ Պաղեստինտէ էփէյի ֆա՛իտէլերի կէօրիւլմիուչ տիր։

Պու կիպի պիր հադիր պաչլանկրճըն պէօյլէ ճէլիլ պիր նէթիճէսի օլաճաղընը քիմ էվվէլտէն իտապեր վէրէպիլիր իտի։ Լաքին պու իչ կիթտիքճէ տահա չօգ թէրագգը էտէճէք տիր։ զիրա Ք. Մուգատտէսի խուսուսիլէ չօճուգլարա վէ նէվճիվանլարա վէ ճիւրիւ Խրիսթիյանլարա տահա զիյատէ էսասլի սուրէթտէ թա՛լիմ էտէրէք՝ Սլլահընըն մէլէքիւթիւնիւն խաթիչարընա պէօյիւք պիր վասրթա օլաճաղընա չիւպհէ եօգ տըր։

Պուրատաքի թասվիրտէ, ֆարգլը միլլէթլերտէն օլան կիրակի մէքթէպի չակիրալէրինին պիր կիւրունը քէնտի միլլի զէյաֆէթլէրիյլէ կէօրիւնիւր։ Էլլէրինատէ թուրմրչ օլարգլարը հաչ 'ալամէթի օլան պայրագ իւգերինատէ՝ «Պու 'ալամէթլէ զալիպ օլաճագսընն» քէլամը եազըլմըչ տըր։

ԳԷՅԱՄԷԹ

«Պէն իմ գըյամէթ վէ հայաթ,» տէյէն՝
Զաթէն հայաթըն մէնպա՛ը իքէն,
Պու կիւն մէզարընն մուզիմ պաղրընտան
Գըյամ էյլէտի, փիւրհաշմէթ, խէնտան։

Արթըգ մաղլուպ տըր էօլիւմ վէ կիւնահ,
Իւմիտ ճանլարը գըլար միւֆէրրահ,
Մուճիպ ի տէհշէթ տէյիլ տիր մէզար,
Ճանա սօն նասիպ տէյիլ ահու զար։

Մէսրուր օ՛լ, միւ՛մին, չիւն՝ պու գըյամէթ,
'Էօմր ճիհատընտա սանա տըր գուվվէթ.
Սէմավի սիւրուր սէնին սօն հիսսէն,
Ֆիթրուր կէթիրմէ 'կէր եօրդուն իսէն։

Եէնի Իսրայէլ, հայտէ՛, ճիւմլէթէն
Պու կիւն հաշմէթլէ օ գըյամ էտէն
Զաթ ը ձէլիլին 'ազիզ իսմինէ
'Աշգլէ նաղմէսազ օլալըմ պիզ տէ։

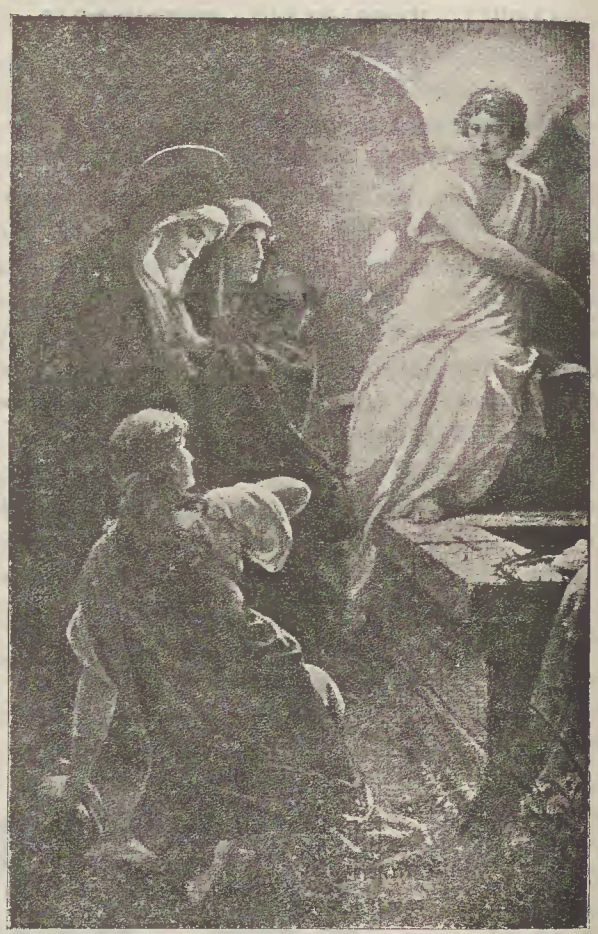

"Ο ԳԸՅԱՄ ԻԹՏԻ" (*Plockhorst*)

Էյ Շէմսի սալահ, սէն տէ ղէր զէման
Իւգերիմիզէ ահ, էյլէ լէմ'ան,
Ձելիլ նուրընա հասրէթիմիզ վար,
Պիզի իհտա էթ Քանանա գատար։

Գր. Հ. Գալուստեան

ՔԻՒՉԻՒՔ ՊԻՐ ԶՕՃՈՒՂԸՆ ՄԷՐԱԳԸ

Քիւչիւք չէյլէր վէ քիւչիւք չօճուգլար չօգ տէֆ'ա պէօյիւք նէթիճէլէրէ սեպէպ օլմուչլար տըր։ Օլապիլիր քի մուհիմմ պիր ալէթ օլան տուրպինին իճատը աթիտէ զիքր օլունան հալլէրտէ քիւչիւք պիր չօճուղըն մէրագընտան հասըլ օլտուղընը պիլմէզսինիզ։

Հադգընտա սիզէ սէօյլէյէճէյիմ չօճուգ ֆիլէմէնք մէմլէքէթինտէ սաքին օլան պիր կէօզլիւքճիւնիւն օղլու իտի։ Պու չօճուգ վէ հէմշիրէլէրի քէնտի

փէտէրլէրինին տէսթկեահը իւզէրինտէ օյնամաղը սէվէրլեր, վէ փէտէրլէրինին չալըշտըղը վագրթ իսթէ՛մալ էյլէտիյի պիր ազ եասսը վէ մուզ՛ար (չուգուրճա) ճամլարըն իչինտէն չօգ տէֆ՛ա տէ-նիզի սէյր էտէրլեր իտի։

Պիր կիւն էօյլէ վագը՛ օլտու քի, չօճուգ պու ճամլար իլէ օյնատրդը սըրտատա ճամլարը քէնտի կէօզլէրի էօնիւնէ էօյլէ թուսթատու քի չէհրին ուլու քիլիսէսինին գուլլէսինտէքի սա՛աթ անա չօգ եագըն կէօրիւնմիւ։ Պու չէյ անա չօգ 'աճա-՛իպ կէլտի, զիրա սա՛աթ գուլլէսի օլ գատար ուզագ իտի քի՝ սաթ կէօզլէ սա՛աթըն անճագ 'ագրէպլերի կիւճ իլէ կէօրիւնիւր իտի։ Պիր ազ վագրթ սա՛աթա, պիր ազ վագրթ տախի ճամլարա պագտը. իքիսինի տէ մուգապլէլէթէն թէճրիպէ էթտի՝ լաքին սա՛աթ, տա՛իմա օլտրդը կիպի, չօգ ուզագ օլուպ՝ էօյլէ գ՛ուլըր իտի. նիհայէթ բասթ կէլէ ճամլարը էօյլէ չէվիրտի քի պիրտէն պիրէ, կէօյա պիր սիհր իլէ կիպի, քիլիսէ կէլտի վէ քէնտի էօնիւնտէ տուրատու։

Անիտէ եիւքսէք սէսլէ՝ «վա՛յ, անլատըմ, անլատըմ. իքի ճամը եան եանա գօմամտան օլուր-յօր,» տէյիւ պաղրրտը։ Սօ՛որա պէօյի՛ք սէվինճլէ փէտէրինին եանընա գօչտու, վէ քէնտիսինին չա-յան ը տիգգաթ քէյֆինի անա սէօյլէտի։ Փէտէրի տախի պիզգաթ ճամլարը թէճրիպէ էթտի վէ չօ-ճուգ՝ քիլիսէնին պէօյիւք սա՛աթընը չօգ եագըն կէթիրէ պիլիրիմ, տէտիյինտէ տօղրու սէօյլէմիչ օլտրդընը անլատը։ Մուզ՛ար վէ մուհատտէպ (գուպպէլի) իքի ճամլարը արգա արգայա թամմ պիր վազ՛իյէթտէ գօյարագ ուզագատա պուլունան նէմնէլերի եագընտա կէօսթէրմէք միւմքին օլտը-ղընը իչթէ ատէմլեր պու վէճհլէ էօյրէնտիլեր։ Պու պիլիկմիզ օլմագսրզըն ապա տուրպինիմիզ օլմայաճագ, վէ տուրպին օլմագսրզըն տախի կիւ-նէչ, այ վէ եըլտրզլար հագգընտա փէք ազ չէյ պիլէպիլէճէք իտիք։

Պէօյլէճէ տուրպինլէ պագմադա վէ անըն կէօս-թէրտիյի 'աճա՛իպաթը կէօրմէյէ փո՛րսաթընըզ օլուրսա, վագթըյլէ ֆիլէմէնք մէմլէքէթինտէ եա-չմըշ օլան օլ քիւչի՛ք չօճուգը խաթրընըզա կէ-թիրինիզ։

ՉԻՉԷՔԼԻԷՐ

(Մարկարէք Ռոռնըր Մորլի)
(14քանճի Նոսկէօքէն փէվմ)

Կիւզ մէվհումինտէ թարլալա ըրըն իչինտէն եիւ-րիւսիւյիմիւզ վագըթ պէլիմիզէ գատար եիւքսէ-լէն գաթըր թըրնագլարը իչինտէն անճագ եիւրիւ-յէպլիտիյմիւզտէ, վէ պիզէ եօլ աչմագ իչիւն չի-չէքլէրի պիր թարաֆա սիւրտիւյիւմիւզտէ՝ էլպի-սէլէրիմիզ իւզէրինէ սարը ինճէ պիր թօզ օթու-րուր։ Պիզ օլ թօզ իւզէրինէ տիւչինմէքթիզին տիգգաթսրզըզէ անը սիլքէր կէչէրիզ։ Ա՛չըլմըշ կիւլիւն մէրքէզի գրամընա պագարըզ, վէ օրատա սարը տանէճիքլեր կէօրիւրիւզ քի պիզէ պիր չէյ պէյան էմմէզլեր։ Գրզրլ աղաճ չիչէյինէ պագա-րըզ քի եուա՛ար, թիթրեր վէ հավայը սարը պիր թօզլէ տօլտուրուր, լարին երինէ պիր չէյ սիւ՛ալ էմմէյիզ։ Ինճու չիչէյինին պէյազ քեասէ-սինի անըն զարֆընտան տէօքիւլէն պօլ սարը թօզլէ լէքէլէնմիչ կէօրիւ՛իւզ, փաթ չիչէյինին թօզրյէ միւլէմմա օ՛ուրըզ, լաքին անլեր հագ-գընտա սանքի պիր չէյ տիւչինմէյիզ։ Հագի-գաթ ը հալտէ պիզիմ պիլտիյիմիզ սանքի ճիւմլէ չիչէքլերին իչինտէ չիչէք թօզը օլան զարֆ թօզը-նա բասթ կէլիրիզ, վէ անլերի հէր կիւն կէօր-տիւյիւմիւզ իչին պիգայտ պուլունուրըզ, վէ պիր կիւն անլերին նէ՛ օլտրգլարընը սօրուպ անլերին նէպաթի հայաթ իչիւն պէօյիւք էհէմմիյէթի հա-՛իզ պուլունտրգլարընա վէ չիչէքլերին գալպինտէ մահֆուզ օլան թօխում լարընն նէչվ ու նէմասընա սէ-պէպ օլտրգլարընա հայրէթի 'ազիմէ իլէ վագրֆ օլուրըզ։ Նէպաթաթըն հայաթընտա պիլինէճէք չօգ չէյլեր վար իսէ տէ, նէպաթաթ հագգընտա ատէմլէ-րին եազտրդր չէյլերին էն 'աճա՛իպի պու թօզ եա-խօտ չիչէք թօզու հէմ տախի երմո՛ւրթաճրգլար եա-խօտ թօխում լար տրր։

Չիչէքլերին նէֆս թօզու վէ թօխում լար հագ-գընտա օլան հագիգաթը վէ անլերին հիքեայէսինի տիւնեանըն սա՛իր հիքեայէլերի կիպի պիլմէմիզ վէ անլերի չօգ տէֆ՛ա հիքեայէ էյլէմմիզ միւմքին տիր։ Պու տէֆ՛ա օլ պէօյիւք զէնճիրին անճագ պիր հալգասընը հիքեայէ էտէճէյիզ քի՝ պու զէն-ճիր նէպաթի հայաթտան օլ պիր հայաթլարա, հաթթա ինսանըն հայաթընա գատար իմթիհտտա էտէր, վէ պիլճիմէ հայաթլարը սըզը պիր՝ ալա-գա իլէ եէքտիկէրինէ րապթ էյլէր։ Լաքին նէ-պաթի հայաթըն էսարըընա օլ գատար տէրինճէ կիրիչմէզտէն էվվէլ, նէֆս թօզընըն պիզէ իխթար էտէճէյի իւզրէ, Հինտիսթան ճէվհիզինին լէզիզ ի-չինէ եէթիչմէզտէն էվվէլ պիր տէսթէք նէպաթ թէյլերի քէսմէմմիզ լազըմ կէլտիյի կիպի, պիր գաչ հագիգաթլարը նազար ը տիգգաթա ալմամըզ կէ-րէք տիր։ Պիրինճի չէյ թօխում նազար ը միւթա-լա՛ա ալմագ օլաճագ տրր. պու միւթալա՛ամըզը իւէ-բի կէօթիւրմէք իչիւն պիրիսինի թէֆֆիչ էտէլիմ։

Պիր սարմաչըզ ֆիտանընտան՝ օլզուն սիյահ պիր թօխում գապը գօփարրըզ։ Անը տիգգաթը-

ճա աչտըղըմըզտա իւչ քիւչիւք վէ իփէք կիպի նազիք չու գուրճըզլար պու լուրըզ, վէ անլէրին հէր պիրինտէ պիր չիֆթ թօխուում վար տըր։ Պու թօխուումլարըն պիրիսինին խարիճի տէրիսինի չօգ տիգգաթլէ աչարագ, տէրուէնինտէ փէլթէ կիպի պիր մատտէ իլէ մուհաթ եէչիլ պիր իչ պուլուրըզ։ (Էկէր թօխուում գուրու իսէ աչմազտան էվվէլ սըճագ սուտա եումչաթմագ լազըմ տըր։) Օլ եէչիլ իչի չըգարարագ անըն նազիք պիր եափրագճըղա պէնզէր օլտըղընը կէօրիւրիւզ։ Տահա զիյատէ թէֆթիչ էտէրէք պու իչին իքի եափրագճըզլարտան միւրէքքէպ վէ անլէրին զօնչէ չէքլինտէ պիր քէօքլէ պիրպիրլէրինէ պիրլէչմիչ օլտըգլարընը կէօրիւրիւզ։ Հագիգաթը հալտէ պու քիւչիւք թօխուում գապը իչինէ պիւթիւն պիր նէպաթ եէրլէչտիրիլմիչ տիր։ Թօխուումը տիք վէ պիր սարմաչընըղըն փիլիզէնտիյինի կէօրէճէքսին։ Եէր եիւզինտէ իլք տէփ'ա կէօրիւնէն եափրագլար, վէ սօնրատտան իլէրի կէլէճէք եիւրէք չէքլինտէքի եափրագլար ֆարգը տըրլար։ Էվվէլքիլէր թօխուում իչինտէ իքի քիւչիւք պիչիմսիզ չէյլէր օլուպ՝ նուբա տօղրու եիւքսէլիրլէր վէ քէօքիւ թօխրաղա տօղրու էնէր։ Լաքին անլէրատէն սօնրա կէօրիւնէն եափրագ եիւրէք չէքլինտէ օլուպ՝ թօխուում եափրագլարընա պէնզէմէզ, զիրա թօխուում եափրագլարընըն իչի նէպաթի հայաթը պաչլամագ օլտըղընտան անլէր պինիսպէ գապա վէ պիչիմսիզ տիրլէր։ Նէպաթ պէօյլէ պաչլայարագ չապզ պէօյիւր վէ սարմաչըգ ֆիտանը օլուր վէ չիչէք աչար։ Պու վէճհլէ կէօրիւնիւր քի քիւչիւճէք թօխուում քէնտի իչինտէ թամմ պիր ֆիտանը հավի տիր։ Պիր պագլա գապուղընը տախի աչարագ թօխուումլար պուլուրըզ։ Անլէրատէն պիրիսինի տախի թէֆթիչ էթնոխիմիզտէ թօխուումլար հագգընտա տահա զիյատէ չէյլէր էօյրէնիրիզ։ Սինէ պու քէրրէ պէյազ վէ տէրի կիպի օլան խարիճի գապուղը աչարագ՝ անտէ փէլթէ կիպի օլան մատտէյի տէյիլ, իլա իքի էթլի գըսմլար պուլուրըզ, վէ անլէրին պիրլէչտիքլէրի նօգթատա քիւչիւճէք պիր ֆիլիզ վար տըր քի պիր չիֆթ եափրագճըգլար իլէ տիւրիւմիւչ տիր։ Պու իքի քիւչիւճէք սարը եափրագ պաչլանկըճը՝ սօնրա պէօյիւք վէ եէչիլ օլուր, վէ պիր քէօք թօխրաղա տօղրու էնէր։ Պիր վագըթ սօնրա օլ էթլի գըսմլար տախի եէչիլ օլուրլար վէ տամարլանըրլար, վէ հագիգաթը հալտէ թօխուում եափրագճըգլարը տըրլար, վէ նէպաթըն իպթիտասընտա անը պէսլէմէք իչինն նիչաթէլի տիրլէր։ Պագլա թօխուումը սարմաչըղընքինտէն զիյատէ պէօյիւք օլուպ՝ փէլթէ կիպի պիր մատտէյի հավի տէյիլ տիր, լաքին պագլանըն նէպաթը տախի, եէրտէն զըտա ալմագ տէրէճէսինէ կէլէնէ գատար, թօխուումըն իչինտէքի նիչասթէ իլէ պէօլէնիր։

Պիր ֆրստըղը տախի աչտըղըմըզտա 'այնի չէյի պուլուրըզ։ պիզիմ եէտիյիմիզ գըսմ նէպաթըն իլք ղըտասը տըր, վէ օլ իքի գըսմտան 'իպարէթ օլան մատտէյէ պիրլէչմիչ եէրտէ թէքրար քիւչիւք նէպաթ պէլլի թարզտա կէօրիւնիւր։ Հէր գապագ չէքիրտէյինտէ տախի նէպաթը քէնտի գըսմլարընյլէ կէօրիւրիւզ։ Հէր հանկը պիր թօխուումը թէֆթիչ էտէրէք՝ անըն իչինտէ նէպաթըն քէնտի վալիտէյնի կիպի պիր նէպաթ օլմագ իչին հէրարէթին վէ րուխսաթէթին միւսա'իտ անվալը նա հաղրր պէքլէմէքտէ օլտըղընը կէօրիւրիւզ։ Հէր պիր նէպաթ քէնտիսինի քէնտի թօխուումը իչինէ գօր վէ հէր պիրիսի քէնտի ճինսինի հասլ էտէր։ (Տեվամ)

ԹԱՐՍՈՒՍԸՆ ԻՍՓԻ ՀԻՍԱՐԸՆԸՆ ԴԱՐՊԻ ԳԱՓՈՒՍԸ

ԹԱՐՍՈՒՍ

Թարսուս չէհրի թարիխի պիր մազիսի օլան պիր չէհր տիր։ Անըն իլմի թարիխ ի Միլատտան էվվէլ օլան 'ասրլարտա քէսիլէն սիքքէլէր իւզերինտէ ֆարգը թա'սիլաթլէ պուլունուր։ Շէհրի

զիյարէթ էյլէյէն պիր քիմսէ անըն գատիմ պիր չէհր օլաղընը էսքի վագըթլարտան գալմա պիր գաչ պինալարտան, խարապէ եըղընլարընտան, խասսէթէն գազըլարագ մէյտանա չըգաբըլմըշ օլան էսքի մէրմէր 'ամուռլարտան, իրի թաշլարուէ եավըլմըշ օլան տիվարլարտան, քիլտէն մա'մուլ գապլարտան, էսքի սիքքէլէրտէն վէ սա"իր չէյլէրտէն գօլայճա կէօրէպիլիր։ Մուհիմմ ասարը աթիգատան պիրի մագամընտա «Տէօնիւք թաչ» տէ նիլէն միւրէպպա' պէօյիւք պիր պինանըն պագըյէսի վար տըր, վէ անըն տէօրթ կէնիշ տիվարլարը հալա տիքիլի տուրմագտա օլարղընտան անը էրմէնիլէր սօն վագըթլարա գատար գապրիսթան մագամընտա գուլլանըրլար իտի։ Պա'զըլար պինանըն Սարդանապատղըն գապրը օլաղընը զանն էտէրլէր իսէ տէ, սա"իրլէր անըն Բօմալըլարըն գատիմ գուրպանկեանը օլաղը էֆքէ։ րընտա տըրլար։ Էսքի հիսարըն գափուլարընտան Գանճէ էֆո՜ վէ Տէվէ էֆո՜ թէսմիյէ օլուննան իքի գափուլար տախի վար տըր քի՝ անլէրտէն պիրինճիսինին թաավիրինի պուրայա գօմուշըզ։ Պու հիսարըն էլեկվմ եէրէ միւսավի օլան պիր գաչ գըմալարը գալմըշ տըր, վէ անը վագըթյէ Ռուբինեանց հիւքմտարլարընտան Հեթում Թա'միր էյլէմիշ տիր։ Պու վազը'այը թաստիգ էտէն գայտ թաչը Թարսուսըն էրմէնի քիլիսեսինտէ պուլունուր։ Ռուբինեանց զէմանընտան գալմա պիր քիլիսե տախի վար տըր, վէ էլեկվմ ճամի'է Թահվիլ էտիլմիշ օ. լուշ՝ Քիլիսե Ճամի'է թէսմիյէ օլուննուր։ 'Ասրապ ֆէնն ի մի'մարիսի ուսուլըյէ ինչա էտիլմիշ պիր ճամի' տախի մէչհուր տըր։ Շէհրին Թամմ ուճընտա ճէնուպ ի զարպի ճիհէթտէքի կէօղէ։ Գո՜լէ թէսմիյէ օլուննան պայըր պիր խարապէ օլուշ՝ պա'զըլար անը Բօմա բէ"իս էս սիւլյէրինտէն (իւչ պէօյիւք վալիլերինտէն) պիրիսի օլան Մարկոս Անտոնիոսըն սէրայընըն խարապէսի եըղընը օլաղընը զանն էտէրլէր։ Շէհրին Թամմ եանընտան Գիանոս ըրմազը կէչէր վէ չէհրին գուրպինտ անըն հասըլ էյլէտիյի կիւզէլ չաղայանա պէլքի սու Թո՜ղանը մա'նասըյէ Սո՜ ըն՜յէնէ տէնիր, վէ անըն Թաավիրի պու նուսխէնին զափազը իւզէրինտէ կէօրիւնիւր։ Պու ըրմազ չէհրին էթրաֆընտա պուլունան պաղչէլերի սուվարըր, վէ իփլիք վէ ուն ֆապրիգալարընը տէօնտէրիր։ Աիւրէն ըրմազընը իւզէրինէ գօնըլան մաքինալար վասըթասըյէ էլէքթրիգիյէթ հասըլ օլուր, վէ չէհր էլէքթրիգ նուրըյէ Թէնվիր էտիլիր։

Թարսուս չէհրինին էհալիսի Թագրիպէն 30,000 օլուպ՝ պունուն 4, 5,000ի Խրիսթիյան տըր։ Իսլամլարըն սանքի եարըսընտան զիյատէսի Ֆելըհ Թէսմիյէ օլուննան պաղչէվանլար տըր։ Խրիսթիյանլարըն եա'նի էրմէնիլէրին վէ Րուշլարըն պիրեր կիւզէլ քիլիսելերի վէ մէքթէպ ի իպթիտա'իյէլերի օլաղընը կիպի՝ ինճիլ վէ Գաթօլիք էրմէնիլէրին տախի պիրեր քիւչիւք քիլիսելերի վէ մէքթեպ ի իպթիտա'իյէլերի, վէ լաթինլերին տախի մէքթեպի վէ քիւչիւք պիր քիլիսեսի վար տըր։ Լաքին Թարսուսըն էն մուհիմմ միւ"էսէսէ ի Թա'լիմիյէսի Ամերիգան 'Ազիզ Պօղոս գօլէճի օլուպ՝ 100ձէն զիյատէ մէ'զունլար չըգարմազլէ՝ 'Օսմանլը վաթանընա խըտմէթ էյլէմիշ վէ էյլէմէքտէ տիր։

Թարսուս՝ Ատանա վիլայէթինէ մէրպութ պիր գա'իմմագամըգ օլուպ՝ Մէրսին – Թարսուս – Ատանա չըմէնտըֆէրիյէ Ատանայա պիրլէշմիշ տիր։ Մէրքէզի Անատօլույը Ատանա վիլայէթինէ պիրլէշտիրէն գատիմ կիլիկիա Գափուլարընըն կ՝ելէ Պօղոս նամ չօսէսի տօղրուտան Թարսուսա պիրլէշիր, վէ օլ վէճհէ չէհր կէրէք էսքի վագըթտա կ՝րէք վագթը հազըրտա մուհիմմ պիր թիճարէթ մէրքէզի սայըլապի լիր, վէ իսթիգպալը տահա զիյատէ իւմիտպախչ տըր։ Զըրա'աթ էֆէյի Թէրագգը էթմիշ օլուպ՝ տահա զիյատէ տէ Թէրագգը էթմէսի գապիլ տիր։ Թարսուս՝ չիմալտան Տօրօսըն Թէճքինլի սըրա տաղլարը, ճէնուպի չարգտան կէնիշ օվալար, ղարպտան՝ ուճուգ իւզէրինտէ ուզագտան բէսմօլուննան տէնիզ մէնզարէյէրիյլէ չայան ը հայրէթ սուրէթտէ խէսա'իս ի Թապլի'իյէյէ մալիք տիր։

Սէվկիւլիւ էրմէնի օղլանլար վէ գըզլար, սասլա սիզին հէսասա վէ նազիք եիւրէքլէրինիզի եարալամագ նիյէթինտէ տէյիլ իսէմ տէ, Թարսուսլը Րէսուլըն, եա'նի'ազիզ Պօղոսըն մահալը վէլատէթի վէ Ռուբինեանց էրմէնի հիւքմտարլարըն պիր վագրթ փայթախթը օլմուշ օլան պու Թարիխի վէ միւհէթէրէմ չէհր, կիլիկիայը տուլ պրագան Ատանա մուտհիշ գըրղընընտա Թագրիպէն եիւզ գատար գուրպանլար վէրտիյինի, վէ անըն 500 էրմէնի խանէլերի եանի պիւթիւն էրմէնի մահալլէսի քիւլ օլաղընը սէօյլէմէյէ մէճպուր ըմիհտարէ ի մէչրութէ Թահթընտա պուլունան պու 'Օսմանլը վաթանընըն եիւբէյինէ պիր սէնէ էվվել էն պէօյիւք եարայը աչմըշ օլան պու մուսիպլէթ՝ գաչ տէֆ'ալար խարապ էտիլմիշ օլան պու չէհր իւզէրինէ զանն էտէրսին խարապտիյէթ էլինի պիր տէֆ'ա տահա սալամազը Թէճրիպկ էյլէմիշ տիր։ Անըն քիւլ օլմուշ խարապէլէրի իւզէրինտէ չիմտի քէնտի տուլ վալիտէլէրինին տիզէրինէ եափըշըմըշ օլարագ՝ սիզին սէվկիւլիւ միլլէթ-

տաչլարընըզ վէ սինննտաչլարընըզ «էքմէք, էքմէք» տէյիւ ֆէրեատ էյլէմկքտէ տիրլէր։ Անլէրին միւքէտտէր վէ էսէֆէնկիզ հալընը սիզին հիաս էտէպիլէճէյինիզէ էմին օլտըղըմտան, պու փէրիչան էրմէնի եվլատլարընը սիզին հէր կիւնքի տուլաթլարընըզտա զիքր էյլէմէնիզի, վէ տիւնեանըն հէր հանկը թարաֆընտա տախի պուլուննանըզ, անլէրէ եարտըմ էթմէյի ուննուէթմամանըզը րէճա էյլէյճէք իտիմ։ Իչթէ պու վէճհլէ հագիգի վաթանփէրվէրլիք, միլլէթփէրվէրլիք վէ գարնտաչփէրվէրլիք վազիֆէսինի իճրա էթմիչ օլմագ մէս'ուտիյէթինէ նա՞իլ օլաճագսընըզ։

ԿԻԼԻԿԻԱԼԸ

ՉՈՏԻԿ ՍԱՊԱՀԸ (*Plockhorst*)

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ՄԻՆՊԷՐԻ

ՍԱՀՐԱՆԸՆ ՉԱՆՊԱԳԼԱՐԸՆՏԱՆ ՊԻՐ ՏԷՐՍ

Պիզ չօգ տէֆ'ա նէպաթաթ Թօխումլարը կէօբիւրիւզ վէ անլէրտէն պա'զըլարը պիզէ թա'ամ տախի օլուրլար։ Լաքին պիզիմ պաղչէլէրիմիզի վէ սահրալարըմըզը թէզէին էտէն րէնկեարէնք վէ խօչ րա՞հալը չիչէքլէրին տախի Թօխումլարը վարտրը, վէ չօգ քէրրէ անլէր տիգգաթ ճէլպ էթմէզ տէրէհհէտէ ուճագ տրրլար։ Սիզին պաղչէնիզին սագօրլարընտա վէ օճագլարընտա կէօրտիւյիւնիւզ իւզրէ չիչէքլէրտէն պա'զըլարը ինանլարընն էլկէյէ վէ իհթիմամլէ հասըլ օլուրլար։ Լաքին եապանի չիչէքլէր տախի պուլուննուր քի անլէրի նէ թիմաք էտէն նէ տէ գայրրան վար տրր։ Անլէր իչիւն հէր չէյի էտէն վալիտէ Թապի'աթ տրր։

Բապպըմըզը պիզիմ տիգգաթըմըզը անլէր իւզէրինէ տա'վէթ էյլէտիյի «Սահրա զանպագլարը» պիզէ չու տէրսլերի իհթաար էտէպիլիրլէր։ Անլէր քէնտիլէրին տիգգաթ ճէլպ էթմէյէն վէ հայաթսըզ կիւպի կէօրիւնէն Թօխումլարընտան միւճիզելի Թարզտա ֆիլիզէնէրէք վէ քէնտիլէրին պէյազ քեասէլէրինի նուրա վէ ասիւմանա տօզրուԹէրֆի' գըլարագ՝ էօլիւմէն սօնրա գըյամ վար իտիյինի, վէ պու ճէսէտին զա'իֆ գալը իչինտէ պուլունան ճան չիչէյին էօյմէզ օլտըղընը պիզէ Թա'լիմ էյլէրլէր։ Պու հագիգաթ պու կիւն Զատիկ եօրԹուսը միւնասէպէթիյլէ Բապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոսըն ճէլիլ գրյամրընը զիքր էյլէտիյիմիզտէ տախի Թէ՞քիտ վէ Թէ՞եիտ օլունուր։

Լաքին «սահրա զանպագլարընտան» ալաճաղը-մըզ խուսուսի տէրս Ալահըն պիզիմ իչիւն օլան տիգգաթ վէ իհթիմամը տէրսի տիր։ Օլ գատար կիւզել օլան վէ Բապպըմըզըն «Մազմոն պիւճճէւմէէ տարաֆըյլէ անլէրտէն պիրի կիպի կիյինմիչ տէյիլ իտի» տէտիյի չիչէքլէր՝ անճագ Թապի'աթըն քէնտիլէրէ Թագտիմ էյլէտիյի Իլահի տիգգաթ ու իհթիմամա մալիք տիրլէր։ Իմտի, էյ չօճուգլար, սիզ քի Ալլահըն սիզին իչիւն օլան իհթիմամըըն պիր միւչապէհէթի օլան սիզին վաքիտէյլէրինիզին ֆէվգ էլ'ատէ իհթիմամընա նա՞իլ օլմագտասընըզ, չիմտիտէն սիզին 'Էօմրիւնիւգիւ վէ գալպինիզի անըն իհթիմամընա Թէօպիմ էթմէք վէ Սէմավի Փէտէրինիզին իսթէտիյի կիպի եաչամագ իսթէմէյէճէք մի իտինիզ։ Լաքին «սահրա զանպագլարընըն» վէրտիյի տէրս՝ վալիտէյն եախօտ փէտէր եա վալիտէ հիմէմ ու իհթինալարընտան մահրում օլմագ պէտպախթլրզընա տիչար օլմուչ օլան չօճուգլար իչիւն տահա զիյատէ մուճիպլի Թէսէլլի վէ ճէսարէթ տիր։ Էօյլէլէր «հավա գուչլարընը պէսլէյէն» վէ «սահրա զանպագլարընը կիյինտիրէն քէնտի Սէմավի Փէտէրլէրինն» տահա զիյատէ իման վէ մուհապպէթլէ Թէսլիմ օլունմալը տըրլար։

Գր. Հ. Գ.

գալարը տա հօլլարընը չայըրըպ տաղլարտա զայ օլտուլար։ Լաքին պագը գալանլար հօլտա արգատայլարընըն քէմիքլէրինի պրագարադ 'ազիմ սըգլէթ վէ սըգընթը իւէ կէրի վարտըլար վէ 'ագըպկէթ Սագրամէնթօ սէվահիլինտէ պահրէն կէլմիչ օլանլարա թէատիւք էթտիլէր։ Հէփիսի Ալլահ վէ չէրի'աթը կէրիտէ պրագմըշլար իտի, վէ Պրէթ Հարթըն մահիր գալէմի անլէրին օրատա կէչիրտիքլէրի կիւլիւնճ վէ հիւզնէնկիզ վաղը'ալէրլէ տօլու 'էօմրիւ կիւզէլճէ վասֆ ու թա'րիֆ էյլէմիչ տիր։

Գալիֆօրնիանըն եէնի պուլուռնմըշ ալթուն մա'տէնլերինէ տօղրու իֆրա էտիլէն իչպու մէճնուռնա-նէ սէֆէր՝ հիչ չիւպհէ եօգ քի օլ տէվրին սըֆէթի մախսուսէսի իտի։ Օլ զայր ի մէ'մուլ վէ զարիպ մէնզարէյի քէմալ ը թէ'աճիւպ վէ հայրէթլէ սէյր էյլէտիք։ Լաքին էլհէվմ Ամէրիգա վէ Եվրօփանըն հէվի չէհրլերինտէ եինէ 'այնի ֆիքր ու էմէլ իֆրա ի ահքամ էյլէմէքտէ տիր։ Էլհէվմ մէզքիւր չէհրլերտէ պիր թագըմ եօրղուն վէ էնտիչէնաք հէյէթլի ատէմլէր զիւմրէլերի կէօրիւլիւր քի պունլար քէմալ ը թէհալիւքլէ ալթուն արաչարրըրլար։ ադէչ գաղանմագ իչիւն, եախօտ ադչէնին սաթուն ալա պիլճէյի չօլ մէնգա'աթիէրէսթանէ վէ տէգ-'աթլէ կիւնահքառանէ օլան զէվգ ու էյլէնճէյէ նա'իլ օլմագ իչիւն սըհհէթ ու 'աֆիյէթի, 'ա'իլէյի վէլհասըլ հէր չէյի ֆէտա էտիլէր վէ քէնտիլէրին իչպու մալիլէրէսթանէ միւճատէլէլէրինտէ պէզքի փայմալ էթտիքլէրի քիմսէլեր խուսուսընտա քիւլհէյէն տուչդուսըզ տըրլար։ Զէմանէմիզ բէզիլճէլէրինի օլտըզը կիպի ֆազիլէթլէրինի տախի ի'զամ էթմէքլիք գօլայ տըր վէ օլ նըսֆ 'ասր՝ թարիխտէ պիր չօգ պէլլի սըֆէթի մախսուսէլեր իւէ թէմէյհիւզ էտէն այրը պիր տէվրէ մագամընտա կէօրիւնէմէք տիր։ Իչպու սըֆէթի մախսուսէլերտէն պա'զըլարը վէք իւմիտպախչ վէ հէր նէվ' իհթիրամա-թա չայան տըրլար։ Լաքին պու տէվրէ՝ խասսէթէն ֆէվգ էլ 'ատէ հըրս ը սէրվէթիյէ վէ պիւա հայա մալէ թահրինմասը իւէ թէզէքքիւր օլունաճագ տըր։ Մամոնա՝ սէրվէթին, եանի ագչէնին իչթիհա վէ արզուլարըմըզը իգնա՝ էթմէք իչիւն սաթըն ալա պիւէճէյի պիլճիւմէյէ չէյլերին։ Թէճէսիւմիւ տիր։ Մալիէրէսթ՝ սէրվէթէ թահրինան վէ անը հայաթըն էն ա'լա նի'մէթի 'ատտ էտէն քիմսէ օլուպ անըն պաչըճա հէտէֆ ի մագսուտը սէրվէթի քէնտինին զէվգ ու սէֆասը իչիւն էլէ կէչիրմէք տիր։

Մալիէրէսթիլիք մէտէնիյէթ զատար էսքի տիր։ Ատրիգ իւէ 'ատէ չէյլերէ ինանան էսքի զէման ագվամը՝ մալ իլանընա հէյքէլլէր եափարլար, գուրպանլար զէպհ էտէրլեր վէ անըն վէրտիյի մէվհիպէ վէ նի'մէթլերէ մուգապիլ անա 'արզ ը թա'զիմաթ էտէրլեր իտի։ Էլհէվմ մալէ վադֆ ու թախսիս էսիլմիչ միւքէլլէֆ հէյքէլլեր վար ըր քի անլէրտէ ատէմլէր՝ էսքի զէմանլարտա գատիմ իլահլարըն մէզպահլարը էօնիւնտէ 'արզ օլունանլար գատար չէվգ ու զայրէթլէ իֆա ի 'իպատէթ էտէրլեր։ Լաքին պիզ էլհէվմ պու հէյքէլլերի պօրսա թէսմիյէ էտէրիզ։ Անլէրին զիյարէթճիլերի՝ փուԹփէրէսթէլերտէն զիյատէ փուԹփէրէսթ օլմազլէ, քէնտիլերին ալթուն թասլիրի իչինտէ իլահի պիր բուռ պուլունըրզընա ինանմազլար, անճագ պիննէֆս ալթունա թափարլար։

Պուրաճըգտա էլհէվմ ատէմլերին պաչըճա տիւչինճէսի՝ ագչէ վէ ագչէ իւէ էլէ կէչիրիւէ պիւէն չէյ օլաըզընը իսպաթ էթմէք իւզրէ պիր ան պիւէ տուրմազա հաճէթ եօգ ըր։ Պու հէր քէսին թահթ ը թաստիգինտէ օլան պիր էմր ի վագը' ըր։ Զօգ քիմսէլերին պաչըճա էնտիչէսի, էն մուհիմմ իչի պու տըր։ Հէր հանկը պիր սընֆա մէնսուպ օլուբսա օլսուն, սիզին չախսէն թանըտըզընըզ պիր չօգ ատէմլերի կէօզիւնիւզ էօնիւնէ կէթիրինիզ։ անլէր հէփիսինտէն զիյատ նէ՞ չէյ իւզրինէ տիւչիւնիւբլէր։ Մա՞ զ հադըզնատա մը, եօգսա Ալլահ հադըզնատա մը։ Անլէր նասըլ ագչէ գազանա պիւիրլէր, պու եախօտ չու նի'մէթլերի նա՞սըլ էլէ կէչիրէ պիւիրլեր, եախօտ սա՞իր ատէմլերին քէնտիւերին ագչէսինի նասըլ գազանըզ սարֆ էտիյօրլար տէյիւ տիւչիւնիւբլէր։ Հէմտէ տէֆ'աթլէ անլերին տիւչիւնճէսի՝ 'իֆֆէթ ու իսթիգամէթլէ նասըլ ագչէ գազանա պիւիրիզ, տէյիւ, անճագ նասըլ չապուգ գազանա պիւիրիզ, բէֆիգլէրիմիզի նասըլ ալտատա պիւիրիզտէն 'իպարէթ տիր։ Տիւնեանընն չէնտըֆէլերինէ մալիք օլան քիմսէլէր՝ քէնտի սէրվէթլերինի նէվճէնճլէ նըզմըշլար տըր։ 'ումումի՞ն մէնգա'աթը իչիւն չալըշմագ սուրէթիյէլ մի եօգսա քէնտի մէնգա'աթլարը իչիւն չալըշմագ թարիգիյէ մի։ Վէ էլհէվմ փիյացյոը տօլտուրմըշ օլան պինլէրճէ միւղթէրէք իւլմէնգա'ա չիրքէթլէր՝ հիսէտարանըն մը, եօգսա բէ՞իս վէ միւտիրլերին մէնգա'աթ վէ իսթիգատէսի իչիւն մի իչլէմէքտէ տիրլեր։ Ամէրիգալըլար իւէ Եվրօփալըլար սօրուչօրլար քի, մէ՞մուրլէր էվվել պէ էվվել քէնտիլերին իֆա ի խըտմէթի էթմէք վազիֆէսինէ միւքէլլէֆ օլտըգլարը ճէմա'աթը՞ն մէնգա'աթընը մը, եօգսա քէնտի մէնաֆի'ի չախսիչէլերինի՞ մի տիւչիւնիւչօրլար։ Բէզալիք պիզէ լէվազիմ ի հայաթիչէմիզի սաթանլար՝ պիզէ էն ա'լա դըչմէթի իւէ սաթը՞չօրլար մը։ Էլհէվմ բա'նա մա'լիւմ տիր քի, հիւէսիզ օլան պիր

Ակյանէք եահօտա 'իլաճ սաթըն ալմագլըզ սայքի միւմքինսիզ տիր։ Էլևէվմ սկն'սաթքեարլարըն պայլրճա տիւչլենճէսի նէ՞ տիր. 'ուսմուսըն խայրը՞ մը, եօզսա փորա՞ գաղանմագլըզ մը։ Տիւնեա հանկի ատմէլրէ մազհարը մուվաֆֆագիյէթ օլմուշ վէ մէտհ ու սէնալարա վէ իհթիրամաթա լայըզ նազարըյլէ պագար։ Ատէմլեր քի՞մէ էն զիյատէ միւսարա'սաթլէ թէմէննա էտէրլեր. էյի ատէմէ՞ մի, եօզսա զէնկին քիմսէյէ՞ մի։ Ալէյ 'ուսմուս սահին տէյի՞լ մի տիր քի պիր փիմսէ սէրվէթինի նէ եօլտա տա էլէ կէչիրմիչ օլուրսա, անընենուֆուզ ու թէ՞սիրի սէրվէթիյէ միլէննասիպ օլուր։

Իլք պագըշտա էօյլէ զանն օլունա պիւիր քի էլևէվմ ագալլի իդհիսատի մէա՞էլէլեր մկյատնա չըդարան 'ամէլէ ֆըրզալարը ֆարզլը տըրլար։ Լաքին օլ ֆըրզալարըն չիքեայէթլերի նէ՞ տիր։ Անլէրին չիմսիքի ուսուլը մէտէնիյէյի թէնզիլ ու մու՞ասազէ էթմէքլէ գաղանաճագլարընը իւմրա էթսիքլերի չէյ նէ՞ տիր։ —Մանզա ազ չատրշարագ չօզ փարա գաղանմագլըզ։ Անլէրին չէփա, չիքեայէթի տիւնեանըն սէրվէթինտէն քէնտիլէրին հիսէսինի էլէ կէչիրէմէիբրլի տիր, վէ տանա ազ չալըշըպ չապալամագլէ տանա չօզ ազչէ, զէվզ ու սէֆալար էլէ կէչիրէճէքլէրինի իւմիտ էտիյօրլար։ Նասըլ քի փանֆիլ ի պ'էնի Իսրայէլին քէնտի նէֆսլերինի՞ Բանաղըն 'իպտէթինէ վազֆ էթմըշլեր կ'ուզի կէօրիւնտիւքլերի եզիանըն էյամընատա Ալլահա սատրզ զալմրշ տանա 7 պէն քիշի մէվճուտ իտի, էօյլէ տէ զէմանէմիզտէ մալ իլանընա ասլա տիզ չէօքմէմիշ տանա փէք չօզ փիմսէլեր վարտըր։ Հապիպամ, 'իֆֆէթ ու իհթիսամէթ վէ մուհապէթ ու չէֆզաթ տանա տիւնեատան պիւսպիւթիւն զալդմամըշլար տըր, վէ Ալլահ հաթթա պու մալփէրէսէթ տէվրտէ պիւէ հալա չօզ փիմսէլերին զալպէրինտէ հիւքմրան օլան տիրի պէր գուվվէթ տիր։ Լաքին հէր հանկի պիր քիմսէյնին մէնսուպ օլտըզը 'ասրըն բուհրընըն թէ՞սիր ու նուֆուզընտան պիւսպիւթիւն վարէսիթէ գալմասը գօլայ տէյիլ տիր։ Զէվզ ու էյլէնճէ սէվմասը, չապուգ զէնկինլէնմէք արզուսը, քէնտի նէֆսէլերինի մալ իլահրնա վազֆ էթմէքլիյէ հիչ մէրամ ու նիյէթլէրի օլմայան չօզ փիմսէլէրին հայաթլարընը սարարտըպ սօլտուրմըշ տըր, ֆազաֆ անլէր Քրիստոսըն իհճանսըզ տըր տէյիւ իյան էթտիյի չէյնի իճրասընա չալըշմըշլար տըր, նա'նի հէմ Ալլահա հէմտէ մանոնայա խըտմէթ էթմէկէ չալըշմըշլար տըր։

Պու արզույա քէմալ ը մուվաֆֆագիյէթլէ պարչը գօմուշ օլուպ ճանսիփէրանէ մուհապէթլէ Քրիստիյանա մահսուս իմանլարընն փայլինի հրֆզ էթմիչ օլանլարըն մրգտարը նէ գատար տա չօզ օլսա, նինէ 'ասրրմրզտա չօզ փիմսէլէրին մէգ ու ֆիքրի աչրգտան ատրզա մալ իլահընա խըտմէթ էթմէքլիք օլտըզը աչիքսար տըր։

1910 Ապրիլ 21 Մայիս 4,

ԱԶՐՍԱՖԻՃԷ· Էահ միւպէտ· զփնտը·			Լ· Օ·	102	20
Շ· Տէմիր Եօլ· Թանվ·		»	Ֆրգ·	221	62
Ա· Գրէտի Ֆօնսիյէ Էժիպսիէն		»	»	315	
Բ· » »		»	»	264	50
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս		»		423	
Մէճիտիյէ	ղրչ·	108	8	Գրըմից ղրչ·	50	
Մէճմալիք	ղրչ·	99		Լիրա Ինկլիզ »	110	2
Կիւմիւչ ուճգ·	»	104	35	Կմչ· Ճնթ· Ճսը »	59	
Նափոլէօն		87	12	Գարպօն զա'իմէ	8	60

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԻՐԻՃԷ

Մէլլէթ իչիւն տուա՛ 427
Մը· Իօղէվէլթ փարիսակ Հ· Մ· Ա· 428
Յտիսընըն Նվ'ի պէշէրե եէնի պիր հէտիկի ,, ,, ,, 429
Մէլլէթի նէ՞ շէյ գուրթարըը ,, ,, ,, 429
Տուա՛ սա՛աթլարը Տ--՛ոֆեր 431
Զանպագլար հագընտա պա՛զը մասալար 432
Ճափանիանըն զրա՛աթընտան նէ՞ հիսսէ ալապիւրնզ Մ· Մէհուէտ 433
Ասիաւիզմ վէ անարշիզմ գարշը նէ՞ մէվզը' թուաալըմ Գրօֆ· Յ· Ա· Պէռնէ 435
Ամերիգատա փոսթա նիզամնամէսի Ե---ֆէլ 437
Խոշ վէ զանպագ Վ· Հէնրի Մ--ը Պրէուէ 439
Վէրեմ գապլի չիճա Յ· Գ· Հայրեհան 440
Ազիօն Գարահիսարը Վ· Ա· Ա· Շէրոֆեան 442
Մէրսինէ փրօթեսթան ճէմա'աթը Հ· Կեօվլուչէեան 443
Ուշուտլըմազ պիր զայա Մ· Մեհրուհեան 445
Միսիոներլերին ուսմուր ը նէչրնիյէ Հէյ'էթինին ի'լանը Ճօրճ Ֆ· Հէրի 446
Շու''ունէթ ը սիյասիյէ 447
Մալփէրէսիլիք (իպթիտասը 126ՆՃ սահիֆէսէ) Տր· Ո--ուղեր 459

Ա· Յ· ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ

ՅԱՒԱԶԱՆՃԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ